

Projekt Uchwały.....

Rady Gminy Pcim

z dnia .....

**w sprawie: przyjęcia Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata
2025-2034**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2024r. poz. 1465 z późn. zm.) i art. 17 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2024 r. poz. 1283 z późn. zm.) Rada Gminy Pcim uchwała, co następuje:

- § 1.** Przyjmuje się, Gminną Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2025 – 2034, która stanowi załącznik do niniejszej uchwały.
- § 2.** Traci moc Uchwała nr XVI/93/2016 Rady Gminy Pcim z dnia 29 marca 2016 roku w sprawie przyjęcia „Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Pcim na lata 2016-2025”
- § 3.** Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Pcim.
- § 4.** Uchwała wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2025r.

Uzasadnienie

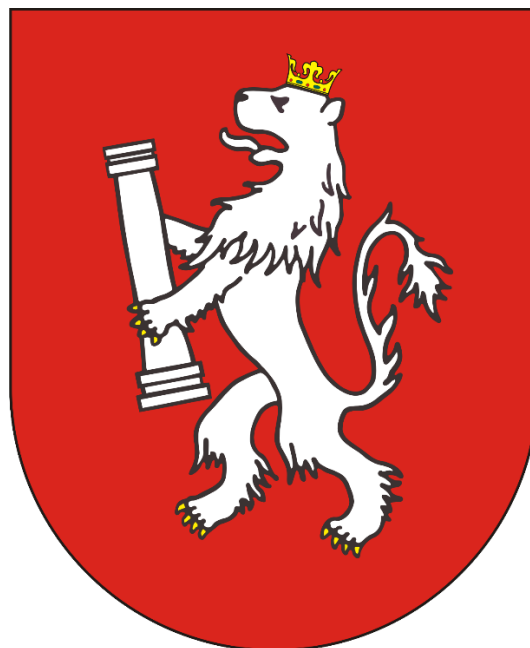
Konieczność opracowania Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych wynika wprost z art. 17 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej.

Dokument wyznacza cele strategiczne i działania, których wdrożenie powinno w znaczny sposób przyczynić się do rozwiązania wielu problemów społecznych i zminimalizować ich skutki. Strategia stanowi zatem podstawę do realizacji stosunkowo trwałych wzorów interwencji społecznych, które mają przyczynić się do poprawy warunków życia mieszkańców, w szczególności tych, którzy są zagrożeni marginalizacją i wykluczeniem społecznym, i doprowadzić do integracji społecznej.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Pcim jest kontynuacją działań określonych w Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2016-2025, uzupełnionych o nowe rozwiązania dostosowane do aktualnych potrzeb społeczności lokalnej.

Strategia stanowi materiał wyjściowy do opracowania szczegółowych programów i projektów pomocy społecznej. Skuteczność wyznaczonych w niej działań pomocowych będzie zależała zarówno od posiadanych i pozyskanych przez gminę środków finansowych, jak i szerokiej, aktywnej i skoordynowanej współpracy przedstawicieli administracji samorządowej i partnerów społecznych, w tym organizacji pozarządowych.

Gmina
Pcim

Gminna Strategia
Rozwiązywania
Problemów Społecznych

na lata 2025 – 2034

Spis treści

SPIS TREŚCI.....	4
I. MERYTORYCZNE UZASADNIENIE OPRACOWANIA STRATEGII ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH.....	6
1. PODSTAWA PRAWNA STRATEGII, ZGODNOŚĆ Z PRAWEM WSPÓLNOTOWYM ORAZ STRATEGIAMI NARODOWYMI I EUROPEJSKIMI.....	6
1.1 Powiązanie Strategii z krajowymi aktami prawnymi.....	7
1.2 Zgodność z prawem wspólnotowym.....	8
1.3 Zgodność ze strategiami europejskimi.....	8
1.4 Zgodność z dokumentami krajowymi.....	9
1.5 Zgodność z regionalnymi i wojewódzkimi dokumentami strategicznymi	12
II. PROCES WYPRACOWANIA STRATEGII.....	13
1. PRZEBIEG PROCESU WYPRACOWANIA STRATEGII	13
III. CHARAKTERYSTYKA GMINY	16
1. POŁOŻENIE GEOGRAFICZNE	16
2. PRZYRODA	16
3. GOSPODARKA GMINY.....	17
3.1 Przedsiębiorczość.....	17
4. LUDNOŚĆ GMINY	19
4.1 Demografia	19
4.2 Poziom życia	21
4.3 Mieszkalnictwo.....	21
5. INFRASTRUKTURA SPOŁECZNA GMINY PCIM	22
5.1 Oświata	22
5.2 Kultura	33

5.3 Służba zdrowia	39
5.4 Pomoc społeczna.....	41
5.5 Bezpieczeństwo publiczne	53
5.6 Rekreacja i sport	55
5.7 Organizacje społeczne	55
6. DIAGNOZA SYTUACJI SPOŁECZNEJ GMINY	59
6.1 Analiza problemów społecznych Gminy Pcim na podstawie danych instytucji.....	59
6.2 Problemy i oczekiwania społeczne mieszkańców na podstawie ankiety	68
6.3 Analiza SWOT.....	82
IV PLANOWANIE DZIAŁAŃ.....	83
1. MISJA I WIZJA GMINY PCIM.....	83
2. PROGNOZA ZMIAN W ZAKRESIE OBJĘTYM STRATEGIĄ.....	84
3. CELE I HARMONOGRAM REALIZACJI	88
4. RAMY FINANSOWE STRATEGII	103
5. PROGRAMY.....	104
V. MONITORING I EWALUACJA STRATEGII.....	105
1. SYSTEM MONITOROWANIA STRATEGII.	105
2. EWALUACJA STRATEGII	112
ZAŁĄCZNIKI	115
WYKAZ SKRÓTÓW	122
SPIS WYKRESÓW I TABEL	123

I. MERYTORYCZNE UZASADNIENIE OPRACOWANIA STRATEGII ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH

Państwo polskie poprzez instytucje realizujące politykę społeczną umożliwia swoim obywatelom przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych, których nie są w stanie pokonać samodzielnie, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Stale wzrastający zakres zadań stawianych przed instytucjami pomocy społecznej spowodowany jest zwiększającym się ich ciężarem gatunkowym i stopniem trudności generowanym takimi czynnikami, jak np.: starzenie się społeczeństwa, a co za tym idzie, wzrost kosztów związanych z ochroną zdrowia i rehabilitacją osób starszych i z niepełnosprawnością, uzależnieniami oraz wyzwaniem, którym musi podolać współczesna rodzina.

Działania prowadzone przez instytucje pomocy i integracji społecznej opierają się na zasadach programowania, subsydiarności, koncentracji, elastyczności i otwartości. Istotą nowego modelu działania pomocy społecznej, kreującej politykę społeczną – a w jej obszarze strategię rozwiązywania problemów społecznych – jest jej uspołecznienie zarówno w procesie planowania, jak też realizacji.

Każde państwo Członkowskie Unii Europejskiej ma obowiązek prowadzenia w ramach Unii wspólnych działań wspierających, uzupełniających i koordynujących w szeroko pojętej dziedzinie ochrony ludności i rozwoju kapitału ludzkiego. Opracowanie Strategii jest warunkiem pozyskiwania zewnętrznych środków finansowych na realizację projektów dotyczących sfery społecznej zarówno z budżetu państwa, jak też funduszy Unii Europejskiej.

1. Podstawa prawna Strategii, zgodność z prawem wspólnotowym oraz strategiami narodowymi i europejskimi

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Pcim tworzona jest z mocy ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. 2024 poz. 1283 z późn. zm.), która w art. 17 ust. 1 pkt 1 nakłada na Gminy obowiązek „opracowania i realizacji gminnej Strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka”. Ponadto art. 16 b ust. 2 w/w ustawy wskazuje elementy, jakie powinna zawierać strategia, tj.

- diagnozę sytuacji społecznej,
- prognozę zmian w zakresie objętym strategią,

- cele strategiczne projektowanych zmian,
- kierunki niezbędnych działań,
- sposób realizacji Strategii oraz jej ramy finansowe,
- wskaźniki realizacji działań.

1.1 Powiązanie Strategii z krajowymi aktami prawnymi

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Pcim (GSRPS) jest zgodna z założeniami polityki państwa, a także ustaw kompetencyjnych nakładających na administrację rządową i samorządową określone obowiązki. Działania zawarte w Strategii oparte są na postanowieniach innych krajowych aktów prawnych, a w szczególności:

- Ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. 2024 poz. 1283 z późn. zm.);
- Ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 roku o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. 2023 poz. 571 z późn. zm.);
- Ustawy z dnia 13 czerwca 2003 roku o zatrudnieniu socjalnym (Dz. U. z 2022 poz. 2241 z późn. zm.);
- Ustawy z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2023 poz. 2151 z późn. zm.);
- Ustawy dnia z 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2023 poz. 1939 z późn. zm.);
- Ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 roku o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. 2024 poz. 475 z późn. zm.);
- Ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 roku o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2024 poz. 44 z późn. zm.);
- Ustawy z dnia 28 listopada 2003 roku o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. 2024 poz. 323 z późn. zm.);
- Ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2024 poz. 424 z późn. zm.);
- Ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej z dnia 9 czerwca 2011 roku (Dz. U. z 2024 poz. 177 z późn. zm.);
- Ustawa z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz.U. 2023 poz. 1993 z późn. zm.);

- Ustawy z dnia 11 września 2015 r. o zdrowiu publicznym (Dz. U. 2022 poz. 1608 z późn.zm.);
- Ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (Dz.U. 2024 poz. 278 z późn.zm.);
- Ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych (Dz. U. z 2023 poz. 1335 z późn.zm.);
- Ustawy z dnia 04 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów (Dz. U. z 2024 poz. 246 z późn.zm.);
- Ustawy z dnia 05 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny (Dz. U. z 2023 poz. 2424 z późn. zm.);
- Ustawy z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. z 2024 poz. 917 z późn.zm.);
- Ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2024 r., poz. 146 z późn. zm.);
- Ustawy z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (Dz. U. z 2024 poz. 421);
- Ustawy z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (Dz. U. z 2023 poz. 1923).
- Ustawa z dnia 31 lipca 2019 r. o świadczeniu uzupełniającym dla osób niezdolnych do samodzielnej egzystencji (Dz. U. z 2024 poz. 256).

1.2 Zgodność z prawem wspólnotowym

Prawo wspólnotowe (*acquis communautaire*) nie ingeruje w systemowe rozwiązania w zakresie pomocy społecznej obowiązujące w państwach członkowskich Unii Europejskiej. Funkcjonuje jednak polityka społeczna Unii koordynująca narodowe polityki społeczne w zakresie koniecznym z punktu widzenia funkcjonowania wspólnoty.

1.3 Zgodność ze strategiami europejskimi

Jednym z wiodących celów Unii Europejskiej jest wyrównywanie poziomu rozwoju krajów i regionów. Polska uczestniczy w polityce społeczno-gospodarczej Unii, co oznacza między innymi korzystanie z funduszy unijnych. W dniu 17 listopada 2017 r. Parlament Europejski, Rada i Komisja wspólnie proklamowały Europejski filar praw socjalnych jako odpowiedź na

wyzwania społeczne w Europie. 20 głównych zasad filaru podzielono na trzy kategorie: równe szanse i dostęp do zatrudnienia, uczciwe warunki pracy oraz ochrona socjalna i włączenie społeczne. Działania prowadzone w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego Plus (Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 2021/1057 z dnia 24 czerwca 2021 r. ustanawiające Europejski Fundusz Społeczny Plus (EFS+) oraz uchylające rozporządzenie (UE) nr 1296/2013) służą poprawie dostępu do zatrudnienia i działań aktywizujących dla wszystkich osób poszukujących pracy; modernizacji instytucji i służb rynków pracy; wspieraniu zrównoważonego pod względem płci uczestnictwa w rynku pracy, równym warunkom pracy oraz lepszej równowadze między życiem zawodowym a prywatnym; wspieraniu dostosowania pracowników, przedsiębiorstw i przedsiębiorców do zmian; poprawie jakości, poziomu włączenia społecznego i skuteczności systemów kształcenia i szkolenia oraz ich powiązania z rynkiem pracy; wspieraniu równego dostępu do dobrej jakości, włączającego kształcenia i szkolenia oraz możliwości ich ukończenia; wspieraniu uczenia się przez całe życie; wspieraniu aktywnego włączenia społecznego w celu promowania równości szans, niedyskryminacji i aktywnego uczestnictwa; wspieraniu integracji społeczno-gospodarczej obywateli państw trzecich, w tym migrantów; wspieraniu integracji społeczno-gospodarczej społeczności marginalizowanych, takich jak Romowie; zwiększaniu równego i szybkiego dostępu do dobrej jakości, trwałych i przystępnych cenowo usług; wspieraniu integracji społecznej osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, w tym osób najbardziej potrzebujących i dzieci; przeciwdziałaniu deprywacji materialnej (art. 4 ust. 1 rozporządzenia ws. EFS+).

1.4 Zgodność z dokumentami krajowymi

Zapisy zawarte w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Pcim są zgodne z następującymi dokumentami strategicznymi:

Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju - Polska 2030, której celem głównym jest poprawa jakości życia Polaków.

Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2030. Celem głównym strategii jest wzrost kapitału ludzkiego i spójności społecznej w Polsce. Należy przez to rozumieć dorastanie w godnych warunkach, skuteczną edukację, świadczenie pracy, prowadzenie działalności gospodarczej, stałe uczenie się dorosłych, w tym doskonalenie ich kompetencji i kwalifikacji, sprawiedliwy i powszechny dostęp do opieki zdrowotnej, realizowanie się w życiu rodzinnym i społecznym,

aktywne spędzanie czasu wolnego, wysoką świadomość ekologiczną, udział w życiu publicznym i politycznym, a także stały rozwój osobisty oraz udział w procesach zmian zachodzących w świecie i Polsce.

Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 roku). Głównym celem SOR jest tworzenie warunków dla wzrostu dochodów mieszkańców Polski przy jednoczesnym wzroście spójności w wymiarze społecznym, ekonomicznym, środowiskowym i terytorialnym.

Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030: Regiony, Miasta, Obszary Wiejskie, która jako strategiczny cel polityki regionalnej wskazuje efektywne wykorzystywanie specyficznych regionalnych i innych terytorialnych potencjałów rozwojowych dla osiągnięcia celów rozwoju kraju – wzrostu, zatrudnienia i spójności.

Gwarancje dla przyszłości młodzieży – stworzenie *Krajowy Program Rozwoju Ekonomii Społecznej*, w którym określono kluczowe kierunki rozwoju ekonomii społecznej i przedsiębiorstw społecznych w Polsce.

Krajowy Program Przeciwdziałania Ubóstwu i Wykluczeniu Społecznemu 2021 – 2027 z perspektywą do roku 2030. Nowy wymiar aktywnej integracji.

Celem głównym programu jest trwale zmniejszenie liczby osób zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym o 1,5 mln osób oraz wzrost spójności społecznej.

W programie wyróżniono pięć celów operacyjnych:

1. Usługi dla aktywności i profilaktyki – ograniczenie wykluczenia dzieci i młodzieży. *Zapewnienie rodzinom z dziećmi dostępu do wysokiej jakości usług społecznych, który zwiększy szanse na aktywizację rodziców oraz umożliwi kompleksową profilaktykę zapobiegającą ubóstwu.*
2. szanse dla młodzieży wejścia na rynek pracy i tworzenia rodzin. *Stworzenie spójnego systemu działań edukacyjnych, społecznych i zawodowych umożliwiającego młodzieży przygotowanie do wejścia na rynek pracy, zdobycie niezbędnych kompetencji oraz umiejętności ułatwiających włączenie społeczne, aktywność zawodową i rozwój rodziny.*
3. Aktywna osoba, zintegrowana rodzina, odpowiedzialne lokalne środowisko. *Rozwój systemu aktywnej integracji, działającego na rzecz aktywnego uczestnictwa w życiu społecznym i zawodowym osób, rodzin i środowisk zagrożonych wykluczeniem,*

umożliwiając łączenie ról społecznych zawodowych i rodzinnych oraz zwiększenie roli społeczności lokalnej opartych o zasadę partnerstwa publiczno-społecznego .

- 4. Zapobieganie niepewności mieszkaniowej. Zapewnienie dostępu do niedrogich mieszkań na wynajem umożliwiających stabilność rodzin i aktywizację zawodową rodzin oraz zapobieganie utracie mieszkania i bezdomności powodującej wykluczenie społeczne.*
- 5. Seniorzy – bezpieczni, aktywni i potrzebni. Zapewnienie osobom starszym, niepełnosprawnym, zależnym przyjaznych form opieki i form aktywnego spędzania czasu oraz aktywnego włączania się osób starszych w życie publiczne i zawodowe.*

Narodowy Program Zdrowia na lata 2021-2025 – działania przedstawione w Strategii są zgodne z założeniami zawartymi w w/w Programie, celem strategicznym Programu jest wydłużenie życia, poprawa zdrowia i związanej z nim jakości życia ludności oraz zmniejszenie nierówności społecznych w zdrowiu. Cel strategiczny można osiągnąć dzięki realizacji celów operacyjnych. W NPZ są one ukierunkowane na zmniejszenie narażenia społeczeństwa na największe zagrożenia dla zdrowia. W katalogu zadań niezbędnych do realizacji tych celów znajdują się działania konieczne do poprawy stanu zdrowia i jakości życia zarówno całego społeczeństwa, jak i szczególnie zagrożonych grup. Cele operacyjne programu:

- 1. Poprawa sposobu żywienia, stanu odżywienia oraz aktywności fizycznej społeczeństwa.*
- 2. Profilaktyka i rozwiązywanie problemów związanych z używaniem substancji psychoaktywnych, uzależnieniami behawioralnymi i innymi zachowaniami ryzykownymi.*
- 3. Profilaktyka problemów zdrowia psychicznego i poprawa dobrostanu psychicznego społeczeństwa.*
- 4. Ograniczenie ryzyka zdrowotnego wynikającego z zagrożeń fizycznych, chemicznych i biologicznych w środowisku zewnętrznym, miejscu pracy, zamieszkania, rekreacji oraz nauki.*
- 5. Promocja zdrowego i aktywnego starzenia się.*
- 6. Poprawa zdrowia prokreacyjnego.*

1.5 Zgodność z regionalnymi i wojewódzkimi dokumentami strategicznymi

Zgodność ze Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Myślenickim na lata 2021-2026

Cel strategiczne to:

1. Poszerzenie systemu wsparcia dla osób długotrwale i ciężko chorych oraz w podeszłym wieku,
2. Ograniczenie bezrobocia w grupach wiekowych szczególnie narażonych na wykluczenie z rynku pracy oraz długotrwale bezrobotnych,
3. Zapewnienie wysokiej jakości życia osób z niepełnosprawnościami na terenie powiatu myślenickiego,
4. Podnoszenie aktywności zawodowej osób z niepełnosprawnościami,
5. Poprawa funkcjonowania rodzin poprzez wzmocnienie więzi rodzinnych,
6. Rozbudowa systemu rodzinnej pieczy zastępczej na terenie powiatu myślenickiego,
7. Zapewnienie stabilności funkcjonowania systemu oparcia dla osób doświadczających sytuacji kryzysowych.

Zgodność ze Strategią Rozwoju Województwa Małopolska 2030

Cele strategiczne ww. strategii rozwoju obejmują:

1. Rozwój społecznie wrażliwy, sprzyjający rodzinie.
2. Innowacyjna i konkurencyjna gospodarka Małopolski.
3. Wysoka jakość środowiska przyrodniczego, krajobrazu i przestrzeni zamieszkania oraz świadomości ekologicznie Małopolanie.
4. System zarządzania strategicznego rozwojem w województwie dostosowany do wyzwań dekady 2020-2030.
5. Zrównoważony i trwały rozwój województwa w oparciu o endogeniczne potencjały poszczególnych obszarów Małopolski.

Inne dokumenty strategiczne:

- *Regionalny Plan Działań na Rzecz Zatrudnienia;*
- *Małopolski Program Ochrony Zdrowia Psychicznego;*

II. PROCES WYPRACOWANIA STRATEGII

Do prac nad wypracowaniem Strategii zaproszeni zostali przedstawiciele instytucji publicznych i organizacji społecznych z terenu Gminy Pcim.

1. Przebieg procesu wypracowania Strategii

Proces przygotowania dokumentu składał się z następujących etapów:

- organizacja procesu planowania strategicznego,
- diagnoza sytuacji społecznej w Gminie Pcim,
- planowanie działań,
- opracowanie dokumentu.

Diagnoza sytuacji społecznej w Gminie Pcim:

- analiza sytuacji społecznej w Gminie Pcim w oparciu o opinie przedstawicieli instytucji administracji samorządowej, organizacji społecznych analizę doświadczeń w rozwiązywaniu problemów społecznych,
- analiza doświadczeń w rozwiązywaniu problemów społecznych,
- dotychczasowa współpraca instytucji i organizacji społecznych na rzecz społeczności lokalnej,
- formułowanie wizji rozwoju społecznego Gminy Pcim.

Analiza problemów społecznych oraz zasobów społecznych w Gminie Pcim:

- identyfikacja i kategoryzacja problemów społecznych w Gminie Pcim,
- określenie zasobów społecznych.

Formułowanie założeń strategii rozwiązywania problemów społecznych w oparciu o zasady rozwoju społecznego:

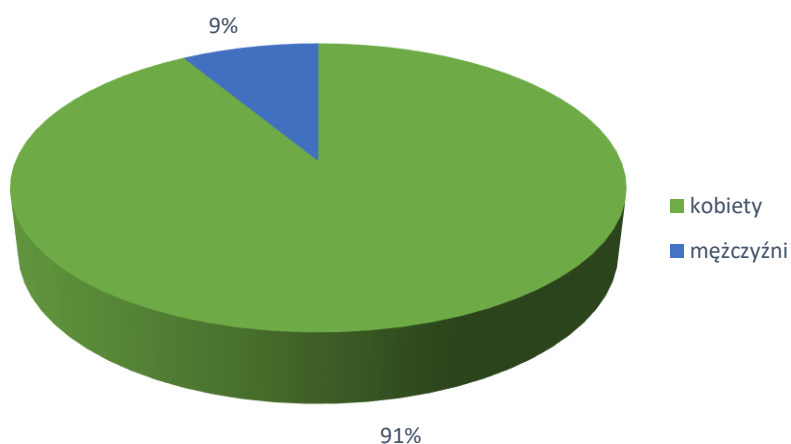
- formułowanie misji rozwoju społecznego w korelacji z wizją rozwoju Gminy Pcim,
- formułowanie celów strategicznych,
- określanie celów oraz kierunków działań w Gminie Pcim,
- określanie sposobu zarządzania realizacją strategii,
- ustalenie zasad monitoringu,
- opracowanie procedur ewaluacji.

Bazą do opracowania diagnozy społecznej zawartej w strategii były materiały i analizy statystyczne gromadzone przez instytucje takie, jak: Urząd Gminy Pcim, baza danych

regionalnych Głównego Urzędu Statystycznego www.stat.gov.pl, Ośrodek Pomocy Społecznej w Pcimiu oraz wyniki anonimowych ankiet na temat występujących w Gminie problemów i oczekiwań.

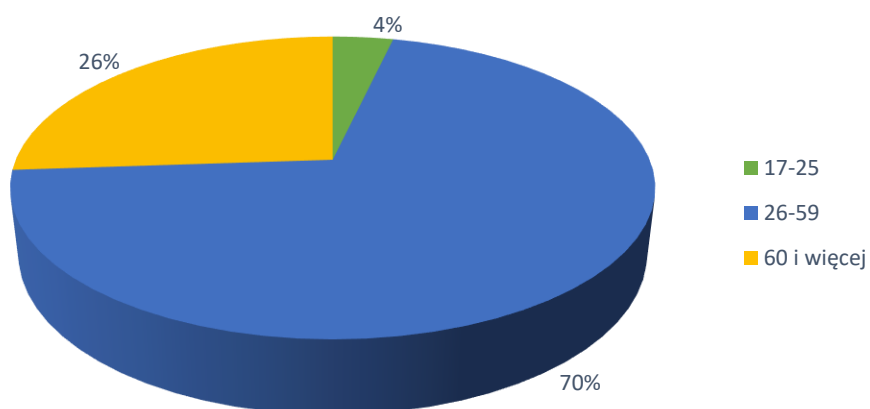
Elementem uspołecznienia procesu budowy GSRPS, było przeprowadzenie badania ankietowego bazującego na metodologii CAWI (Computer Assisted Web Interview), skierowanego do mieszkańców - osób zainteresowanych uczestnictwem w życiu społecznym Gminy. W badaniu kwestionariuszowym udział wzięły łącznie 139 osób (127 kobiet i 12 mężczyzn).

Wykres 1. Udział respondentów ankiety w podziale na płeć. Źródło: opracowanie własne na podstawie analizy ankiet.

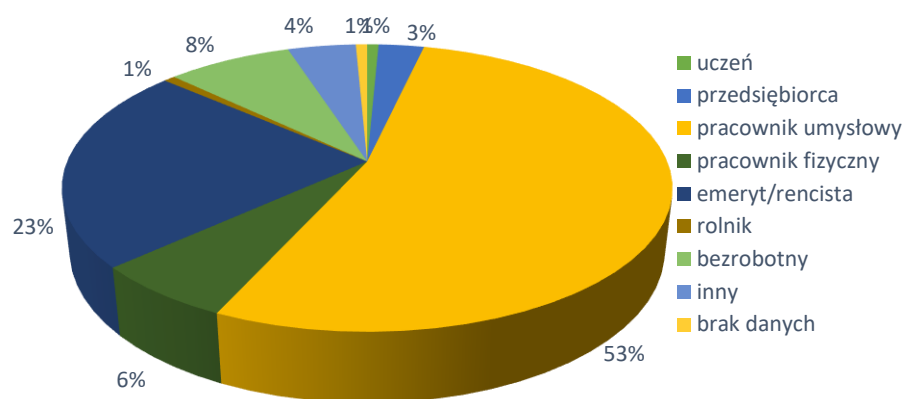
Najliczniejszą grupę wiekową stanowiły osoby mieszczące się w przedziale 26-59 lat – 97 osób.

Wykres 2. Udział respondentów wg wieku. Źródło: opracowanie własne na podstawie analizy ankiet.

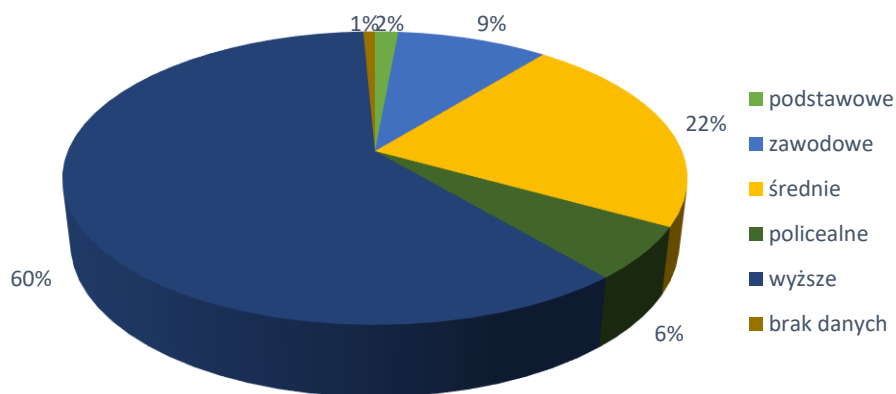
Pytani o aktywność zawodową mieszkańcy Gminy Pcim deklaruwali się najczęściej jako pracownik umysłowy (74 osoby), następną pod względem liczebności grupę stanowili emeryci/renciści (32 osoby).

Wykres 3. Podział respondentów wg statusu zawodowego. Źródło: opracowanie własne na podstawie analizy ankiet.

Pod względem wykształcenia najliczniejszą grupę stanowiły osoby posiadające wykształcenie wyższe (84 osoby).

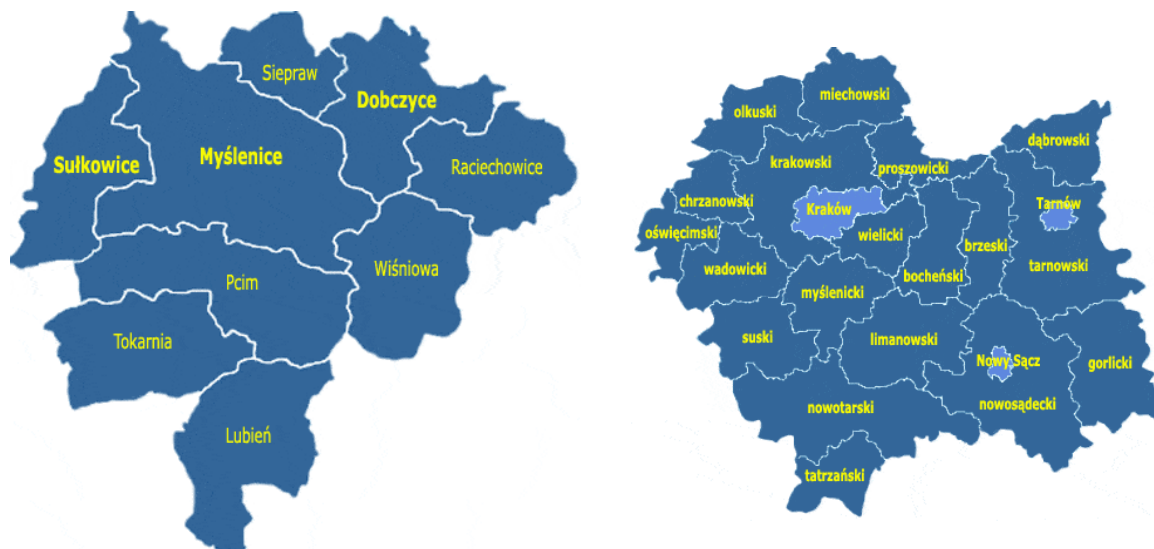
Wykres 4. Podział respondentów wg poziomu wykształcenia. Źródło: opracowanie własne na podstawie analizy ankiet.

W oparciu o uzyskane informacje i materiały został przygotowany dokument, który pozwoli na racjonalizację i efektywną realizację lokalnej polityki społecznej oraz wskaże obszary, które w najbliższym czasie powinny stać się przedmiotem szczególnej troski władz samorządowych. Oparcie przygotowania dokumentu strategicznego o proces partycypacji społecznej gwarantuje rzetelną diagnozę oraz wypracowanie adekwatnych do zdiagnozowanych problemów kierunków realizacji strategii. Przedłożony materiał został opracowany przez Zespół zadaniowy ds. opracowania Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych przy merytorycznym wsparciu eksperta zewnętrznego – Agnieszki Wróblewskiej.

III. CHARAKTERYSTYKA GMINY

1. Położenie geograficzne

Rysunek 1. Umiejscowienie gminy Pcim w powiecie myślenickim i województwie małopolskim. Źródło: <https://www.gminy.pl>

Gmina Pcim położona jest w Beskidzie Średnim, przy jego granicy z Beskidem Wyspowym. Doliny Raby i Trzebunki dzielą Beskid Średni na trzy pasma górskie: Pasma Łysiny, Pasma Koskowej Góry i Pasma Babicy. Pod względem administracyjnym Gmina Pcim znajduje się w powiecie myślenickim województwa małopolskiego. Graniczy z nią siedem innych gmin: Myślenice, Wiśniowa, Lubień, Tokarnia, Sułkowice (powiat myślenicki), Mszana Dolna (powiat limanowski) i Budzów (powiat suski). W skład gminy wchodzi trzy miejscowości: Pcim, Stróża i Trzebunia. Całkowita powierzchnia gminy wynosi 8905 ha. Gmina położona jest przy drodze ekspresowej S7 „Zakopance”. Pcim znajduje się w odległości 46 km od Krakowa i 61 km od Zakopanego.

2. Przyroda

Na terenie Gminy Pcim znajduje się obszar Natura 2000 - Raba z Mszanką, specjalny obszar ochrony siedlisk (Dyrektywa Siedliskowa), kod obszaru: PLH120093 o łącznej powierzchni 249,3 ha. Udział powierzchni obszaru Natura 2000 - PLH120093 w części gminy Pcim wynosi 129,88 ha. Obszar stanowią fragmenty trzech rzek. Odcinek Raby rozpoczyna się od ujścia Potoku Olszówka (Raba Niżna) do mostu na trasie Myślenice-Osieczany. Odcinek Mszanki rozpoczyna się od ujścia potoku Łutówka (miejscowość Mszana Górna, przysiółek Fligi) do

ujścia do Raby, wraz z Porębianką od mostu w Podobinie. W skład obszaru wchodzi cała Krzywiczanka: od źródeł do ujścia do Raby oraz część Krzczonówki: od miejscowości Wojkówka (przy ujściu Bogdanówki) do ujścia do Raby. Na terenie gminy występują również obszary i obiekty podlegające ochronie lub wskazane do ochrony poza „Naturą 2000”. Należą do nich m.in.: istniejące pomniki przyrody, korytarze ekologiczne, obszary zagrożenia powodzią czy obszary osuwania się mas ziemnych.¹

Na terenie gminy Pcim znajduje się 6 pomników przyrody i 1 egzemplarz habitatowy.

1. wiąz górski „Halniak” w Pcimiu - rola Korzeniowscy, (stary nr rej. 22/1, nowy nr rej. 120904 001) utworzony w 1970 r.
2. dąb szypułkowy „Janosik” w Pcimiu - rola Hajdamaki (stary nr rej. 22/2, nowy nr rej. 120904 002) utworzony w 1970 r.
3. dąb szypułkowy - znajduje się w pobliżu leśniczówki w Trzebuni (stary nr rej. 22/4, nowy nr rej. 120904-003) utworzony w 1998 r.
4. dąb szypułkowy - znajduje się w pobliżu leśniczówki w Trzebuni (stary nr rej. 22/5, nowy nr rej. 120904-004) utworzony w 1998 r.
5. dąb szypułkowy - znajduje się w pobliżu leśniczówki w Trzebuni (stary nr rej. 22/6, nowy nr rej. 120904-005) utworzony w 1998 r.
6. dąb szypułkowy - znajduje się w pobliżu leśniczówki w Trzebuni (stary nr rej. 22/7, nowy nr rej. 120904-006) utworzony w 1998 r.
7. egzemplarz habitatowy - chroniący siedlisko ptaków i bezkręgowców: lipa drobnolistna (*Tilia cordata* Mill) – znajduje się w Stróży (działka nr 1255)

3. Gospodarka Gminy

3.1 Przedsiębiorczość

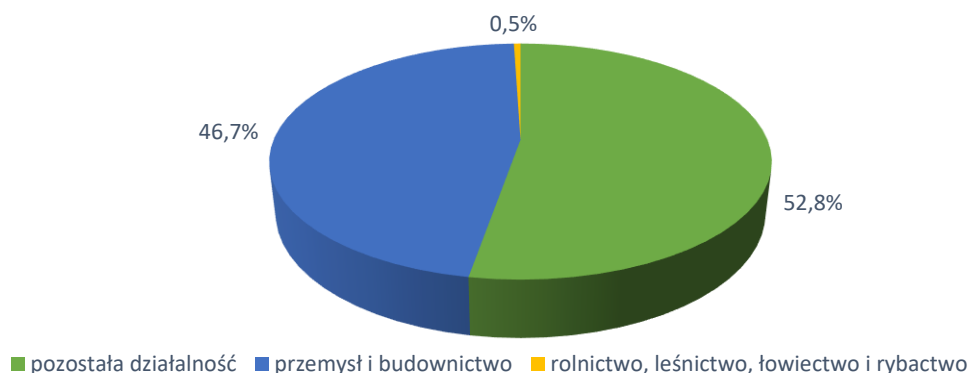
W 2023 roku na terenie Gminy Pcim było zarejestrowanych 1181 podmiotów gospodarki narodowej wpisanych do rejestru REGON, spośród których 19 należało do sektora publicznego, a 1159 do sektora prywatnego. W ramach wszystkich przedsiębiorstw 46,7% działa w ramach przemysłu i budownictwa, 0,5% to rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo, a 52,8% wykonuje pozostałą działalność gospodarczą.²

---

¹ Raport o stanie Gminy Pcim za 2023 rok.

² <https://bdl.stat.gov.pl/bdl/dane/podgrup/tablica>

Wykres 5. Przedsiębiorstwa z terenu Gminy Pcim. Podział według rodzajów działalności PKD 2007. Źródło: dane GUS <https://bdl.stat.gov.pl/>

W ramach sektora publicznego spośród 19 podmiotów 16 należy do państwowych i samorządowych jednostek prawa budżetowego. Z kolei sektor prywatny, to przede wszystkim osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą (1027 jedn.), stowarzyszenia i organizacje społeczne (19 jedn.), spółki handlowe (49 jedn.), spółki handlowe z udziałem kapitału zagranicznego (1 jedn.), spółdzielnie (2 jedn.), fundacje (2 jedn.).

Odnosząc się do wskaźników podmiotów gospodarki narodowej (przyjętych dla celów porównawczych przez GUS), należy stwierdzić, że na 10 tys. ludności na terenie Gminy Pcim przypada 1065 firm. Na 100 osób w wieku produkcyjnym 15,55 osób fizycznych prowadzi działalność gospodarczą. Odnosząc się do fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych można stwierdzić, iż na 10 tys. mieszkańców przypada 19 tego typu podmiotów. Szczegółowe dane prezentuje poniższa tabela.

Tabela 1. Podmioty gospodarki narodowej – wskaźniki. Źródło: dane GUS <https://bdl.stat.gov.pl/>

Kategoria	Jednostka miary	Wartość wskaźnika		
		2021	2022	2023
podmioty wpisane do rejestru REGON na 10 tys. ludności	jed. gosp.	976	1 018	1 065
jednostki nowo zarejestrowane w rejestrze REGON na 10 tys. ludności	jed. gosp.	97	90	88
jednostki wykreślone z rejestru REGON na 10 tys. ludności	jed. gosp.	37	42	43
osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą na 100 osób w wieku produkcyjnym	jed. gosp.	14,21	14,87	15,55
fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne na 10 tys. mieszkańców	jed. gosp.	17	17	19
podmioty nowo zarejestrowane na 10 tys. ludności w wieku produkcyjnym	jed. gosp.	164	151	148

podmioty na 1000 mieszkańców w wieku produkcyjnym	jed. gosp.	163,5	170,8	178,8
---	------------	-------	-------	-------

4. Ludność Gminy

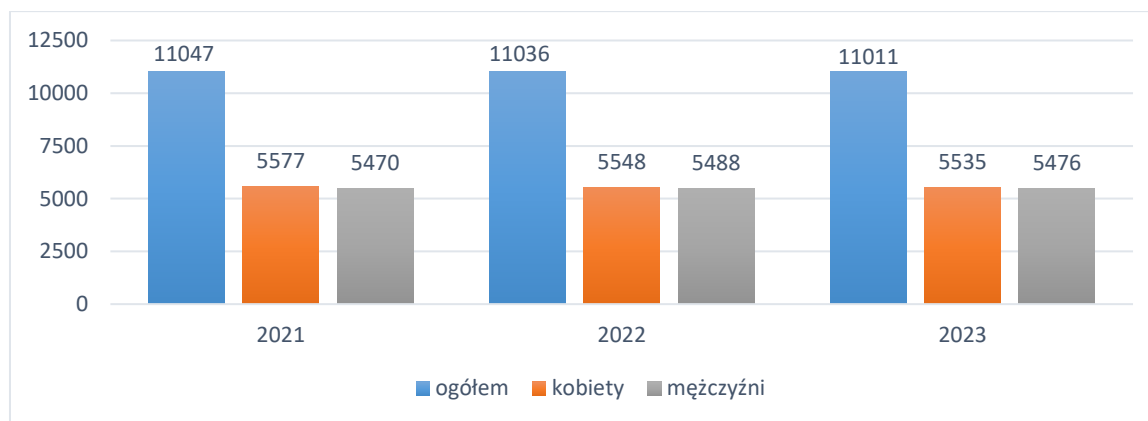
4.1 Demografia

Na koniec 2023 roku gminę Pcim zamieszkiwało 11011 osób, w tym 5476 mężczyzn oraz 5535 kobiet. Na przestrzeni trzech lat liczba ludności stopniowo zmniejsza się. Gęstość zaludnienia w Gminie w 2023 roku wynosiła 124,7 osób na 1 km², współczynnik feminizacji w Gminie wynosił 100.

Tabela 2. Demografia Gminy Pcim. Źródło: UG Pcim.

Rok	2021	2022	2023
ogółem	11047	11036	11011
Kobiety	5577	5548	5535
Mężczyźni	5470	5488	5476

Wykres 6. Ludność w podziale na płeć. Źródło: UG Pcim.

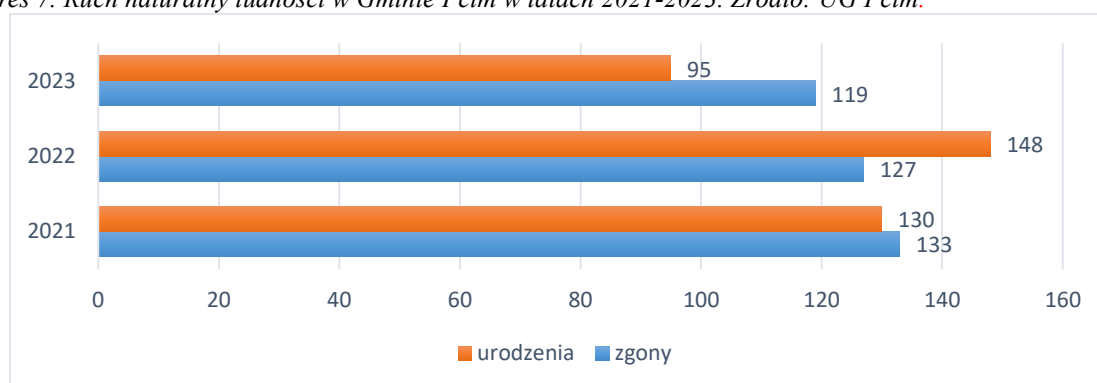
Wśród ogólnej liczby mieszkańców dominującą grupę stanowią osoby w wieku produkcyjnym. Według danych GUS w 2023 roku wśród mieszkańców Gminy Pcim ponad połowa, to osoby w wieku produkcyjnym (59,5%), osoby w wieku przedprodukcyjnym stanowią 21,6% ogółu, natomiast osoby w wieku poprodukcyjnym stanowią 18,8% ludności. Liczba ludności w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym wynosi 68,0, współczynnik obciążenia demograficznego osobami starszymi wynosi 24,4.

Tabela 3. Struktura zamieszkałej ludności. Dane UG Pcim.

Rok	2021	2022	2023
poniżej 18 roku życia	2470	2466	2423
18-60 lat kobiety	3117	3093	3074
18-65 lat mężczyźni	3537	3536	3519
powyżej 60 lat kobiety	1233	1235	1254
powyżej 65 lat mężczyźni	690	706	741

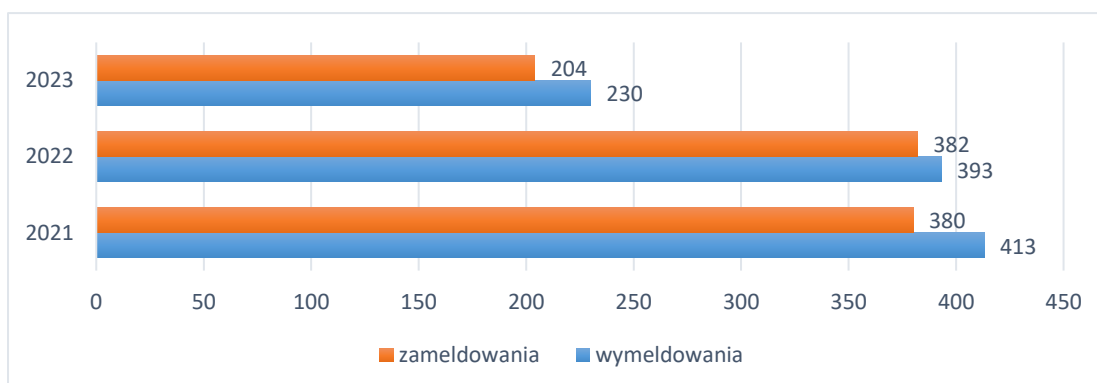
W latach 2021 i 2023 na terenie Gminy zanotowano ujemny przyrost naturalny. W roku 2022 odnotowano większą liczbę urodzeń w stosunku do zgonów. Ogólny bilans lat 2021-2023 wyniósł - 6 osób.

Wykres 7. Ruch naturalny ludności w Gminie Pcim w latach 2021-2023. Źródło: UG Pcim.

W przypadku salda migracji wskaźniki również są ujemne. Na przestrzeni lat 2021-2023 liczba wymeldowań przewyższała liczbę zameldowań. Saldo migracji dla lat 2021-2023 wynosiło – 70 osób.

Wykres 8. Migracje ludności na terenie Gminy Pcim w latach 2021-2023. Źródło: UG Pcim.

Podsumowując powyżej zaprezentowane wskaźniki demograficzne Gminy należy zwrócić uwagę na ujemny przyrost naturalny gminy. Podobna sytuacja obserwowana jest w całej Polsce. Niepokój na przyszłość może budzić fakt, że ponad 59% mieszkańców, to osoby w wieku produkcyjnym. Należą do nich zarówno mieszkający tu od urodzenia, jak i osoby, które wybrały Gminę na miejsce zamieszkania. Obecnie jest to korzystne dla rozwoju gospodarczego Gminy, ale jeśli powyższe niekorzystne trendy zostaną utrzymane, za kilka czy kilkanaście lat, liczba osób w wieku poprodukcyjnym będzie ogromnym obciążeniem dla osób w wieku aktywności zawodowej.

4.2 Poziom życia

W 2023 roku dochody budżetu gminy w przeliczeniu na jednego mieszkańca wyniosły 5 715,62 zł, przy wydatkach w wysokości 6 241,79 zł. W 2023 roku w Powiecie myślenickim średnie dochody w przeliczeniu na jednego mieszkańca wyniosły 6098,88 zł, przy wydatkach w wysokości 6472,34 zł, wydatki na pomoc społeczną w gminie w 2023 roku wynosiły 1 778 704,51, co daje 2 miejsce w powiecie.³

4.3 Mieszkalnictwo

Mieszkaniowy zasób Gminy w budynkach komunalnych Gminy stanowi 8 lokali mieszkalnych o łącznej pow. 488,8 m² i 3 lokale socjalne o łącznej pow. 106,8 m². Wydatki gminy w zakresie gospodarki mieszkaniowej wynosiły w 2023 roku 423 438,95 zł, przy dochodach wynoszących 158 508,97 zł i były najniższe spośród wszystkich Gmin powiatu myślenickiego.

Przeciętna powierzchnia użytkowa jednego mieszkania w Gminie Pcim wynosi 106,8 m².⁴

---

³ <https://svs.stat.gov.pl/>

⁴ <https://svs.stat.gov.pl/>

Tabela 4. Zasoby mieszkaniowe w Gminie Pcim. Źródło: dane GUS <https://bdl.stat.gov.pl/>

	Jednostka miary	2021	2022	2023
Zasoby mieszkaniowe				
<i>mieszkania</i>	mieszk.	2 897	2 939	2 979
<i>izby</i>	izba	14 140	14 372	14 593
<i>powierzchnia użytkowa mieszkań</i>	m ²	305 730	312 431	318 273
Budynki mieszkalne w Gminie				
Ogółem	bud.	2 881	2 919	2 956
Mieszkania wyposażone w instalacje techniczno-sanitarne				
<i>wodociąg</i>	mieszk.	2 841	2 883	2 923
<i>ustęp splukiwany</i>	mieszk.	2 821	2 863	2 903
<i>łazienka</i>	mieszk.	2 807	2 849	2 890
<i>centralne ogrzewanie</i>	mieszk.	2 367	2 409	2 450
Mieszkania wyposażone w instalacje - w %				
<i>wodociąg</i>	%	98,1	98,1	98,1
<i>ustęp splukiwany</i>	%	97,4	97,4	97,4
<i>łazienka</i>	%	96,9	96,9	97,0
<i>centralne ogrzewanie</i>	%	81,7	82,0	82,2
Zasoby mieszkaniowe – wskaźniki				
<i>przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania</i>	m ²	105,5	106,3	106,8
<i>przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania na 1 osobę</i>	m ²	27,5	28,1	28,7
<i>mieszkania na 1000 mieszkańców</i>	mieszk.	260,3	264,2	268,5

5. Infrastruktura społeczna Gminy Pcim

5.1 Oświata

Gmina Pcim jest organem prowadzącym dla trzech publicznych przedszkoli i pięciu szkół podstawowych. Przy czterech szkołach podstawowych prowadzone są punkty przedszkolne.

Tabela 5. Charakterystyka placówek oświatowych. Źródło: Dane instytucji.

Przedszkole Samorządowe nr 1 w Pcimiu			
	2021	2022	2023
Liczba nauczycieli	8	8	8
Liczba dzieci, w tym niepełnosprawni uczniowie	75	76	75
Realizowane programy dodatkowe	<ul style="list-style-type: none"> Narodowy Program Rozwoju Czytelnictwa projekt „Gramy o sukces” wyrównywanie szans edukacyjnych poprzez rozwijanie kompetencji kluczowych w ramach XIII edycji konkursu grantowego „Na dobry początek” Fundacji BGK im. J. K. Steczkowskiego udział w ogólnopolskim projekcie edukacji prozdrowotnej „Zdrowo jem, więcej wiem” własne programy: Program profilaktyczno – wychowawczy „Mały Odkrywca” 	<ul style="list-style-type: none"> udział w ogólnopolskiej akcji edukacyjnej „Dzieci uczą rodziców” udział w ogólnopolskim projekcie edukacyjnym „Co słonko widziało” wprowadzenie dzieci w otaczający świat poprzez piękno literatury dziecięcej autorstwa Marii Konopnickiej udział w programie „Europe Code Week” realizowano innowację pedagogiczną „Puka do nas sztuka” własne programy: Program profilaktyczno – wychowawczy „Mały Odkrywca” 	<ul style="list-style-type: none"> program oświatowy Mali Wielcy Odkrywczy / organizator PGNiG, patronat honorowy Ministerstwo Edukacji/ własny program „Profilaktyczno – wychowawczy” projekt czytelniczy Książka dla Przedszkolaka / czasopismo Bliżej Przedszkola program edukacyjny „Zdrowo i sportowo” program wychowawczy „Z Kicią Kocią maluchy zmieniają się w zuchy” program „Z kulturą mi do twarzy” własne programy: Program profilaktyczno – wychowawczy „Mały Odkrywca” /
infrastruktura edukacyjna	Przedszkole Samorządowe nr 1 w Pcimiu mieści się w centrum miejscowości. W przedszkolu funkcjonują trzy oddziały, do których uczęszcza 75 dzieci. Przedszkole posiada 3 sale oraz gabinet logopedyczny gdzie odbywają się również zajęcia rewalidacyjne oraz pomocy psychologiczno- pedagogicznej. Przedszkole posiada własną kuchnię. W ogrodzie przylegającym do przedszkola znajduje się plac zabaw wyposażony w sprzęt rekreacyjny.		
Przedszkole Samorządowe nr 2 w Pcimiu			
	2021	2022	2023
Liczba nauczycieli	10	12	11
Liczba dzieci, w tym niepełnosprawni uczniowie	112	120	121
Realizowane programy dodatkowe	<ul style="list-style-type: none"> Pomarańczowy maj Czyste powietrze wokół nas Przedszkolak przyjacielem Ziemi Skąd się biorą produkty ekologiczne 	<ul style="list-style-type: none"> „Przedszkolak przyjacielem Ziemi” W KWIETNIU BĄDŹ NIEBIESKI Światowy Dzień Osób z Zespołem Downa Pomarańczowy maj 	<ul style="list-style-type: none"> „Sensorycznie się rozwijam bo skaczę, biegam, badam i dotykam” „Przedszkolak przyjacielem Ziemi”

		<ul style="list-style-type: none"> • Śmieci segregujemy i naszą Ziemię szanujemy! • Czyste powietrze wokół nas • Skąd się biorą produkty ekologiczne 	<ul style="list-style-type: none"> • Jak chwalić dziecko? Chwalić czy nie? • Bezpieczny w cyfrowym świecie
Infrastruktura edukacyjna	Przedszkole Samorządowe nr 2 w Pcimiu mieści się we wsi Pcim. W przedszkolu działa 5 oddziałów, do których uczęszcza ok 120 dzieci. Przedszkole posiada 5 sal oraz gabinet logopedyczny gdzie odbywają się także zajęcia rewalidacyjne oraz pomocy psychologiczno - pedagogicznej. Przedszkole posiada własną kuchnię i jadalnię. W ogrodzie przylegającym do przedszkola znajduje się plac zabaw wyposażony w sprzęt do zabaw na świeżym powietrzu.		
Przedszkole Samorządowe w Stróży			
	2023		
Liczba nauczycieli	11		
Liczba dzieci, w tym niepełnosprawni uczniowie	118		
Realizowane programy dodatkowe	<ul style="list-style-type: none"> • Narodowy Program Rozwoju Czytelnictwa • Udział w programie MOVE Week Poland • Udział „Wyślij pączka do Afryki” 		
Infrastruktura edukacyjna	Przedszkole Samorządowe w Stróży mieści się we wsi Stróża. W przedszkolu funkcjonuje 5 oddziałów, do których uczęszcza ok 118 dzieci. Przedszkole posiada sale oraz gabinet logopedyczny gdzie odbywają się również zajęcia rewalidacyjne oraz pomocy psychologiczno- pedagogicznej. Przedszkole posiada własną kuchnię oraz jadalnię. W ogrodzie przylegającym do przedszkola znajduje się plac zabaw wyposażony w sprzęt rekreacyjny.		
Szkoła Podstawowa nr 1 w Pcimiu			
	2021	2022	2023
Liczba nauczycieli	38	38	41
Liczba dzieci, w tym niepełnosprawni uczniowie	358	343	334
Realizowane programy dodatkowe	<ul style="list-style-type: none"> • Nie pal przy mnie proszę • Już pływam • Trzymaj formę • Matlandia • Owoce i warzywa • Mleko w szkole • Pierwsza pomoc 	<ul style="list-style-type: none"> • Nie pal przy mnie proszę • Już pływam • Trzymaj Formę • Matlandia • Owoce i warzywa • Mleko w szkole • Pierwsza pomoc 	<ul style="list-style-type: none"> • Nie pal przy mnie proszę • Już pływam • Trzymaj Formę • Matlandia • Owoce i warzywa • Mleko w szkole • Pierwsza pomoc
Działalność klubów sportowych	<ul style="list-style-type: none"> • Międzyszkolny Ośrodek Sportowy - SKS • Akademia Małego Sportowca- siatkówka 	<ul style="list-style-type: none"> • Międzyszkolny Ośrodek Sportowy - SKS • Akademia Małego Sportowca- siatkówka 	<ul style="list-style-type: none"> • Międzyszkolny Ośrodek Sportowy - SKS • Akademia Małego Sportowca- siatkówka
Infrastruktura edukacyjna	Szkoła posiada 2 pracownie komputerowe, 2 sale gimnastyczne, 20 sal lekcyjnych, świetlice szkolną, szatnie, prysznice. Kompleks boisk sportowych. Plac zabaw z otwartą strefą aktywności.		
Edukacja uczniów z niepełnosprawnością			

Liczba uczniów	5	4	5
Klasy integracyjne	2	2	2
Szkoła Podstawowa nr 3 w Pcimiu			
	2021	2022	2023
Liczba nauczycieli	27	28	22
Liczba dzieci, w tym niepełnosprawni uczniowie	150	150	151
Realizowane programy dodatkowe	<ul style="list-style-type: none"> • Włączenie i zaplanowanie działań w Programie Wychowawczo-Profilaktycznym. • Diagnoza środowiska szkolnego: czynników zagrożenia oraz czynników chroniących. • Współpraca z Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Pcimiu. • Udział w pracach Zespołu Interdyscyplinarnego w Pcimiu oraz grupach roboczych w miarę potrzeb. • Systematyczna współpraca z asystentem rodziny przydzielonym do rodziny naszych uczniów. • Objęcie szczególną opieką wychowawcy i pedagoga szkolnego uczniów posiadających Niebieską Kartę oraz będących pod opieką GOPS-u. • Organizacja opieki psychologiczno-pedagogicznej dla uczniów i rodziców naszej szkoły. • Diagnoza indywidualnych potrzeb i możliwości uczniów. • Podejmowane działania realizowane są przez wszystkich nauczycieli naszej szkoły, przy współpracy z rodzicami oraz instytucjami wspierającym pracę szkoły. • W szkole realizowano przy współpracy ze Stacją Sanitarно- 	<ul style="list-style-type: none"> • W szkole przeprowadzono diagnozę czynników ryzyka i czynników chroniących. Wnioski z tej diagnozy zostały uwzględnione w zaplanowanych i realizowanych przez szkołę działaniach. • Cały okres sprawozdawczy reagowano na wszelkie przejawy agresji uczniów poprzez rozmowy, rozwiązywanie sytuacji konfliktowych, przypominanie norm zasad obowiązujących w szkole, informowanie rodziców o sytuacjach trudnych, organizowanie mediacji rówieśniczych, prowadzenie kart monitorujących zachowanie dzieci z trudnościami. Do wymienionych działań zapraszano do współpracy rodziców naszych uczniów. • Szczególne wsparcie wychowawcy, pedagoga oraz nauczycieli dla rodzin uczniów objętych opieką GOPS-u. • Wnioskowanie o darmowe obiady dla rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej przy współpracy z GOPS-em (obiady z listy dyrektora). • Informowanie rodzin potrzebujących wsparcia o instytucjach wspierających rodzinę. Kontaktowanie się 	<ul style="list-style-type: none"> • Spotkanie uczniów z przedstawicielem Komendy Powiatowej Policji w Myślenicach: Bezpieczna droga do szkoły. Odpowiedzialność za zachowanie agresywne i wulgarne słownictwo-DEMORALIZACJA”, „Odpowiedzialność karna osób nieletnich. Odpowiedzialne zachowanie w Internecie”- zakładanie kont na portalach społecznościowych przez osoby poniżej 13 roku życia- podawanie nieprawidłowych danych- oszustwo, zakładanie grup prywatnych na messengerze izolacja niektórych osób z klasy, hejt i odpowiedzialność za takie zachowanie. • Spotkanie z przedstawicielem Policji: Klasy I- III: Stop szkolnej przemocy i agresji, klasy IV- VIII: Uzależnienia – czym są i od czego można się uzależnić? Szkodliwość substancji psychoaktywnych – jakie konsekwencje dla zdrowia i życia. • Zorganizowanie dla dzieci szkolnych i przedszkolnych spotkania z przedstawicielem policji dotyczących bezpiecznych wakacji. • Zorganizowanie programu profilaktycznego „Stoper”.

	<p>Epidemiologiczną w Myślenicach następujące programy „Bieg po zdrowie”, „Znajdź właściwe rozwiązanie”, „Skąd się biorą produkty ekologiczne”, „Znamie znam je”, „Wybierz życie pierwszy krok”, „Podstępne WZW”, „Profilaktyka HIV/ AIDS”.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Uczniowie klasy pierwszej uczestniczyli w programie „Akademia Bezpiecznego Puchatka”. Dzieci uczestniczyły w spotkaniach z pedagogiem szkolnym poruszając tematykę bezpieczeństwa w domu, szkole, podczas wycieczek szkolnych, na drodze oraz w Internecie. Program zakończy się testem wiedzy o bezpieczeństwie. • W tym roku szkolnym zrezygnowano z organizacji prelekcji dla uczniów i rodziców z przedstawicielami Komendy Powiatowej Policji w Myślenicach. • Cały okres sprawozdawczy reagowano na wszelkie przejawy agresji poprzez: rozmowy z uczniami, rozwiązywanie sytuacji konfliktowych, przypominanie norm zasad obowiązujących w szkole, informowanie rodziców o sytuacjach trudnych, organizowanie mediacji rówieśniczych. Zapraszano do współpracy rodziców naszych uczniów. • Prowadzone były zajęcia z uczniami- jak sobie radzić z trudnymi emocjami. Na wszystkich zajęciach kształtowane były pozytywne wartości, które wdrażane były podczas zajęć i przerw śródlekcyjnych. Na każdych zajęciach kształtowane były: 	<p>i współpraca z tymi instytucjami.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Skierowanie prośby o wsparcie psychologa do Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Myślenicach. • Wspieranie aktywnego spędzania wolnego czasu przez młodzież, rozwijania pasji i zainteresowań uczniów. • Organizacja w szkole zajęć pozalekcyjnych. • Organizacja zajęć dodatkowych dla uczniów. • Organizowanie w szkole konkursów, zachęcanie uczniów do udziału w konkursach szkolnych i pozaszkolnych. • Zorganizowanie spotkanie z przedstawicielami Komendy Powiatowej Policji w Myślenicach dla uczniów i przedszkolaków: Bezpieczny przedszkolak w przedszkolu domu i na drodze, Bezpieczna droga do szkoły, Odpowiedzialność za zachowanie agresywne i wulgarne słownictwo-DEMORALIZACJA”, „Odpowiedzialność karna osób nieletnich. Odpowiedzialne zachowanie w Internecie”- zakładanie kont na portalach społecznościowych przez osoby poniżej 13 roku życia- podawanie nieprawidłowych danych- oszustwo, zakładanie grup prywatnych na Messengerze, izolacja niektórych osób z klasy, hejt i odpowiedzialność za takie zachowanie. • Szkoła realizowała programy profilaktyczne przy współpracy ze Stacją Sanitarno-Epidemiologiczną w Myślenicach: Wybierz życie pierwszy krok, Znamie. Znam je?, Nie pal przy mnie proszę, 	<ul style="list-style-type: none"> • Zorganizowanie szkolenia dla uczniów klas I- III „Porozmawiajmy o agresji i przemocy. Jak zachować się by nie krzywdzić innych?” • Zorganizowanie spotkania z dla uczniów klas IV- VIII „Zagrożenia, których nie zauważamy- E- papierosy, wyroby nikotynowe, napoje energetyczne, suplementy diety- jako wejście w świat środków psychoaktywnych” • Udział uczniów w szkoleniach dotyczących zagrożeń w inernecie: klasy I- III: Sieciaki - pięć zasad bezpieczeństwa!, klasy IV- VIII: Cyberprzemoc Co mogę zrobić i jak reagować?, klasy VII- VIII: Równowaga między online a offline. • Zorganizowanie szkolenia z Pierwszej pomocy przedmedycznej, prowadzonego przez przedstawicieli Ochotniczej Straży Pożarnej w Pcimiu. • Wnioskowanie do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych o realizacją następujących programów z Kampanii Zachowaj Trzeźwy Umysł: Przemoc boli- szczególnie karty pracy dla uczniów klas I- VIII, broszury, plakaty oraz ulotki zarówno dla uczniów jak i rodziców. Zachowaj Trzeźwy umysł- szczególnie scenariusze zajęć dla nauczycieli, karty pracy dla uczniów, materiały dla rodziców, filmy edukacyjne dla uczniów. Energetyki i papierosy- ulotki i plakaty. Stop przemocy- Ulotki edukacyjne dla dzieci i młodzieży, ulotki profilaktyczne dla dorosłych, plakaty
--	--	--	--

	<p>tolerancja, szacunek, empatia i zrozumienie.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Poruszana była profilaktyka zagrożeń Internetowych- czyli jak mądrze korzystać z Internetu. • Poruszana była również problematyka promocji zdrowia. • Uczniowie zapoznani zostali ze swoimi prawami oraz obowiązkami. • Lekcje z emocjami? Jak dbać o swój nastrój - program w ramach Uniwersytetu Dzieci. • Archipelag Skarbów - program profilaktyki zintegrowanej dla klas starszych. • Wewnątrzszkolna akcja: Ekostrojenie. Wspólnymi siłami dekorowaliśmy szkołę na święta Bożego Narodzenia wykorzystując naturalne/zrecyklingowane przedmioty • prowadzone były zajęcia w klasach I- III w ramach programu : Ratujemy i uczymy ratować. • współpraca z Uniwersytetem Dzieci w ramach projektu godzin wychowawczych: „Ja w społeczeństwie. Jak mogę zmieniać świat?”. 	<p>Podstępne WZW, Profilaktyka HIV/ AIDS, Czyste powietrze wokół nas, Skąd się biorą produkty ekologiczne.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Nasza szkoła współpracowała z instytucjami wspierającymi wychowawczą rolę rodziny. • Prowadzono zajęcia z uczniami na temat radzenia sobie z trudnymi emocjami. Na wszystkich zajęciach kształtowane były pozytywne wartości, które wdrażane były podczas zajęć i przerw śródlekcyjnych. • Na każdym zajęciach kształtowano tolerancję, szacunek, empatię i zrozumienie. • Poruszana była profilaktyka zagrożeń Internetowych czyli jak mądrze korzystać z Internetu. • Poruszana była również problematyka promocji zdrowia i profilaktyka uzależnień - papierosy, alkohol, dopalacze, narkotyki, napoje energetyzujące. • Rozwijano kompetencje cyfrowe uczniów i nauczycieli. Bezpieczne i odpowiedzialne korzystanie z zasobów dostępnych w sieci. • Realizowano wychowanie do wartości i kształtowanie patriotycznych postaw uczniów. • Proponowano i organizowano akcje charytatywne realizowane w ramach działalności szkolnego Klubu Caritas i samorządu. • Zorganizowano Dzień Życzliwości, Tydzień Życzliwości. • Treści i zadania o charakterze wychowawczo-profilaktycznym dla uczniów naszej szkoły 	<p>profilaktyczne i gadzety, broszury edukacyjne dotyczące procedury Niebieska Karta.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Realizacja programów profilaktycznych w klasie IV i VIII: Bieg po zdrowie, Podstępne WZW, Znamię! znam je, Profilaktyka HIV/AIDS. • Realizacja programu „Akademia bezpiecznego Puchatka”. • Udział w konkursie organizowanym przez Małopolską Komendę Powiatową Policji w Myślenicach „Odblaskowa szkoła”. • Organizacja konkursu plastycznego „Nie otwieraj drzwi przemocy”. • Ogólnopolska akcja proekologiczna: Sprzątanie świata. • Dzień pustej klasy (współpraca z Ośrodkiem Działań Ekologicznych „Źródła”). • Udział w akcji: Wszystkie dzieci zbierają elektrośmieci. • Akcja dokarmiania ptaków: Hello Winter. • Akcja Przytul drzewo, która ma na celu zwrócenie uwagi na bezpieczne i mądre poruszanie się po lasach, uczula na rzeczy, które mogą nieświadomie doprowadzić do jego pożaru. • Prowadzone były zajęcia w klasach I- III w ramach programu : Ratujemy i uczymy ratować. • Współpraca z Uniwersytetem Dzieci w ramach projektu godzin wychowawczych: „Ja w świecie emocji”. • Przekazywanie informacji rodzinom informacji o instytucjach wspierających rodzinę, szkoleniach, warsztatach.
--	--	--	--

		<p>były realizowane według następujących zadań: Budowanie pozytywnego klimatu szkoły, Promowanie właściwych postaw i zachowań, Propagowanie bezpiecznych zachowań, Promowanie zdrowego stylu życia i inspirowanie do harmonijnego rozwoju, Pomoc dziecku w przezwyciężaniu trudności i umożliwianie mu prawidłowego funkcjonowania w zespole klasowym oraz osiągnięcia pozytywnych wyników szkolnych, Otoczenie wsparciem dziecka potrzebującego pomocy ze względu na trudną sytuację społeczną.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Program wychowawczo profilaktyczny realizowany był przez wszystkich nauczycieli naszej szkoły przy współpracy z rodzicami oraz instytucjami wspierającym pracę szkoły. • Przeprowadzono pedagogizację rodziców uczniów klas VIII Dostosowanie form i warunków egzaminu do potrzeb i możliwości psychofizycznych uczniów. • Organizowano pomoc psychologiczno-pedagogiczną dla uczniów naszej szkoły w tym uczniów z niepełnosprawnością. • Lekcje z klasą. Jak odczytywać emocje? - Program w ramach Uniwersytetu Dzieci. • Program: Zараżaj odpowiedzialnością w ramach Tygodnia profilaktyki chorób zakaźnych. • Program: Bezpieczne kręgi w ramach działań prewencyjnych Urzędu Państwowej Komisji ds. wyjaśniania przypadków czynności skierowanych 	
--	--	--	--

		<p>przeciwko wolności seksualnej i obyczajności wobec małoletniego poniżej lat 15.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ogólnopolska akcja proekologiczna: Sprzątanie świata. • Prowadzone były zajęcia w klasach I- III w ramach programu: Ratujemy i uczymy ratować. • Współpraca z Uniwersytetem Dzieci w ramach projektu godzin wychowawczych: „Ja w Internecie. Jak dbać o swoje bezpieczeństwo w sieci?”. • Udział w projekcie „Aktywna Tablica” 	
Działalność klubów sportowych	<ul style="list-style-type: none"> • „ Akademia Małego Sportowca”. • Organizacja zajęć sportowych SKS. 	<ul style="list-style-type: none"> • „ Akademia Małego Sportowca”. • Organizacja zajęć sportowych SKS. 	<ul style="list-style-type: none"> • „ Akademia Małego Sportowca”. • Organizacja zajęć sportowych SKS.
Infrastruktura edukacyjna	Szkoła Podstawowa nr 3 w Pcimiu posiada 8 sal dydaktycznych, pracownię komputerową, bibliotekę, salę gimnastyczną, salkę korekcyjno-sensoryczną, świetlicę i stołówkę.		

Oddział przedszkolny

	2021	2022	2023
Liczba nauczycieli	5	5	5
Liczba dzieci, w tym niepełnosprawni uczniowie	25	25	26
Realizowane programy dodatkowe	<ul style="list-style-type: none"> • Realizacja programu „Czyste powietrze wokół nas”. • Realizacja programu „Nie pal przy mnie proszę”. 	<ul style="list-style-type: none"> • Realizacja programu „Czyste powietrze wokół nas”. • Realizacja programu „Nie pal przy mnie proszę”. 	<ul style="list-style-type: none"> • Realizacja programu „Czyste powietrze wokół nas”.
Infrastruktura edukacyjna	Punkt Przedszkolny i Oddziały Przedszkolne przy Szkole Podstawowej nr 3 w Pcimiu zajmują trzy sale dydaktyczne i korzystają z infrastruktury szkolnej.		

Edukacja uczniów z niepełnosprawnością

Liczba dzieci	2	4	3
klasy integracyjne	0	0	0

Szkoła Podstawowa nr 1 w Stróży

	2021	2022	2023
Liczba nauczycieli	22	21	21
Liczba dzieci, w tym	97	96	97

niepełnosprawni uczniowie			
Realizowane programy dodatkowe	<ul style="list-style-type: none"> • Podstępne WZW • Nie pal przy • Poznaj Polskę • Program Zapobiegania Zakażeniom HIV i Zwalczenia AIDS • Akademia Bezpiecznego Puchatka • Laboratorium Przyszłości • Już pływam • Szkolny Program Wychowawczo – Profilaktyczny 	<ul style="list-style-type: none"> • Podstępne WZW • Nie pal przy • Poznaj Polskę • Program Zapobiegania Zakażeniom HIV i Zwalczenia AIDS • Kubusiowi Przyjaciele natury • Akademia Bezpiecznego Puchatka • „Małopolska Tarcza Humanitarna” • Małopolska Tarcza Antykryzysowa Pakiet Edukacyjny II • Szkolny Program Wychowawczo – profilaktyczny 	<ul style="list-style-type: none"> • Podstępne WZW • Znamię znam je • Przyjaciele Zipiego • Nie pal przy mnie proszę • Dbamy o zdrowie • Akademia Bezpiecznego Puchatka • Bieg po zdrowie • Już pływam • Lekcje o finansach • Szkolny Program Wychowawczo – Profilaktyczny
Działalność klubów sportowych	<ul style="list-style-type: none"> • Organizacja zajęć sportowych SKS. 	<ul style="list-style-type: none"> • „ Akademia Małego Sportowca”. • Organizacja zajęć sportowych SKS. 	<ul style="list-style-type: none"> • „ Akademia Małego Sportowca”. • Organizacja zajęć sportowych SKS.
Infrastruktura edukacyjna	<p>Szkoła Podstawowa nr 1 w Stróży składa się z 2 budynków połączona łącznikiem. Posiada 9 sal lekcyjnych, sale komputerową, świetlice, 3 pomieszczenia z przeznaczeniem dla Punktu Przedszkolnego, stołówkę, 4 zaplecza techniczne, pokój nauczycielski, gabinet pedagoga i logopedy, archiwum. Szkoła udostępnia sale dla świetlicy środowiskowej. Szkoła posiada hale sportową. Szkoła wyposażona jest w tablice multimedialne, laptopy, drukarkę 3D, ksero, tablet.</p>		
Oddział przedszkolny			
Liczba nauczycieli	4	4	1
Liczba dzieci, w tym niepełnosprawni uczniowie	3	-	-
Realizowane programy dodatkowe	<ul style="list-style-type: none"> • czyste powietrze • skąd się biorą produkty ekologiczne • szkolny program Wychowawczo-Profilaktyczny 	<ul style="list-style-type: none"> • czyste powietrze • skąd się biorą produkty ekologiczne • szkolny program Wychowawczo-Profilaktyczny 	<ul style="list-style-type: none"> • czyste powietrze • skąd się biorą produkty ekologiczne • AMS realizował program Tenisa i Zumba • szkolny program Wychowawczo-Profilaktyczny
Infrastruktura edukacyjna	<p>Szkoła Podstawowa nr 1 w Stróży składa się z 2 budynków połączona łącznikiem. Posiada 9 sal lekcyjnych, sale komputerową, świetlice, 3 pomieszczenia z przeznaczeniem dla Punktu Przedszkolnego, stołówkę, 4 zaplecza techniczne, pokój nauczycielski, gabinet pedagoga i logopedy, archiwum. Szkoła udostępnia sale dla świetlicy środowiskowej. Szkoła posiada hale sportową. Szkoła wyposażona jest w tablice multimedialne, laptopy, drukarkę 3D, ksero, tablet.</p>		
Edukacja uczniów z niepełnosprawnością			
Liczba dzieci	2	4	3
klasy integracyjne	-	-	-

Szkoła Podstawowa nr 3 w Stróży			
	2021	2022	2023
Liczba nauczycieli	20	20	20
Liczba dzieci, w tym niepełnosprawni uczniowie	148	150	152
Realizowane programy dodatkowe	<ul style="list-style-type: none"> • mPotęga • Poznaj Polskę • Uczymy dzieci programować • Z kulturą do twarzy • WF z AWF • Eko Szkoła 	<ul style="list-style-type: none"> • Laboratoria przyszłości • Małopolska w zdrowej atmosferze • Mała książka wielki człowiek • Poznaj Polskę • „Uczymy Dzieci Programować” • Narodowy Program Rozwoju Czytelnictwa • Razem przez świat • Już płynam 	<ul style="list-style-type: none"> • Lekcja o finansach • Już płynam • Uczymy Dzieci Programować” • wf z AWF • Lekcja z wojskiem • „laptop dla ucznia” • lekcja o finansach
Zajęcia pozalekcyjne	W szkole działają koła: polonistyczne, teatralne, informatyczne, matematyczne, regionalne, plastyczne oraz SKS. Aktywnie działa Samorząd Uczniowski oraz Spółdzielnia Uczniowska.		
Działalność klubów sportowych	<ul style="list-style-type: none"> • Organizacja zajęć sportowych SKS. 	<ul style="list-style-type: none"> • Organizacja zajęć sportowych SKS. 	<ul style="list-style-type: none"> • Organizacja zajęć sportowych SKS.
Infrastruktura edukacyjna	Szkoła Podstawowa nr 3 w Stróży jest niewielką, ośmioklasową szkołą podstawową. Ma 8 oddziałów, klasy I-VIII, w których uczy się ok 150 dzieci. W budynku szkoły pracują również i są jego częścią dwa oddziały przedszkolne, do których uczęszczają dzieci 4, 5 i 6 letnie. W szkole działa również świetlica szkolna, z której korzysta około 70% uczniów oraz stołówka, która wydaje pełne obiady, a na przerwie śniadaniowej herbatę oraz mleko. Obecna baza lokalowa to pięć sal lekcyjnych, a także pracownia komputerowa, sala gimnastyczna, pracownia plastyczna, świetlica, biblioteka, jadalnia, dwie sale przedszkolne oraz izba pamięci. Uczniowie naszej szkoły mają możliwość rozwijać swoje zainteresowania na zajęciach pozalekcyjnych.		
Oddział przedszkolny			
Liczba nauczycieli	4	4	2
Liczba dzieci, w tym niepełnosprawni uczniowie	69	66	21
Realizowane programy dodatkowe	<ul style="list-style-type: none"> • „Na wsi z krówką..” • „Europa i ja” • „Mali odkrywcy - rola badań i eksperymentów w poznawaniu świata” • Grupa Smerfy z przedszkola przystąpiła do międzynarodowego projektu edukacyjnego „Mały miś w świecie wielkiej literatury” • Akademia Kici i Koci 	<ul style="list-style-type: none"> • „Odkryj Tajemnice Swoich Rąk” • Program „Czyściochowe przedszkole” • „Mysia w Europie” 	-
Infrastruktura edukacyjna	Szkoła Podstawowa nr 3 w Stróży ma 8 oddziałów, w budynku szkoły pracują również i są jego częścią dwa oddziały przedszkolne, do których uczęszczają dzieci 4, 5 i 6 letnie.		

	W szkole działa świetlica szkolna, z której korzysta około 70% uczniów oraz stołówka, która wydaje pełne obiady, a na przerwie śniadaniowej herbatę oraz mleko. Baza lokalowa to pięć sal lekcyjnych, a także pracownia komputerowa, sala gimnastyczna, pracownia plastyczna, świetlica, biblioteka, jadalnia, dwie sale przedszkolne oraz izba pamięci.		
Edukacja uczniów z niepełnosprawnością			
Liczba dzieci	3	3	3
klasy integracyjne	1 dziecko realizuje zajęcia w OREW-ie	1 dziecko realizuje zajęcia w OREW-ie	1 dziecko realizuje zajęcia w OREW-ie
Szkoła Podstawowa w Trzebuni			
	2021	2022	2023
Liczba nauczycieli	29	28	25
Liczba dzieci, w tym niepełnosprawni uczniowie	197	185	183
Realizowane programy dodatkowe	<ul style="list-style-type: none"> • SKS • Mleko w szkole • Warzywa i owoce • Już pływam • Laboratoria przyszłości • Narodowy Program Rozwoju Czytelnictwa 	<ul style="list-style-type: none"> • SKS • Mleko w szkole • Warzywa i owoce • Już pływam • Aktywna tablica 	<ul style="list-style-type: none"> • SKS • Mleko w szkole • Warzywa i owoce • Już pływam
Działalność klubów sportowych	SKS	SKS	SKS
Infrastruktura edukacyjna	Baza lokalowa: sale lekcyjne, sala komputerowa, świetlica, pomieszczenia z przeznaczeniem dla Punktu Przedszkolnego, stołówka, zaplecza techniczne, pokój nauczycielski, gabinet pedagoga i logopedy, archiwum. Szkoła posiada sale gimnastyczną. W szkole dostępne są: tablice multimedialne, laptopy, drukarka, ksero, tablet.		
Oddział przedszkolny			
Liczba nauczycieli	5	4	6
Liczba dzieci, w tym niepełnosprawni uczniowie	75	77	95
Realizowane programy dodatkowe	<ul style="list-style-type: none"> • „Kubusiowi Przyjaciele Natury” • „Skąd się biorą produkty ekologiczne” • „Czyste powietrze wokół nas” • „Magiczna moc bajek” • „Zakodowana kraina przygód Zosi” • „Mały Miś w świecie wielkiej literatury” 	<ul style="list-style-type: none"> • „Z Kicią Kocią maluchy zmieniają się w zuchy” • Active kids – Zumba & Tennis • „Czyste powietrze wokół nas” • „Skąd się biorą produkty ekologiczne” - program profilaktyczny 	<ul style="list-style-type: none"> • „Emocje w kolorach tęczy” • „Książka (dla) Przedszkolaka” • „Mały Miś w świecie wielkiej literatury” • „Czyste powietrze wokół nas” • „Mali mistrzowie matematyki” • „Skąd się biorą produkty ekologiczne” - program profilaktyczny

Infrastruktura edukacyjna	Baza lokalowa: sale lekcyjne, sala komputerową, świetlica, pomieszczenia z przeznaczeniem dla Punktu Przedszkolnego, stołówka, zaplecza techniczne, pokój nauczycielski, gabinet pedagoga i logopedy, archiwum. Szkoła posiada sale gimnastyczną. W szkole dostępne są: tablice multimedialne, laptopy, drukarka, ksero, tablet.		
Edukacja uczniów z niepełnosprawnością			
Liczba dzieci	1	1	0
klasy integracyjne	0	0	0

Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Myślenicach jest właściwą dla dzieci i młodzieży zamieszkującej na terenie gminy Pcim. W latach 2021 -2023 Poradnia wydała następującą liczbę orzeczeń:

Tabela 6. Liczba wydanych orzeczeń przez Poradnie P-P dla dzieci i młodzieży z terenu gminy Pcim. Źródło: Dane Poradnia Pedagogiczno-Psychologiczna w Myślenicach.

	2021	2022	2023
liczba wydanych orzeczeń o potrzebie kształcenia specjalnego	5	11	7
liczba orzeczeń o potrzebie indywidualnego nauczania	5	4	4

5.2 Kultura

Gminny Ośrodek Kultury i Sportu w Pcimiu

Gminny Ośrodek Kultury i Sportu w Pcimiu jest samorządową instytucją kultury posiadającą odrębną osobowość prawną oraz prowadzącą wszechstronną działalność kulturalną, sportową oraz rekreacyjno-turystyczną. Podstawowym celem Ośrodka jest upowszechnianie kultury, edukacja kulturalna i wychowanie przez sztukę. W ramach działalności kulturalnej Gminny Ośrodek Kultury i Sportu w Pcimiu realizuje zadania w zakresie: organizowania zaplecza kadrowego do prowadzenia zajęć, organizowania warsztatów artystycznych i imprez kulturalnych, sportowych, oraz turystyczno-rekreacyjnych, tworzenia i właściwej eksploatacji bazy kulturalnej, tworzenia warunków dla rozwoju amatorskiego ruchu artystycznego, a także współpracy z innymi podmiotami w powyższych działaniach.

W roku 2023 Gminny Ośrodek Kultury i Sportu w Pcimiu funkcjonował i prowadził swoje działania w:

- siedzibie GOKiS w Pcimiu – budynek OSP w Pcimiu,
- w budynku komunalnym w Pcim Krzywica wraz z należącą do niej Izbą Regionalną,
- świetlicy kulturalnej w Stróży,

- świetlicy kulturalnej w Trzebuni,
- świetlicy Orkiestry Dętej „Orzeł”,
- świetlicy KGW w Stróży.

W 2023 roku w strukturach Gminnego Ośrodka Kultury i Sportu w Pcimiu działały poszczególne sekcje oraz zespoły, których zadania w różnym stopniu były finansowane bądź dofinansowane z budżetu jednostki:

- Zespół regionalny Pieśni i Tańca „Mali Pcimianie”,
- Zespół regionalny „Trzebunianie”,
- Zespół regionalny „Pcimianie” ,
- Grupa kolędnicza „z Gwiazdą i Turoniem” z Pcimia,
- Dziecięca grupa kolędnicza z Trzebuni „z Turoniem”,
- Zespół regionalny „Trzebuńskie Kliszczaki”,
- Grupa kolędnicza z Trzebuni „z Gwiazdą”,
- Uniwersytet Trzeciego Wieku,
- Amatorski teatr dla dorosłych „Teatr nad Rabą” ,
- Teatr dziecięco - młodzieżowy „Pod Wyrwikoszem” ,
- Koło Gospodyń Wiejskich z Pcimia,
- Koło Gospodyń Wiejskich z Stróży,
- Koło Gospodyń Wiejskich z Trzebuni,
- Orkiestra Dęta „Orzeł” z Trzebuni,
- Orkiestra Dęta Pcim,
- sekcja Małego i Młodego Inżyniera,
- sekcja wokalna – Studio Piosenki Rozrywkowej,
- sekcja artystyczno-plastyczna,
- sekcja nauki gry na flecie (orkiestra dęta Pcim),
- sekcja zajęć rehabilitacyjno-ruchowych dla seniorów,
- sekcja szachowa,
- sekcja rękodzielnicza „Przystanek rękoDZIEŁO”,
- zajęcia sensoplastyczne dla najmłodszych
- zajęcia nauki gry na gitarze,
- 4 sekcje nauki gry na instrumentach dętych – 2 działają na potrzeby orkiestry dętej „Orzeł” z Trzebuni oraz dwie na rzecz orkiestry dętej w Pcimiu.

W 2023 roku Gminny Ośrodek Kultury i Sportu w Pcimiu był organizatorem bądź współorganizatorem ponad 200 zadań z zakresu upowszechniania kultury i edukacji kulturalnej. Z prowadzonych stałych zajęć i warsztatów w ramach działalności Gminnego Ośrodka Kultury i Sportu w Pcimiu w roku 2023 skorzystało ogółem ponad 650 uczestników w różnym wieku. Świetlice kulturalne prowadziły przez cały rok szereg zajęć dla 55-ciu dzieci w wieku od 6 do 12 lat.

W 2023 Gminny Ośrodek Kultury i Sportu w Pcimiu zrealizował lub współorganizował następujące zadania:

Imprezy w tym plenerowe m.in.:

- Święto Pieczonego Ziemniaka i Korpiela
- Święto Kliszczaka
- Recital uczestników zajęć wokalnych
- Świąteczne spotkanie z kulturą
- Poświęcenie pomnika upamiętniającego Trzebuńską walkę o krzyże w Szkole Podstawowej w Trzebuni w 1958 r.
- Akcja społeczna „Kulturalnie dla przyrody” (3)
- Dzień Kobiet – Babski Wieczór
- Dożynki Gminne
- Wspólna akcja z Publiczną Biblioteką z Pcimia - Książka i róża
- Współorganizacja z KGW Pcim - Pcimska Smażenica
- Narodowe Święto Niepodległości
- Koncert kolęd w wykonaniu sekcji wokalne (nagranie)
- Projekcja filmu ‘Forrest Gump’
- Wieczorek poetycki „Jesień jak poezja”
- Narodowe Czytanie „Nad Niemnem”
- Koncert Kolęd i Pastorałek (Związek Podhalan oddział Górali Kliszczackich z Trzebuni)
- Premiera filmu „Kliszczacki żywot 2”
- Promocja albumu pn. „ŚWIADKOWIE HISTORII i NASZEJ DROGI. Przydrożne krzyże i kapliczki w gminie Pcim jako miejsca kultu.”

Spektakle:

- „Najlepiej nam było przed...czyli kabaret TEY w pigułce” w wykonaniu Teatru nad Rabą

- „Pomadki” (Teatr nad Rabą)
- „Kandydatki na żonę” (Teatr nad Rabą)
- „Desperatki” (Teatr w stodole)
- „Ania z zielonego wzgórza” – Teatr pod Wyrwikoszem (dzieci i młodzież)
- Spektakle ekologiczne pod chmurką w Parku nad Rabą dla dzieci

Prelekcje i wystawy:

- Wystawa prac plastycznych uczestników zajęć artystyczno plastycznych
- Wystawa prac plastycznych aktorów Teatru Aktora Niewidomego ITAN „Sercem malowane”
- Wystawa i prelekcje pt. „Żołnierze wyklęci”
- Wystawa dot. 160 rocznicy wybuchu Powstania Styczniowego
- Wystawa o Janie Pawle II z okazji urodzin
- Wystawa dot. tradycji i obrzędowości Kliszczaków Boże Narodzenie
- Wystawa w ramach realizowanego projektu „Tradycja i obrzędowość u Kliszczaków”
- Wystawa STOP HEJT – dostępna cały rok w siedzibie ośrodka
- Wykład dla UTW III Wieku „Gruzja z bocznej strony drogi”
- Wykład „Interakcje między ziołami a lekami”
- Wykład „Usłysz siebie! Na co dzień czyli o potrzebach i byciu wystarczającym

Spotkania autorskie:

- „Przy kawie o podróżach - Tajlandia” - gościnnie Piotr Druzgała
- „Sercem malowane” - gościnnie Artur Dziurman
- „Jesień jak poezja” – gościnnie Ewelina Kiełtyka

Konkursy dla dzieci i młodzieży oraz turnieje sportowe:

- Turniej bilarda
- Konkurs recytatorski Ars Rhetorica
- Turniej szachowy szkół i przedszkoli Gminy Peim
- Turniej szachowy z cyklu SZACHY NIEDZIELĄ
- Turniej tenisa stołowego
- Przegląd Piosenki Aktorskiej
- Konkursy plastyczne
- Ogólnopolski Konkurs Poetycki im. Elżbiety Guśpiel
- Konkurs Palm Wielkanocnych

- Ogólnopolski konkurs na walentynkową fraszkę
- Konkurs Szopek Bożonarodzeniowych

Warsztaty

- Spotkania przy szachach z przedszkolakami z cyklu SZACH MAT (3)
- Warsztaty bibułkarstwa (kwiaty z bibuły), makramy, malowania na szkle, tworzenia palm wielkanocnych, woskowych róż oraz scrapbookingu (GOKiS oraz podległe świetlice)
- Warsztaty tworzenia naturalnych kosmetyków
- Warsztaty z okazji Dnia Matki dla przedszkolaków
- Warsztaty wikliniarstwa, decoupage, przygotowywania świątecznych stroików oraz choinek z juty (warsztaty realizowane w ramach cyklu zajęć Przystanek rękoDZIEŁO)
- Zajęcia rehabilitacyjno-ruchowe dla UTW III Wieku

Wyjazdy i wycieczki dzieci i młodzieży, UTW III Wieku oraz wycieczki piesze w ramach Klubu Turystycznego „Kliszczacy na szlaku”:

- Wyjazdy feryjne i wakacyjne dla ok. 250 dzieci
- Centrum Edukacji i Rozwoju Eduland (podopieczni świetlicy kulturalnej z Stróży)
- HIPI HOP wyjazd sekcji artystyczno-plastycznej z GOKiS Pcim
- Wyjazd KGW Pcim do Warszawy (Pałac Prezydencki, TVP, Biesiada), Zakopane
- Wycieczka UTW III Wieku seniorzy z wizytą u Jana Pawła II, Dwór w Goszycach, Orawskie Muzeum Etnograficzne w Zubrzycy Górnej, Cricoteca Kraków
- Wyjazd do Zubrzycy – sesja zdjęciowa KGW Pcim, KGW Trzebunia, KGW Stróża
- Kliszczak na szlaku

Koncerty orkiestr dętych:

- Orkiestra Dęta Orzeł z Trzebuni
- Orkiestra Dęta Pcim

Udział poszczególnych zespołów oraz sekcji w konkursach, przeglądach oraz wydarzeniach kulturalnych ponadregionalnych m.in.:

- Powiatowy Przegląd Grup Kolędniczych w Dobczycach (Dziecięca Grupa Kolędnicza z Trzebuni oraz Grupa Kolędnicza z Gwiazdą z Trzebuni)
- 25 edycja Ogólnopolskiego Spotkania Dziecięcych i Młodzieżowych Grup Kolędniczych w Podegrodziu (Dziecięca Grupa Kolędnicza z Trzebuni)
- XIII Powiatowy Przegląd Kolęd i Pastorałek w Sułkowicach
- Szachowe Mistrzostwa Powiatu Myślenickiego Szkół i Przedszkoli

- 51 Karnawał Górski w Bukowinie Tatrzańskiej (Grupa Kolędnicza z Trzebuni)
- Świąteczne Smaki Powiatu Myślenickiego – udział KGW ze Stróży
- Bitwa Regionów Myślenice (KGW z Trzebuni i z Pcimia)
- Udział KGiGW z Pcimia w Festiwalu „Polska od kuchni” Myślenice oraz Warszawa
- „Pieczone na polu” Chrzanów (KGW z Stróży)
- Jarmark Bożonarodzeniowy Kraków (KGW z Pcimia)
- 13 edycja Małopolskiego Przeglądu Dorobku Artystycznego i Kulinarnego Kół Gospodyń Wiejskich w Jabłonce (KGW Trzebunia)

Realizacja projektów:

- „XVI i XVII Święto Kliszczaka”
- „Etno Małopolska”
- „Tradycja i obrzędowość u Kliszczaków”
- „Kolędujmy Małemu”
- „Łowiectwo dla przyrody i myślenickiej ziemi”
- Kliszczacka potańcówka przy ognisku”
- „Uroczystość odsłonięcia pomnika upamiętniającego trzebuńską walkę o krzyże” oraz wydanie 32- stronicowej publikacji „Trzebuńska wojna o krzyże”
- „ŚWIADKOWIE HISTORII i NASZEJ DROGI. Przydrożne krzyże i kapliczki w gminie Pcim jako miejsca kultu. Wydanie albumu oraz promocja”

Gminna Biblioteka Publiczna

Główna siedziba Biblioteki znajduje się w budynku OSP Pcim na piętrze trzecim, natomiast Filia Biblioteczna w Stróży mieści się w budynku OSP Stróża na piętrze czwartym. Przestrzeń użytkowa biblioteki w Pcimiu, na którą składają się wypożyczalnia, czytelnia, kąciak dziecięcy oraz kąciak prasy codziennej wynosi 152 m². Filia Biblioteczna w Stróży posiada wypożyczalnię o powierzchni 100 m² z wyodrębnionym kąciakiem literatury dziecięcej. Zbiory biblioteczne w obu placówkach są opracowywane komputerowo i dostępne w katalogu online. Biblioteka posiada również dostęp do darmowej wypożyczalni Academica umożliwiającej korzystanie ze zbiorów cyfrowych Biblioteki Narodowej. Gminna Biblioteka Publiczna w Pcimiu jest otwarta dla czytelników od poniedziałku do soboty. Gminna Biblioteka Publiczna w Pcimiu aktywnie promuje czytelnictwo poprzez ofertę nowości wydawniczych, uczestnictwo w akcjach czytelniczych i organizację inspirujących lekcji bibliotecznych.

W 2023 roku liczba czytelników zarejestrowanych ogółem wynosiła 2 311 czytelników, z czego 1 732 to użytkownicy Gminnej Biblioteki w Pcimiu, a 579 to użytkownicy Filii w Stróży.

W 2023 roku odnotowano w Pcimiu 18 415 wypożyczeń na zewnątrz, 720 wypożyczeń na miejscu. Filia Biblioteczna w Stróży 1 732 wypożyczenia na zewnątrz, 579 wypożyczeń na miejscu. W 2023 roku zakupiono 1596 książek. Zakup nowości wydawniczych został sfinansowany z dotacji podmiotowej w wysokości 23 324,69 zł oraz dotacji otrzymanej od Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego w wysokości 23 300 zł. W ramach programu NPRC zakupiono 789 książek, a z dotacji od Organizatora sfinalizowano zakup 807 książek dla GBP Pcim oraz Filii Bibliotecznej w Stróży.

Akcje promujące czytelnictwo zorganizowane przez Bibliotekę w 2023 roku:

- „Kreatywne Spotkania z Biblioteką”
- Warsztaty „Poetycki Marzec”
- Akcja „Książka i Róża”
- Gminny Konkurs „Pięknego Czytania”
- Narodowe Czytanie „Nad Niemnem” Elizy Orzeszkowej
- Kreatywne Ferie z Biblioteką
- Wakacyjne Spotkania pod chmurką. EkoBiblioteka.

Pozostałe akcje promujące czytelnictwo zorganizowane w Bibliotece:

- „Środy z Książką w GBP Pcim” polecamy najlepsze publikacje z różnych gatunków literackich
- Akcja „Sto bajek naszego dzieciństwa” Międzynarodowy Dzień Książki dla Dzieci
- Akcja „Tata czyta”. Celem akcji, było zachęcenie rodziców do wspólnego czytania z dzieckiem.
- „Biblioteczka Rodzica z Dzieckiem” Piknik Integrycyjny Przedszkola nr 2 w Pcimiu
- „Dzień Dziecka z Biblioteką” Spotkanie z Poetą dla dzieci z Przedszkola nr 2 w Pcimiu.
- Akcja „Czytamy z sercem” Międzynarodowy Dzień Głośnego Czytania
- Czytelnicy Roku 2023

5.3 Służba zdrowia

Na terenie gminy usługi medyczne w ramach podstawowej i ambulatoryjnej opieki medycznej świadczy:

- NZOZ CENTRUM MEDYCZNE Sp. Z O.O.
- Praktyka Lekarza Rodzinnego „Stróża” s.c.
- NZOZ Praktyka Lekarza Rodzinnego Michał Suder.

Nocna i Świąteczna Opieka Zdrowotna zapewniana jest przez palcówkę w Myślenicach. Dodatkowo w miejscowości Trzebunia przy Szkole Podstawowej prowadzony jest gabinet stomatologiczny WIK Centrum Medyczne – pogotowie stomatologiczne. W Gminie Pcim działa również podstacja Pogotowia Ratunkowego, której obszar działania obejmuje gminę i okolice.

- NZOZ CENTRUM MEDYCZNE Sp. Z O.O.

Problemy zdrowotne, które najczęściej zgłaszają pacjenci Ośrodka to:

- choroby kardiologiczne głównie choroba nadciśnieniowa oraz hipercholesterolemia i miażdżyca naczyń
- choroby endokrynologiczne, głównie nadczynność tarczycy
- cukrzyca i stany przedcukrzycowe
- choroby reumatologiczne, głównie choroba zwyrodnieniowa stawów, reumatoidalne zapalenie stawów i dna moczanowa
- choroby kręgosłupa głównie dyskopatie jak i zespoły bólowe kręgosłupa
- zaburzenia depresyjno – lękowe
- choroby sezonowe: infekcje o podłożu bakteryjnym bądź wirusowym

Profilaktyka zdrowotna dzieci i młodzieży realizowana jest głównie przez wykonywanie: badań przesiewowych, wizyt patronażowych, edukację zdrowotną w szkołach oraz Centrum Medycznym, przeprowadzane fluoryzacje oraz szczepienia.

Zasoby kadrowe Centrum: 3 lekarzy POZ, 2 pielęgniarki środowiskowe, 1 pielęgniarka szkolna, 2 pielęgniarki POZ. Ponadto w związku z prowadzoną Ambulatoryjną Opieką Specjalistyczną usługi świadczy: 2 lekarzy neurologów, 2 lekarzy reumatologów, 2 lekarzy ginekologów, 1 lekarz otolaryngolog, 1 lekarz medycyny pracy, 1 położna. W placówce działa również Pracownia Fizjoterapii.

W 2023 roku w ramach POZ udzielono 10 świadczeń medycznych w przeliczeniu na 1000 mieszkańców.

- NZOZ Praktyka Lekarza Rodzinnego Michał Suder

Główne problemy zdrowotne pacjentów zadeklarowanych to:

- choroby układu krążenia
- cukrzyca
- choroby narządu ruchu – układ kostno – stawowy

Profilaktyka dzieci i młodzieży realizowana jest głównie poprzez wykonywanie badań bilansowych i szczepień ochronnych.

Zasoby kadrowe Ośrodka to 1 lekarz, 2 pielęgniarki, 1 rejestratorka medyczna.

Liczba udzielonych świadczeń medycznych w 2023 roku: 4883 dla 1540 osób zadeklarowanych do lekarza.

- Indywidualna Praktyka Pielęgniarki Zofia Hyrlicka

Profilaktyka dzieci i młodzieży w roku szkolnym 2023/2024 realizowana w gabinecie w Szkole Podstawowej w Trzebuni, liczba uczniów 233 razem z oddziałem 0.

Świadczenia profilaktyczne to:

- Testy przesiewowe w wyznaczonych klasach: 0, III, V, VII dotyczą umacniania zdrowia i profilaktyki chorób: nadwagi i otyłości, chorób i nieprawidłowości w układzie narządu ruchu, narządu wzroku, narządu słuchu, układu krążenia.
- Prowadzenie profilaktyki próchnicy zębów w klasach I-VI.
- Prowadzenie edukacji zdrowotnej oraz rozmów indywidualnych z uczniami, rodzicami, wychowawcami.
- Sprawowanie opieki czynnej nad uczniami, u których wykryto nieprawidłowości.
- Diagnozowanie zjawiska przemocy, w tym przemocy rówieśniczej.
- Udzielanie porad w przypadku nagłych zachorowań i urazów.

Liczba udzielonych porad w ramach opieki czynnej: 127 dla 89 uczniów.

Realizacja profilaktyki fluorkowej I-VI – 144 uczniów.

5.4 Pomoc społeczna

Ośrodek Pomocy Społecznej w Pcimiu jest wyodrębnioną jednostką organizacyjną i budżetową utworzoną do realizowania zadań własnych i zadań zleconych Gminie z zakresu pomocy społecznej. Zadaniem Ośrodka jest:

- umożliwienie osobom i rodzinom przezwycięzenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie samodzielnie pokonać wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości oraz zapobieganie powstawaniu takich sytuacji;
- wspieranie osób i rodzin w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia ich niezbędnych potrzeb życiowych i umożliwienie im życia w warunkach odpowiadających godności człowieka oraz doprowadzenia do możliwie pełnego usamodzielnienia osób i rodzin oraz integracji ze środowiskiem.

Ośrodek realizuje zadania w zakresie pomocy społecznej zlecone samorządowi gminnemu i zadania własne w trybie określonym przepisami ogólnie obowiązującymi. Realizując zadania pomocy społecznej GOPS współpracuje z różnymi instytucjami w celu pomocy podopiecznym,

m.in. z: Urzędem Gminy, policją, szpitalami, GKRPA, szkołami, poradnią psychologiczno-pedagogiczną, sądem, kuratorami sądowymi, PCPR, Powiatowym Urzędem Pracy, ZUS, KRUS, US, zakładami karnymi, ośrodkami wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi, ośrodkami szkolno-wychowawczymi, Zespołami Interdyscyplinarnymi ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, kościołem, organizacjami pozarządowymi, służbą zdrowia, prokuraturą. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Pcimiu w 2023 roku zatrudniał na podstawie umowy o pracę 14 pracowników (12,5 etatów) w tym: kierownik – 1 etat, pracownicy socjalni – 4 etaty, pomoc administracyjna – 0,5 etatu, stanowiska ds. świadczeń rodzinnych, wychowawczych i funduszu alimentacyjnego – 3 etaty, opiekunki środowiskowe – 1,75 etatu, kierowca – 1 etat, księgowa – 1 etat, sprzątaczką – 0,25 etatu. Jednocześnie Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Pcimiu zatrudniał łącznie w ciągu całego roku 26 osób na umowę zlecenie: opiekunki świadczące usługi opiekuńcze – 9 osób, asystentów osobistych osób z niepełnosprawnością – 6 osób, osoby świadczące usługi opieki wytchnieniowej – 7 osób, asystenta rodziny, prawnika, informatyka, Inspektora Ochrony Danych. W 2023 roku pomocą społeczną objętych zostało 121 rodzin. W rodzinach tych było 342 osoby, co stanowiło 3,11 % ogółu ludności gminy Pcim.

Tabela 7. Liczba rodzin w gminie korzystających w 2023 roku z pomocy społecznej z podziałem na wieś. Źródło: Sprawozdanie z działalności GOPS za 2023 rok.

Wieś	liczba osób ogółem	% udział liczby osób korzystających w stosunku do ogółu ludności wsi	liczba osób korzystających z pomocy społecznej	
			ogółem	liczba rodzin
Trzebunia	2372	4	95	36
Stróża	3171	3,05	97	37
Pcim	5468	2,74	150	48

Najwięcej osób w stosunku do ogólnej liczby ludności korzysta z pomocy społecznej w miejscowości Trzebunia.

Tabela 8. Dane o korzystających z pomocy i wsparcia. Źródło: dane GOPS Pcim.

Rok	2021	2022	2023
Osoby i rodziny, którym udzielono pomocy i wsparcia			
Liczba osób	397	386	342
Osoby, którym przyznano świadczenie			
Liczba osób W tym:	248	227	199

Osoby długotrwale korzystające	148	124	129
Wiek 0-17	126	146	113
Wiek produkcyjny	80	88	61
Wiek poprodukcyjny	42	28	25
Liczba rodzin	143	134	121
Liczba osób w rodzinach	397	386	342

W latach 2021-2023 liczba osób, którym przyznano świadczenie zmniejszała się.

Tabela 9. Rzeczywista liczba rodzin i osób objętych pomocą społeczną. Źródło: dane GOPS Pcim.

Wyszczególnienie	2021	2022	2023
<i>Świadczenia przyznane w ramach zadań zleconych i zadań własnych OGÓŁEM (bez względu na ich rodzaj, formę, liczbę oraz źródło finansowania)</i>			
Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie	248	227	199
Liczba rodzin	143	134	121
Liczba osób w rodzinach	397	386	342
<i>osoby i rodziny, którym przyznano świadczenie pieniężne</i>			
Liczba osób ogółem	103	76	72
Liczba rodzin	102	76	71
Liczba osób w rodzinach	313	186	162
<i>osoby i rodziny, którym przyznano świadczenie niepieniężne</i>			
Liczba osób ogółem	159	155	136
Liczba rodzin	90	81	77
Liczba osób w rodzinach	312	322	276

Na przestrzeni lat 2021-2023 liczba świadczeniobiorców pomocy społecznej zmniejszyła się o 20%. Podobnie tendencje spadkową odnotowano w powiecie i województwie.

Tabela 10. Liczba osób korzystających ze świadczeń na podstawie wydanych decyzji. Źródło: OZPS Gminy Pcim.

Wyszczególnienie	2021	2022	2023
Gmina	248	227	199
Powiat (średnia)	280	243	227

Województwo (średnia)	442	405	384
-----------------------	-----	-----	-----

Jedną z form pomocy oferowaną przez GOPS jest praca socjalna świadczona na rzecz poprawy funkcjonowania osób i rodzin w ich środowisku społecznym. Jest ona ukierunkowana na przywrócenie utraconej lub ograniczonej zdolności samodzielnego funkcjonowania osoby lub rodziny i świadczona jest osobom i rodzinom bez względu na uzyskiwany dochód. Pracownicy socjalni pomagają również osobom i rodzinom w załatwianiu spraw urzędowych, m.in.: rent, emerytur, zasiłków rodzinnych i pielęgnacyjnych, uzyskania orzeczenia o niepełnosprawności, uzyskania alimentów. Uczestniczą w rozwiązywaniu problemów środowisk zagrożonych uzależnieniami, środowisk będących w konflikcie z prawem, środowisk z przemocą, bezrobotnych, z niepełnosprawnością oraz rodzin dotkniętych innymi problemami.

W celu określenia sposobu współdziałania w rozwiązywaniu problemów osoby lub rodziny znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej pracownik socjalny zatrudniony w ośrodku pomocy społecznej, może zawrzeć kontrakt socjalny z tą osobą lub rodziną, w celu wzmocnienia aktywności i samodzielności życiowej, zawodowej lub przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu.

Tabela 11. Liczba rodzin objętych pracą socjalną ogółem w latach 2021-2023. Źródło: dane GOPS Pcim.

Wyszczególnienie	2021	2022	2023
Pomoc udzielana w postaci pracy socjalnej ogółem (liczba rodzin)	71	27	61
- liczba osób w rodzinach	150	49	140
- w tym wyłącznie w postaci pracy socjalnej (liczba rodzin)	23	16	19

Na przestrzeni lat 2021-2023 liczba rodzin objętych pracą socjalną była zmienna.

GOPS w Pcimiu realizuje zadania wynikające z ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2024 r. poz. 323 z późn. zm.). W ramach wypłaconych świadczeń wypłacono: zasiłek rodziny wraz z dodatkami, zasiłek dla opiekuna, specjalny zasiłek opiekuńczy, świadczenia pielęgnacyjne, zasiłek pielęgnacyjny, świadczenie rodzicielskie, jednorazową zapomogę z tytułu urodzenia dziecka oraz opłacano składki emerytalno - rentowe oraz zdrowotne od świadczeń rodzinnych. Zasiłek rodzinny ma na celu częściowe pokrycie wydatków na utrzymanie dziecka.

Tabela 12. Wydatki na zasiłki rodzinne 2021-2023. Źródło: Dane GOPS w Pcimiu.

Wyszczególnienie	2021	2022	2023
Liczba osób którym decyzją przyznano świadczenie	1117	430	358
Wydatki na zasiłki rodzinne	1 255 519,87	1 047 864,98	897 158,02

Na przestrzeni trzech lat odnotowano znaczący spadek liczby osób, którym przyznano świadczenie w formie zasiłku rodzinnego.

GOPS w Pcimiu wykonuje zadania wynikające z ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz. U. z 2023 poz. 1993). Na podstawie przepisów tej ustawy realizowane jest wsparcie materialne dla osób uprawnionych do alimentów poprzez przyznawanie świadczeń z funduszu alimentacyjnego. Ustalenie prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz ich wypłata następują odpowiednio na wniosek osoby uprawnionej lub jej przedstawiciela ustawowego. Wnioski o przyznanie świadczeń wraz z zaświadczeniem o bezskuteczności egzekucji składa się bezpośrednio do organu realizującego. W ostatnich trzech latach liczba osób korzystających ze świadczeń z funduszu alimentacyjnego była zmienna.

Tabela 13. Informacje na temat rodzin i osób korzystających ze świadczenia z funduszu alimentacyjnego za IV kwartał. Źródło: dane GOPS Pcim.

Wyszczególnienie	2021	2022	2023
Liczba osób uprawnionych otrzymujących świadczenie z funduszu alimentacyjnego	13	16	18
Liczba rodzin, w których jest pobierane świadczenie z funduszu alimentacyjnego	11	12	11
Liczba wypłaconych świadczeń	242	186	194

W ramach świadczeń GOPS oferuje świadczenia w ramach programu wsparcia dla rodzin na podstawie ustawy z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”. Jednorazowe świadczenie Za życiem, w wysokości 4000 zł przysługuje matce lub ojcu, opiekunowi prawnemu lub opiekunowi faktycznemu dziecka, u którego stwierdzono ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu. Świadczenie to przyznawane jest

niezależnie od dochodu. Wyplacono jedno świadczenie w roku 2021, w 2022 roku – 2 świadczenia, w roku 2023 wyplacono 1 świadczenie.

Ośrodek realizuje również zadania z ustawy z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny. Karta Dużej Rodziny to system zniżek i dodatkowych uprawnień dla rodzin wielodzietnych. W 2023 roku Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej rozpatrzył łącznie 234 wnioski o przyznanie Karty Dużej Rodziny, w 2022 roku zarejestrowano 248 wniosków o wydanie Karty Dużej Rodziny, w 2021 roku zarejestrowano 69 wniosków o wydanie Karty Dużej Rodziny.

W latach 2021-2023 w ramach Programu przewidziano wsparcie finansowe gmin w udzieleniu pomocy w formie posiłku lub świadczenia pieniężnego w formie zasiłku celowego na zakup posiłku lub żywności. W ramach programu objęto wsparciem dzieci do lat 7, uczniów szkół podstawowych i ponadpodstawowych oraz inne osoby korzystające z pomocy Ośrodka. Ogólny koszt realizacji w/w Programu w 2021 roku wyniósł 213 686,00 zł, w tym dotacja 156 555 zł, środki własne 57 131 zł. W 2022 roku łączny koszt programu to 271 429,40 zł, z tego 201 271,72 zł z budżetu państwa, pozostała część środków finansowych w kwocie 70 157,68 zł to środki własne gminy, w 2023 roku koszt całkowity realizacji programu to 194 336 zł, z tego dotacja w kwocie 109 369 zł oraz wkład własny Gminy Pcim - 84 967 zł.

Tabela 14. Świadczenia przyznane w zakresie realizacji programu wieloletniego „Posiłek w szkole i w domu”. Źródło: Dane GOPS w Pcimiu.

Wyszczególnienie	2021	2022	2023
Liczba osób korzystających z Programu	62	34	45
Liczba dzieci objętych dożywianiem w przedszkolu i szkołach podstawowych	131	128	120
Całkowity koszt Programu	213 686,00 zł	271 429,40 zł	194 336 zł

GOPS realizuje również ustawowo odpłatność za pobyt w domu pomocy społecznej mieszkańców z terenu Gminy Pcim. W 2021 roku 8 osób wymagających całodobowej opieki z powodu choroby i niepełnosprawności przebywało w domu pomocy społecznej. Koszty gminy z tytułu odpłatności za pobyt w DPS wyniosły 286 081,92 zł. W 2022 roku w DPS przebywało 9 osób. Koszty gminy z tytułu odpłatności za pobyt w DPS wyniosły 237 423,65 zł. W 2023 roku 10 osób przebywało w domu pomocy społecznej. Koszty gminy z tytułu odpłatności za pobyt w DPS wyniosły 316.906,05 zł.

Pomoc w formie usług opiekuńczych przysługuje osobie samotnej, która z powodu wieku, choroby lub innych przyczyn wymaga pomocy innych osób, a jest jej pozbawiona. Usługi mogą

być przyznane również osobie, która ma rodzinę, a rodzina, a także wspólnie niezamieszkujący małżonek, wstępni i zstępni, nie mogą takiej opieki zapewnić. Liczba godzin dziennie oraz liczba dni w tygodniu, w których świadczone są usługi jest określona indywidualnie, w zależności od sytuacji i potrzeb danej osoby/rodziny. Usługi opiekuńcze obejmują pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, opiekę higieniczną, zleconą przez lekarza pielęgnację, wsparcie psychologiczno-pedagogiczne oraz w miarę możliwości, zapewnienie kontaktów z otoczeniem. W 2021 roku łącznie usługami opiekuńczymi objęto 27 osób u których zrealizowano 3803 godzin usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych. W 2022 roku usługami opiekuńczymi objęto 19 osób, u których zrealizowano 4169 godzin usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych. W 2023 roku usług opiekuńczych korzystało ogółem 16 osób, na rzecz których świadczone były usługi w liczbie 4759 godzin.

Program „Opieka Wytchnieniowa” kierowany jest do członków rodzin lub opiekunów, którzy wymagają wsparcia w postaci doraźnej, czasowej przerwy w sprawowaniu bezpośredniej opieki nad dziećmi z orzeczeniem o niepełnosprawności, a także nad osobami ze znacznym stopniem niepełnosprawności oraz podniesienia swoich umiejętności i wiedzy w tym zakresie. W 2023 roku ze wsparcia w ramach programu opieka wytchnieniowa skorzystało łącznie 17 mieszkańców gminy Pcim. Usługi dzienne były świadczone u 9 osób z niepełnosprawnością: 6 osób z Pcimia, 1 ze Stróży, 2 z Trzebuni. Łącznie realizowano 1798 godzin usług w ramach w/w programu. Z usługi opieki wytchnieniowej dziennej skorzystały 4 rodziny, z usługi opieki wytchnieniowej całodobowej skorzystały 3 rodziny.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Pcimiu od wielu lat współpracuje z Bankiem Żywności w Krakowie, który realizował Program Operacyjny Pomoc Żywnościowa 2014-2020 Podprogram 2021 Plus współfinansowany z Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym, celem programu jest zapewnienie najuboższym mieszkańcom Polski pomocy żywnościowej oraz uczestnictwa w działaniach towarzyszących. W 2023 roku Pomoc żywnościowa trafiła do 131 osób znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej z terenu Gminy Pcim. Osobom potrzebującym przekazano prawie 2 tony żywności w formie 239 paczek żywnościowych. W ramach POPŻ PP 2021 plus dla osób korzystających z pomocy żywnościowej Bank Żywności realizował działania towarzyszące, w których łącznie uczestniczyło ok 40 osób, były to: warsztaty kulinarne, warsztaty edukacji ekonomicznej, warsztaty dietetyczne, warsztaty niemarnowania żywności.

Program „Opieka 75 +”

Dotacja przeznaczona na dofinansowanie zadania dotyczącego organizowania i świadczenia usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania dla osób w wieku 75+. Zadanie dofinansowane ze środków budżetu państwa w wysokości: 14 877,60 zł. Całkowity koszt zadania wyniósł 24796 zł. Celem dotacji jest wsparcie samorządów w poprawie dostępności do usług dla osób w wieku 75 lat i więcej. Efektem realizacji dotowanego zadania jest kontynuacja usług opiekuńczych dla osób w wieku 75 lat i więcej objętych już ww. usługami, bądź uruchomienie usług u osób, które dotychczas z nich nie korzystały. W ramach tego programu wsparcie uzyskało 5 osób w łącznej ilości 1098 godzin w ciągu całego roku.

Program „Korpus Wsparcia Seniora”. Program skierowany jest do seniorów w wieku 65 lat i więcej, mających problemy z samodzielnym funkcjonowaniem ze względu na stan zdrowia, prowadzących samodzielne gospodarstwa domowe lub mieszkających z osobami bliskimi, które nie są w stanie zapewnić im wystarczającego wsparcia. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Pcimiu realizował moduł II w/w programu, którego celem jest poprawa bezpieczeństwa oraz możliwości samodzielnego funkcjonowania w miejscu zamieszkania osób starszych przez zwiększanie dostępu do tzw. „opieki na odległość”, a także wsparcie gmin w realizacji świadczenia usług opiekuńczych. Środki w ramach Modułu II mogą zostać przeznaczone na zakup obsługi systemu dla opasek bezpieczeństwa zakupionych przez gminy w ramach programu realizowanego w 2022 roku oraz zakup w roku 2023 usługi wsparcia w postaci opasek bezpieczeństwa wraz z systemem obsługi. Gmina Pcim w 2023 roku w ramach w/w programu tj. tzw. „opieki na odległość” - objęła wsparciem 15 osób dla których zakupiono usługę opieki na odległość (Ośrodek posiada opaski które zostały zakupione w 2022 roku).

Program „Asystent Osobisty Osoby Niepełnosprawnej”, jest to program Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej adresowany do osób z niepełnosprawnością. Źródłem finansowania są środki Funduszu Wsparcia Osób Niepełnosprawnych. W 2023 roku usługami asystencji osobistej zostało objętych 8 mieszkańców gminy Pcim.

Gminne becikowe, od roku 2019 Gmina Pcim realizuje wypłatę jednorazowego świadczenia pieniężnego pn. „Gminne becikowe”. Świadczenie przysługuje jednorazowo w wysokości 1000,00 zł na każde urodzone żywe dziecko lub przysposobione, jednemu z rodziców dziecka, jeżeli rodzic zamieszkuje na terenie Gminy Pcim bez przerwy przez okres co najmniej 12 miesięcy przed urodzeniem się dziecka i w dniu złożenia wniosku o świadczenie.

GOPS w Pcimiu realizuje zadania na rzecz pomocy obywatelom Ukrainy zgodnie z ustawą z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa.

Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Pcim

Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii reguluje prowadzenie działań związanych z profilaktyką rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałaniu narkomanii na terenie gminy Pcim. Podstawą prawną działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych w Gminie jest ustawa z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, która nakłada na gminę obowiązek podejmowania szeregu działań zmierzających do ograniczenia spożycia alkoholu, podejmowania i wspierania przedsięwzięć w celu zmiany obyczaju sposobu picia alkoholu, przeciwdziałania powstawaniu i usuwania następstw nadużywania alkoholu oraz pomoc osobom uzależnionych od alkoholu, zagrożonych uzależnieniem jak również ich rodzinom. Podobnie ustawa z dnia 29 lipca 2005 o przeciwdziałaniu narkomanii nakłada na gminę szereg zadań, które obejmują między innymi zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniem, prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej i szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii, udzielanie rodzinom dotkniętym problemem narkomanii pomocy psychospołecznej i prawnej.

Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Pcim na rok 2024 został przyjęty Uchwałą Nr XLIX/382/2023 Rady Gminy Pcim z dnia 11 grudnia 2023 roku. Celem głównym programu jest ograniczenie rozmiaru szkód związanych z nadużywaniem alkoholu i innych substancji psychoaktywnych, używania narkotyków i podejmowania innych zachowań ryzykownych przez dzieci i młodzież. Działania zapobiegawcze i prewencyjne w celu zmniejszenia skutków negatywnych zjawisk społecznych poprzez podnoszenie poziomu wiedzy i świadomości mieszkańców oraz prowadzenie działań profilaktycznych, terapeutycznych i rehabilitacyjnych.

Cele szczegółowe Programu:

1. Prowadzenie działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie uzyskania pomocy w przypadku występowania problemu nadużywania alkoholu, narkotyków i przemocy w rodzinie;
2. zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu, narkotyków i innych substancji psychoaktywnych;

3. promowanie zdrowego i trzeźwego stylu życia dla osób uzależnionych i ich rodzin oraz podejmowanie działań na rzecz rozwiązywania problemów alkoholowych na poziomie lokalnym;
4. udzielanie osobom uzależnionym i członkom ich rodzin pomocy psychologicznej i prawnej;
5. wspieranie działań promujących trzeźwy i bezpieczny sposób spędzania czasu wolnego przez rodziny dzieci i młodzież oraz promowanie zdrowego stylu życia;
6. zwiększenie skuteczności egzekwowania prawa zakazującego sprzedaży napojów alkoholowych osobom nieletnim;
7. akceptacja społeczna dla działań zmierzających do ograniczania spożywania alkoholu;
8. współpraca z instytucjami, stowarzyszeniami i osobami fizycznymi mająca na celu rozwiązywanie problemów alkoholowych, narkomanii i przemocy w rodzinie, a także w obszarze profilaktyki i rehabilitacji uzależnień;
9. zapobieganie wykluczeniu społecznemu poprzez wzmacnianie motywacji do aktywności w życiu społecznym.

Realizatorem Programu będzie Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Pcimiu.

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Podstawowym zadaniem komisji jest podejmowanie działań zmierzających do ograniczenia spożycia napojów alkoholowych oraz zmiany struktury ich spożycia. Głównym celem działań profilaktycznych Komisji jest zapobieganie powstawaniu nowych problemów alkoholowych oraz zwiększenie zdolności do radzenia sobie z istniejącymi problemami alkoholowymi. Komisja zajmuje się wspieraniem osób uzależnionych i ich rodzin, kształtowaniem zdrowego stylu życia. Ponadto realizuje określone ustawowo zadania gminy w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, do których należy:

- inicjowanie działań w zakresie realizacji zadań własnych gminy związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych;
- podejmowanie czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego;
- opiniowanie wydawania zezwoleń na sprzedaż lub podawanie napojów alkoholowych pod względem zgodności lokalizacji punktu sprzedaży z uchwałami rady gminy (limit i lokalizacja punktów, w których sprzedawane i podawane są napoje alkoholowe);

- kontrola przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwoleń na sprzedaż lub podawanie napojów alkoholowych itp.

W 2021 roku na spotkanie z GKRPA w Pcimiu wezwano 29 osób, skierowano do Sądu wnioski dotyczące 10 osób o wszczęcie postępowania w sprawie obowiązku podjęcia leczenia odwykowego; w 2022 roku wezwano 26 osób, do sądu skierowano 8 wniosków o wszczęcie postępowania w sprawie obowiązku podjęcia leczenia odwykowego. W 2023 roku na Komisję wezwano 23 osoby, do sądu skierowano 13 wniosków o wszczęcie postępowania w sprawie obowiązku podjęcia leczenia odwykowego.

W latach 2021- 2023 w ramach działań profilaktycznych GKRPA prowadziła następujące działania: zajęcia pozalekcyjne sportowe dla dzieci i młodzieży z rodzin zagrożonych alkoholizmem, pomoc psychologiczna dla mieszkańców gminy Pcim, akcje profilaktyczne, pokazy filmów profilaktycznych w ramach organizacji czasu wolnego dla dzieci i młodzieży podczas wakacji, organizacja czasu wolnego dla dzieci i młodzieży ze szkół z terenu gminy Pcim m.in. warsztaty profilaktyczne, zakup materiałów profilaktycznych rozdawanych podczas pikników rodzinnych i podczas warsztatów profilaktycznych, organizacja czasu wolnego dla seniorów z gminy Pcim, organizacja warsztatów profilaktycznych dla Stowarzyszenia Osób Niepełnosprawnych „Nadzieja”, szkolenie członków GKRPA, założenie monitoringu w miejscach wskazanych przez policję, jako miejsca w których zakłócany jest porządek w związku z nadużywaniem alkoholu, szkolenie przedsiębiorców posiadających zezwolenie na sprzedaż alkoholu.

Zespół Interdyscyplinarny

Zadaniem ZI jest integrowanie i koordynowanie działań przedstawicieli różnych instytucji oraz specjalistów w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej, diagnozowanie problemu przemocy, podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą domową, inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą oraz rozpowszechnianie działań w stosunku do osób stosujących przemoc.

Celem powołania Zespołu Interdyscyplinarnego jest szybsze i skuteczniejsze podejmowanie działań zmierzających do zapewnienia bezpieczeństwa, wstrzymanie zjawiska przemocy a także planowanie i realizacja działań pomocowych w oparciu o diagnozę potrzeb, w tym realizacja procedury Niebieskiej Karty. Tryb i sposób powoływania i odwoływania członków Zespołu Interdyscyplinarnego reguluje Uchwała Nr XLVI/353/2023 z dnia 13 lipca 2023 roku, natomiast skład Zespołu Interdyscyplinarnego stanowią członkowie powołani przez Wójta Zarządzeniem 74/2023 z dnia 15 września 2023 roku. Posiedzenia Zespołu odbywają się w

pomieszczeniach Urzędu Gminy lub GOPS Pcim. Funkcję przewodniczącej Zespołu pełni Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Pcimiu. W skład Zespołu wchodzi:

- Przedstawiciele Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Pcimiu,
- Przedstawiciele GKRPA w Pcimiu,
- Przedstawiciele Placówek Oświatowych w Gminie,
- Przedstawiciel Komendy Powiatowej Policji w Myślenicach,
- Przedstawiciel Służby Zdrowia,
- Przedstawiciel Zespołu Kuratorskiej Służby Sadowej Sądu Rejonowego w Myślenicach,
- Przedstawiciel Stowarzyszenia Pomocy Osobom Niepełnosprawnym „Nadzieja” w Stróży.

W 2021 roku odbyły się 4 posiedzenia zespołu. Funkcjonowało 8 grup roboczych, które odbyły 65 spotkań. Liczba wszczętych w danym roku procedur „Niebieska Karta” – 0, liczba kontynuowanych w danym roku procedur „Niebieska Karta” – 6. Liczba rodzin objętych działaniami w ramach procedury „Niebieska Karta” – 15, liczba osób w rodzinach objętych procedurą NK – 40. Liczba osób doświadczających przemocy w rodzinie, objętych w danym roku działaniami w ramach procedury „Niebieska Karta” – 25, w tym 14 kobiet, 1 mężczyzna, 10 dzieci. Liczba zakończonych procedur „Niebieska Karta”, z uwagi na ustanie przemocy w rodzinie – 4, z uwagi na brak zasadności podejmowania działań – 4. Liczba osób objętych procedurą „Niebieska Karta”, wskazanych jako osoby, wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie – 15.

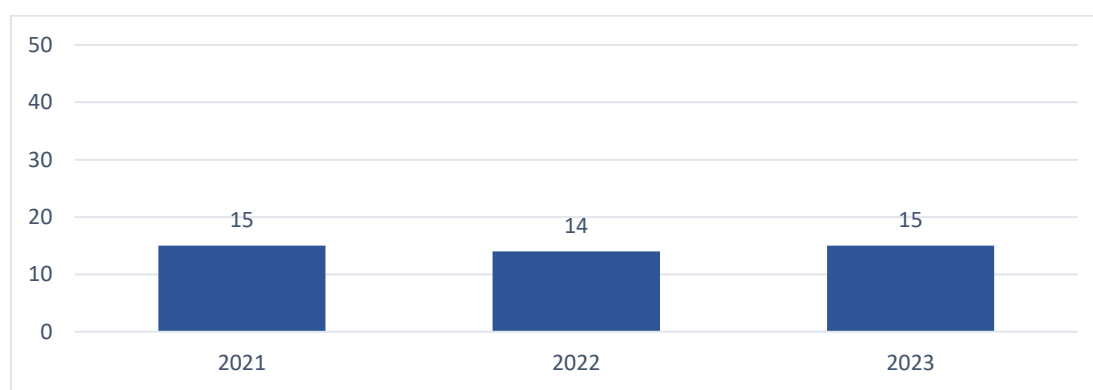
W 2022 roku odbyły się 4 spotkania ZI. Funkcjonowało 8 grup roboczych, które odbyły 38 spotkań. Liczba wszczętych w danym roku procedur „Niebieska Karta” – 0, liczba kontynuowanych w danym roku procedur „Niebieska Karta” – 4. Liczba rodzin objętych działaniami w ramach procedury „Niebieska Karta” – 13, liczba osób w rodzinach objętych procedurą NK – 20. Liczba osób doświadczających przemocy w rodzinie, objętych w danym roku działaniami w ramach procedury „Niebieska Karta” – 13, w tym 12 kobiet, 1 mężczyzna. Liczba zakończonych procedur „Niebieska Karta”, z uwagi na ustanie przemocy w rodzinie – 6, z uwagi na brak zasadności podejmowania działań – 1. Liczba osób objętych procedurą „Niebieska Karta”, wskazanych jako osoby stosujące przemoc w rodzinie – 13.

W 2023 roku powołano 1 ZI, który odbył 4 spotkania. Funkcjonowało 11 grup roboczych, które odbyły 56 spotkań. Liczba wszczętych w danym roku procedur „Niebieska Karta” – 1, liczba kontynuowanych w danym roku procedur „Niebieska Karta” – 1. Liczba rodzin objętych działaniami w ramach procedury „Niebieska Karta” – 15, liczba osób w rodzinach objętych

działaniami procedury NK – 29. Liczba osób doświadczających przemocy w rodzinie, objętych w danym roku działaniami w ramach procedury „Niebieska Karta” – 14, w tym 12 kobiet, 1 mężczyzna, 1 dziecko. Liczba zakończonych procedur „Niebieska Karta”, z uwagi na ustanie przemocy w rodzinie – 9. Liczba osób objętych procedurą „Niebieska Karta”, wskazanych jako osoby stosujące przemoc w rodzinie – 14.

Pracownicy socjalni Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej na bieżąco prowadzą rozeznanie w rodzinach znajdujących się pod ich opieką. Działania podejmowane wobec osób doświadczających przemocy w rodzinie odbywały się w formie pomocy finansowej, rzeczowej i poradnictwa specjalistycznego w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Wykres 9. Liczba rodzin objętych działaniami procedury NK w latach 2021-2023. Źródło: Dane GOPS Pcim.

5.5 Bezpieczeństwo publiczne

Policja

Teren Gminy Pcim obsługiwany jest przez policjantów Komendy Powiatowej Policji w Myślenicach.

Tabela 15. Liczba odnotowanych zdarzeń na terenie gminy Pcim w latach 2021-2023. Źródło: Komenda Powiatowa Policji w Myślenicach.

Wybrane kategorie	2021	2022	2023
Kradzież	5	4	1
Włamanie	1	14	2
Rozbój	0	0	0
Uszkodzenie mienia	8	20	5

Oszustwo, w tym internetowe	22	31	23
Przywłaszczenie	0	1	0
Groźba karalna	1	2	12
Niestosowanie się do zakazu sądowego	0	0	0
Nietrzeźwy kierujący pojazdem mechanicznym	2	15	16
Uszkodzenie ciała	1	3	3
Pobicie	0	0	1
Przestępstwa narkotykowe	10	6	2

W ostatnich trzech latach najwięcej przestępstw odnotowano w kategorii oszustwo, w tym oszustwo internetowe.

W latach 2021 – 2023 przeprowadzone zostały następujące działania profilaktyczne:

Tabela 16. Działania profilaktyczne w latach 2021-2023. Źródło: KPP w Myślenicach Wydział Prewencji.

2021	2022	2023
„Bezpieczne zachowania” – 15 spotkań 634 uczestników	„Bezpieczne zachowania” – 15 spotkań 903 uczestników	„Bezpieczne zachowania” – 17 spotkań 968 uczestników
„Dopalacze i narkotyki” – 2 spotkania 72 uczestników	„Odpowiedzialność prawna” – 2 spotkania, 118 uczestników	„Dopalacze i narkotyki” – 2 spotkania, 146 uczestników
„Handel Ludźmi” – 2 spotkania 94 uczestników	„Zagrożenia w sieci” – 6 spotkań 297 uczestników	„Mowa nienawiści” – 1 spotkanie, 54 uczestników
„Zagrożenia w sieci” – 13 spotkań 658 uczestników		„Zagrożenia w sieci” – 7 spotkań, 585 uczestników

Ochrona przeciwpożarowa

Na terenie Gminy Pcim działają 3 Jednostki Ochotniczej Straży Pożarnej:

- OSP Pcim (KSRG),
- OSP Stróża,
- OSP Trzebunia (KSRG).

Każda OSP posiada specjalistyczny sprzęt do prowadzenia działań ratowniczo-gaśniczych oraz ratownictwa technicznego i medycznego. Każda jednostka wyposażona jest w system równoległego alarmowania e-remiza, dzięki czemu strażacy ochotnicy otrzymują

powiadomienie na telefon z opisem oraz miejscem zdarzenia. Druhowie szkolą się i przechodzą badania lekarskie, finansowane z budżetu gminy.

5.6 Rekreacja i sport

Gminny Ośrodek Kultury i Sportu w Pcimiu prowadzi wszechstronną działalność kulturalną, sportową oraz rekreacyjno-turystyczną.

Ponadto na terenie Gminy Pcim działalność sportową prowadzą:

- Ludowy Klub Sportowy Trzebunia
- Ludowy Klub Sportowy „Wicher”
- Uczniowski Klub Sportowy „Konik”
- Fundacja Akademia Małego Sportowca
- Klub Sportowy Pcimianka

5.7 Organizacje społeczne

Zgodnie z zapisami ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 roku o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, Rada Gminy Pcim corocznie uchwała Program współpracy Gminy Pcim z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie. Program współpracy Gminy Pcim z organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego na rok 2024 został przyjęty Uchwałą NR XLVIII/371/2023 Rady Gminy Pcim z dnia 13 listopada 2023 roku. Celem głównym Programu jest budowanie partnerstwa pomiędzy Gminą a organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego, służącego rozpoznawaniu i zaspokajaniu potrzeb mieszkańców oraz wzmocnieniu roli aktywności obywatelskiej w rozwiązywaniu problemów lokalnych.

Do priorytetów Gminy w 2024 roku we współpracy z podmiotami Programu należy realizacja zadań w zakresie:

- 1) wspierania i upowszechniania kultury fizycznej; w kwocie 339 000,00 zł,
- 2) działalności na rzecz osób z niepełnosprawnością; w kwocie 15 000,00 zł,
- 3) kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury i dziedzictwa narodowego; w kwocie 30 000,00 zł.

Na terenie gminy Pcim działają następujące organizacje pozarządowe:

- Ludowy Klub Sportowy „Wicher”

Główna działalność opiera się na organizowaniu życia sportowego mieszkańców, głównie dzieci i młodzieży, upowszechnianiu i rozwijaniu kultury fizycznej, sportu i turystyki, organizowaniu obozów szkoleniowych, podtrzymywanie miejscowej tradycji, współdziałanie w dziedzinie kultury i sportu.

- Ludowy Klub Sportowy Trzebunia

Klub swoją działalność opiera głównie na upowszechnianiu i rozwijaniu rekreacji fizycznej, sportu i turystyki, popularyzowaniu kultury zdrowotnej i fizycznej, popularyzowaniu higienicznego trybu życia, organizowaniu imprez i zawodów sportowych, organizowaniu obozów szkoleniowych różnych formach dla członków oraz innych osób na terenie działania Stowarzyszenia, współdziałaniu w dziedzinie kultury fizycznej i sportu z innymi stowarzyszeniami i organizacjami, podtrzymywaniu miejscowej tradycji poprzez popularyzowanie ludowej muzyki i organizowaniu wspólnych imprez.

- Klub Sportowy Pcimianka

Główna działalność polega na organizowaniu życia sportowego mieszkańców wsi w oparciu o możliwości obiektowe, sprzętowe oraz pomoc organizacyjną i materialną członków sympatyków Klubu, a także władz samorządowych, uczestniczenie w imprezach sportowych, uczestniczeniu w rozgrywkach sportowych w poszczególnych klasach i ligach sportowych, kształtowanie pozytywnych cech charakteru i osobowości poprzez uczestnictwo w realizacji zadań sportowych Klubu.

- Fundacja Akademia Małego Sportowca

Swoją działalność opiera na propagowaniu rozwoju zdrowego życia oraz aktywności fizycznej i sportu w szczególności wśród dzieci i młodzieży, ochrony i promocji zdrowia, rozwoju nauki, edukacji, oświaty i wychowania, wspieraniu działalności dobrotwornej, wypoczynku dzieci i młodzieży, wspieraniu inicjatyw i przedsięwzięć oraz integracji jednostek i środowisk zainteresowanych rozwojem i popularyzacją sportu i kultury, organizacją wydarzeń sportowych, wyrównywaniu szans w rozwoju sportowym dzieci i młodzieży z mniej zamożnych rodzin.

- Uczniowski Klub Sportowy Konik

Klub organizuje letni i zimowy wypoczynek dla dzieci i młodzieży, popularyzuje zdrowy styl życia. Działalność klubu ma służyć kształtowaniu pozytywnych cech charakteru i osobowości poprzez uczestnictwo w realizacji zadań sportowych klubu, szkoleniu i doskonaleniu kadry trenersko instruktorskich, promocję i organizację sportu wśród osób z niepełnosprawnością.

- Stowarzyszenie Pomocy Osobom Niepełnosprawnym „Nadzieja”

Główna działalność polega na organizowaniu wycieczek, obozów, pielgrzymek dla osób z niepełnosprawnością, pomocy w wyszukiwaniu miejsc pracy dla osób z niepełnosprawnością, prowadzeniu świetlicy terapeutyczno-rehabilitacyjnej, świadczeniu w szczególnych wypadkach pomocy materialnej osobom z niepełnosprawnością, zajmowanie się rehabilitacją osób z niepełnosprawnością, możliwości udzielania członkom Stowarzyszenia pomocy prawnej i zawodowej poprzez udzielanie porad prawnych.

- Stowarzyszenie Inicjatyw Lokalnych Talent

Swoją działalność opiera na podejmowaniu i wspieraniu inicjatyw społecznych w szczególności: działanie na rzecz budowy społeczeństwa obywatelskiego i nowoczesnych instytucji państwa, wspieranie działań na rzecz zniwelowania różnic w dostępie do dóbr cywilizacji między środowiskami. Integracja środowiska działającego na rzecz rozwoju rolnictwa i obszarów wiejskich oraz upowszechnianie uczestnictwa w życiu publicznym. Wspomaganie rozwoju gospodarczego i rozwoju przedsiębiorczości na terenie gminy. Ułatwienie startu zawodowego młodzieży wiejskiej. Działania na rzecz kultywowania tradycji, rozwoju kultury i oświaty. Popularyzacja wiedzy i osiągnięć naukowych w zakresie kształtowania postępu społeczno-ekonomicznego. Wspieranie rozwoju obszarów wiejskich. Wspieranie rozwoju agroturystyki. Popularyzacja agroturystyki. Działania na rzecz ochrony środowiska, pozyskiwania energii ze źródeł odnawialnych i stosowania ekologicznych rozwiązań w rolnictwie.

- Związek Podhalan w Polsce im. świętego Jana Pawła II Oddział Górali Kliszczackich w Trzebuni

Związek swoją działalność opiera na pielęgnowaniu i rozwijaniu oraz dokumentowaniu kultury i sztuki góralskiej. Tworzenie przestrzeni i ośrodków swojszczyzny, oświaty i kultur. Zakładanie placówek etnograficznych i muzealnych dokumentujących kulturę regionu. Wspieranie i prowadzenie różnych form edukacji regionalnej. Organizowanie i prowadzenie zespołów folklorystycznych, form pracy świetlicowej i bibliotekarskiej, wycieczek krajoznawczych. Popularyzowanie osiągnięć naukowych i gospodarczych związanych z regionem, organizacją konferencji, seminariów, sympozjów, wspieranie rodziny, rozumianej jako trwałe związki ojca – mężczyzny, matki. Wydawanie własnych publikacji. Udzielanie pomocy kształcącej się młodzieży góralskiej. Współpracę z instytucjami i organizacjami o pokrewnych zadaniach w kraju i za granicą, rozwijanie kontaktów z emigracją góralską. Organizowanie i prowadzenie imprez kulturalnych, rozrywkowych lub sportowych. Propagowanie zdrowego stylu życia i rozwój kultury fizycznej, zwalczanie alkoholizmu i

innych przejawów zła społecznego. Prowadzenie działalności klubowej, np. sportowej, literackiej, teatralnej. Propagowanie idei budowania społeczności lokalnej. Propagowanie budowania mediów lokalnych. Wspieranie rozwoju rolnictwa i leśnictwa na terenach górskich. Wspieranie rozwoju turystyki i agroturystyki. Popularyzacja i wspieranie rozwoju produkcji wyrobów regionalnych. Propagowanie tworzenia gospodarstw ekologicznych.

- Ochotnicze Straże Pożarne

Prowadzenie działalności mającej na celu zapobieganie pożarom oraz współdziałanie w tym zakresie z Państwową Strażą Pożarną, organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami. Udział w akcjach ratowniczych przeprowadzanych w czasie pożarów, zagrożeń ekologicznych związanych z ochroną środowiska oraz innych klęsk żywiołowych, konfliktów zbrojnych w kraju i za granicą. Informowanie ludności o istniejących zagrożeniach pożarowych i ekologicznych oraz sposobach ochrony przed nimi. Rozwijanie i upowszechnianie, w szczególności wśród członków OSP kultury fizycznej i sportu oraz prowadzenie działalności kulturalno - oświatowej i rozrywkowej. Działania na rzecz ochrony środowiska. Uczestniczenie i reprezentowanie OSP w organach samorządowych i przedstawicielskich. Wykonywanie innych prac społeczne użytecznych.

- Koło Gospodyń Wiejskich z terenu Gminy Pcim (Pcim, Stróża, Trzebunia)

Prowadzenie działalności społeczno-wychowawczej i oświatowo-kulturalnej w środowiskach wiejskich. Prowadzeniu działalności na rzecz wszechstronnego rozwoju obszarów wiejskich, wspieraniu rozwoju przedsiębiorczości kobiet, inicjowanie i prowadzenie działań na rzecz poprawy warunków życia i pracy kobiet na wsi. Upowszechnianiu i rozwoju form współdziałania, gospodarowania i racjonalnych metod prowadzenia gospodarstw domowych. Reprezentowanie interesów środowiska kobiet wiejskich wobec organów administracji publicznej. Rozwój kultury ludowej, w tym w szczególności kultury lokalnej i regionalnej. Wykonywanie innych zadań związanych ze wspieraniem rozwoju przedsiębiorczości na wsi i podejmowaniem działań na rzecz środowisk wiejskich. Podejmowanie współdziałania z innymi organizacjami społecznymi.

6. Diagnoza sytuacji społecznej Gminy

6.1 Analiza problemów społecznych Gminy Pcim na podstawie danych instytucji

Najczęstszymi powodami przyznawania pomocy finansowej w latach 2021-2023 okazały się: ubóstwo, długotrwała lub ciężka choroba, potrzeba ochrony macierzyństwa w tym potrzeba ochrony wielodzietności oraz niepełnosprawność.

Tabela 17. Powody przyznawania świadczeń z pomocy społecznej w latach 2021-2023 Źródło: dane GOPS Pcim.

POWÓD TRUDNEJ SYTUACJI ŻYCIOWEJ	LICZBA RODZIN		
	2021	2022	2023
Ubóstwo	62	55	55
Sieroctwo	2	2	2
Bezdomność	1	0	0
Potrzeba ochrony macierzyństwa	38	40	33
w tym: Wielodzietności	37	40	33
Bezrobocie	13	8	9
Niepełnosprawność	37	35	37
Długotrwała lub ciężka choroba	50	39	34
Bezradność w sprawach opiekuńczo- wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego - ogółem	8	12	7
Przemoc domowa	0	0	2
Alkoholizm	5	4	4
Narkomania	0	0	0
Trudności adaptacyjne po opuszczeniu zakładu karnego	0	1	5
Zdarzenie losowe	5	0	1
Sytuacja kryzysowa	0	0	0
Kłęska żywiołowa lub ekologiczna	0	0	0

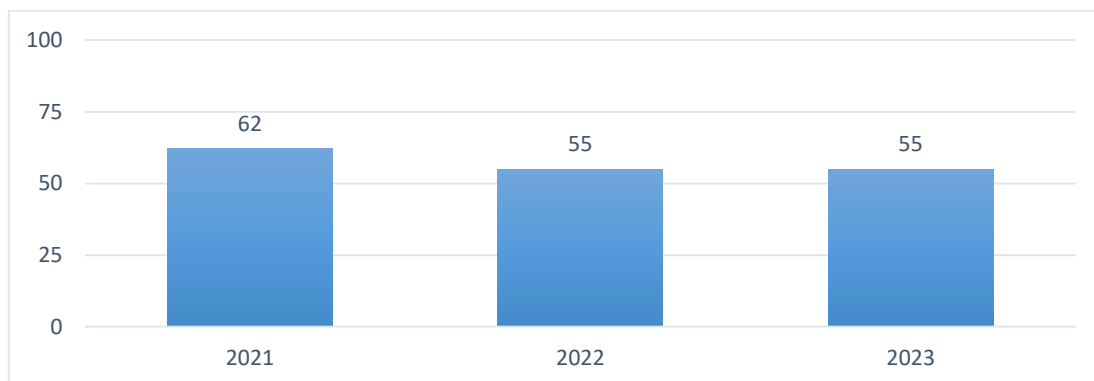
Ubóstwo

Głównym powodem trudnej sytuacji mieszkańców Gminy Pcim korzystających z pomocy społecznej w latach 2021-2023 było ubóstwo. Ubóstwo jest określane jako stan uwarunkowany najczęściej niewystarczającą wysokością dochodów. Brak dochodów uniemożliwia

zaspokajanie potrzeb, zarówno biologicznych, jak i uczestnictwa w życiu społecznym, a przy utrzymującym się długim okresie występowania niedostatku, stanowi zagrożenie wykluczenia społecznego. Problem ubóstwa często wiąże się z innymi czynnikami takimi, jak bezrobocie, choroby, dysfunkcyjność rodzin czy alkoholizm.

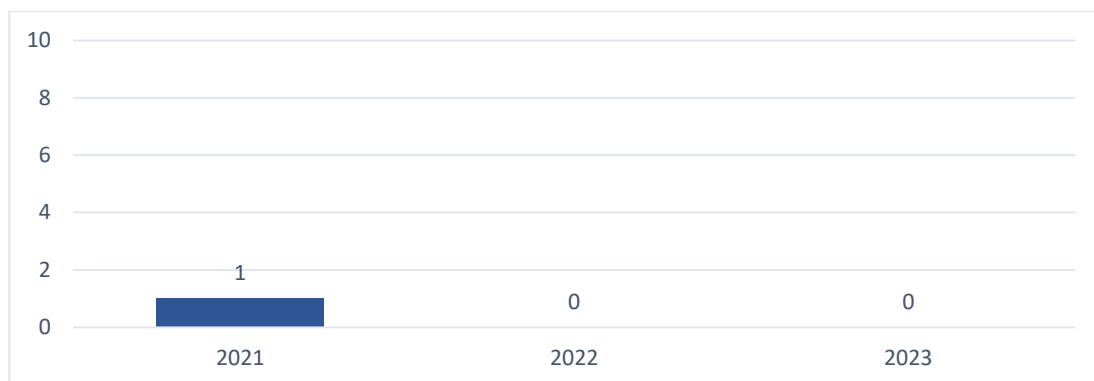
Jak ilustruje poniższy wykres liczba beneficjentów pomocy społecznej, którym udzielono wsparcia z powodu ubóstwa w latach 2022 i 2023 utrzymywała się na takim samym poziomie.

Wykres 10. Liczba rodzin, którym przyznano pomoc z powodu ubóstwa w latach 2021-2023. Źródło: dane GOPS Pcim.

Z problemem ubóstwa ściśle związany jest problem bezdomności. W roku 2021 – 1 rodzina otrzymała pomoc z tego tytułu, w roku 2022 i 2023 – nie było takich rodzin.

Wykres 11. Liczba rodzin, którym przyznano pomoc z powodu bezdomności w latach 2021-2023. Źródło: GOPS w Pcimiu.

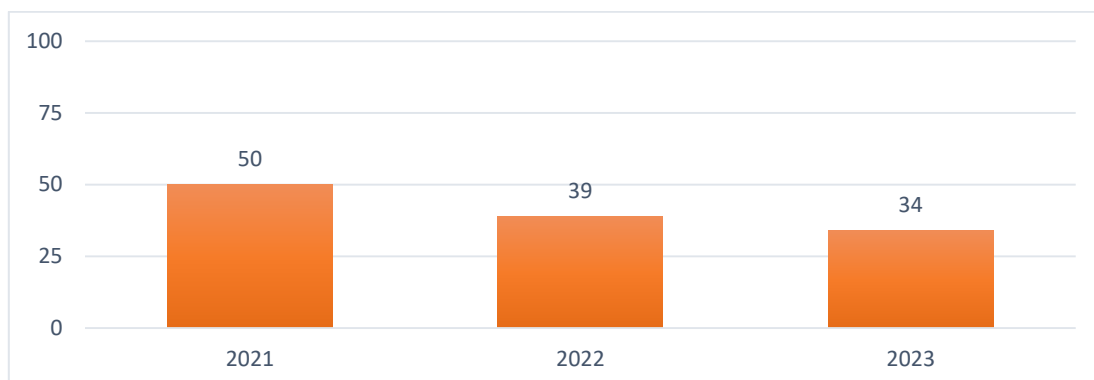
Gmina ma obowiązek zapewnić schronienie, odzież i posiłek osobom tego pozbawionym. W 2022 i 2023 roku Gmina miała podpisaną umowę z Towarzystwem Świętego Brata Alberta w Miechowie dotyczącą zapewnienia miejsca schronienia dla osób z terenu Gminy Pcim. W latach 2021 – 2023 Gmina nie ponosiła kosztów schronienia za swoich mieszkańców.

Długotrwała lub ciężka choroba

Drugim powodem trudnej sytuacji mieszkańców Gminy Pcim korzystających z pomocy społecznej są problemy wynikające z długotrwałej lub ciężkiej choroby. Jak ilustruje poniższy

wykres, liczba beneficjentów pomocy społecznej, którym udzielono wsparcia z powodu długotrwałej lub ciężkiej choroby na przestrzeni 2021-2023 zmniejszyła się o 32%.

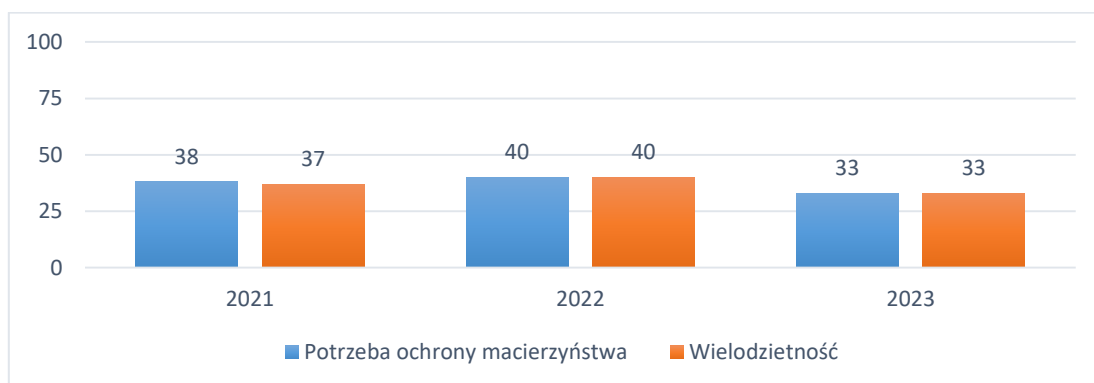
Wykres 12. Liczba rodzin, którym przyznano pomoc z powodu długotrwałej lub ciężkiej choroby w latach 2021-2023. Źródło: dane GOPS Pcim.

Potrzeba ochrony macierzyństwa i wielodzietności

Następnym powodem przyznawania świadczeń z pomocy społecznej dla mieszkańców Gminy Pcim była potrzeba ochrony macierzyństwa. Liczba świadczeniobiorców korzystających z pomocy społecznej z tego tytułu w latach 2021-2023 była zmienna. Najwięcej rodzin otrzymało wsparcie z tego tytułu w 2022 roku.

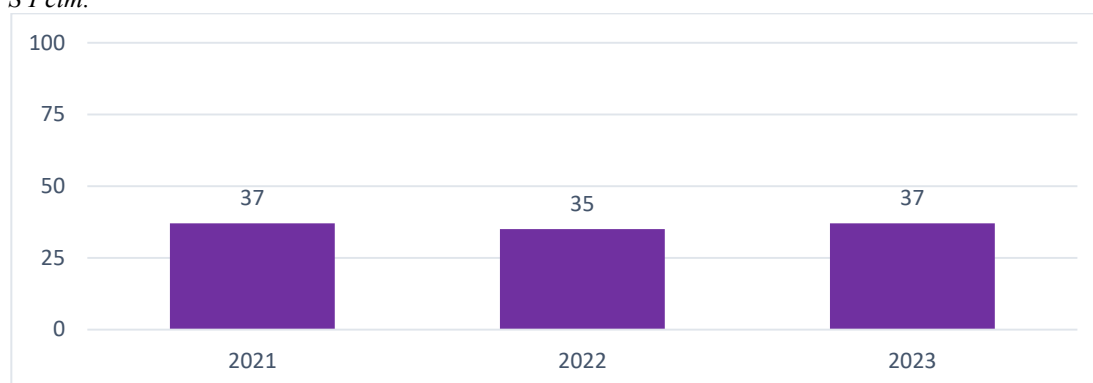
Wykres 13. Liczba rodzin, którym przyznano pomoc z powodu potrzeby ochrony macierzyństwa w latach 2021-2023. Źródło: dane GOPS Pcim.

Niepełnosprawność

Następnym powodem trudnej sytuacji życiowej beneficjentów pomocy społecznej w Gminie Pcim, są problemy wynikające z niepełnosprawności. Liczba świadczeniobiorców korzystających z pomocy społecznej z powodu niepełnosprawności w latach 2021-2023 utrzymywała się na zbliżonym poziomie.

Wykres 14. Liczba rodzin, którym przyznano pomoc z powodu niepełnosprawności w latach 2021-2023. Źródło: GOPS Pcim.

Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Myślenicach przekazał następujące dane dotyczące liczby wydanych orzeczeń dla mieszkańców gminy Pcim w latach 2021- 2023

Tabela 18. Liczba wydanych orzeczeń dla mieszkańców gminy Pcim w latach 2021- 2023. Źródło: Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Myślenicach.

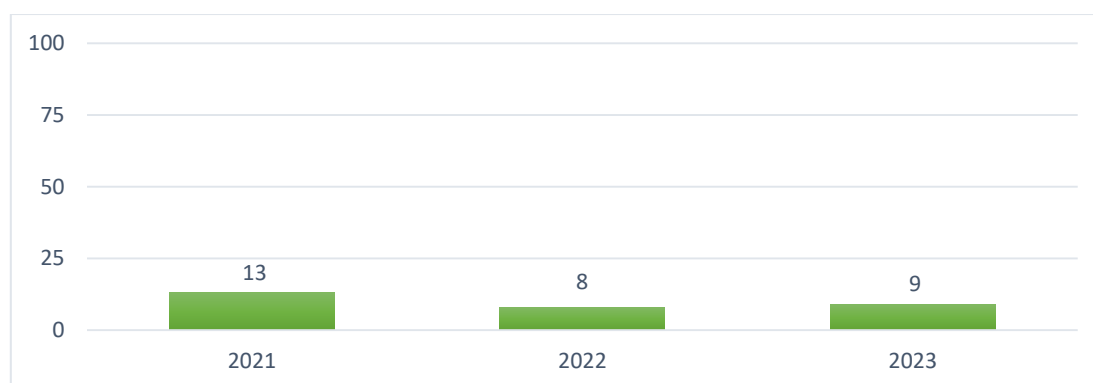
Rok	2021	2022	2023
Liczba orzeczeń o niepełnosprawności	9	10	23
Liczba orzeczeń o stopniu niepełnosprawności	103	136	211

Na przestrzeni trzech lat znacząco wzrosła liczba wydawanych orzeczeń o niepełnosprawności i o stopniu niepełnosprawności.

Bezrobocie

Następnym powodem trudnej sytuacji mieszkańców Gminy Pcim korzystających z pomocy społecznej jest bezrobocie. Liczba świadczeniobiorców korzystających z pomocy społecznej z powodu bezrobocia w latach 2021-2023 zmniejszyła się o 31%.

Wykres 15. Liczba rodzin, którym przyznano pomoc z powodu bezrobocia w latach 2021-2023. Źródło: dane GOPS Pcim.

Jak wskazują dane statystyczne Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Pcimiu liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie w postaci zasiłku okresowego z powodu bezrobocia na przestrzeni trzech lat była zmienna.

Tabela 19. Liczba osób korzystających z pomocy społecznej w postaci zasiłku okresowego z tytułu bezrobocia. Źródło: dane GOPS Pcim.

Rok	2021	2022	2023
Liczba osób, którym przyznano świadczenie	8	4	6
Liczba osób w rodzinach	19	6	11

Wskaźnik bezrobocia wśród beneficjentów pomocy społecznej (stosunek liczby osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej z powodu bezrobocia do liczby osób w rodzinach korzystających z pomocy ogółem) w latach 2021-2023: w 2021 roku – 8%, w 2022 roku – 5%, w 2023 roku – 5%.

Na przestrzeni trzech ostatnich lat liczba bezrobotnych zarejestrowanych w PUP z terenu Gminy Pcim stale zmniejszała się.

Tabela 20. Bezrobocie w Gminie Pcim w latach 2021-2023. Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl>

Rok	2021	2022	2023
Liczba bezrobotnych ogółem	113	106	95
kobiety	66	52	49
mężczyźni	47	54	46

Liczba osób bezrobotnych zarejestrowanych w gminie Pcim w 2023 roku wynosiła 95 osób, w tym 51,57 % stanowiły kobiety, a 48,42% mężczyźni.

Liczba osób bezrobotnych oraz liczba długotrwale bezrobotnych w 2023 roku na poziomie powiatu, województwa i kraju przedstawiona jest w tabeli poniżej.

Tabela 21. Liczba osób bezrobotnych oraz liczba długotrwale bezrobotnych w 2023 roku na poziomie powiatu, województwa i kraju. Źródło: OZPS Gminy Pcim.

status	Powiat		Województwo		Polska	
	kobiety	mężczyźni	kobiety	mężczyźni	kobiety	mężczyźni
Osoby bezrobotne ogółem	759	656	33 010	27 937	413 294	371 950
Osoby bezrobotne z prawem do zasiłku	182	142	4 869	3 785	66 197	53 024
Osoby długotrwale bezrobotne	196	170	16 000	11 826	214 781	169 653

Analizując dane porównawcze, poziom bezrobocia w 2023 roku w powiecie myślenickim był niższy od średniej wojewódzkiej i średniej krajowej.

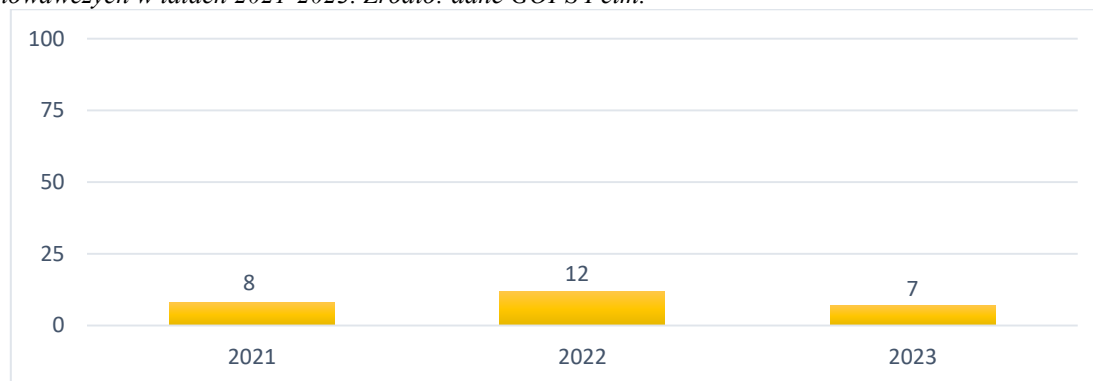
Tabela 22. Stopa bezrobocia w powiecie myślenickim, województwie małopolskim oraz kraju w latach 2021-2023. Źródło: GUS <https://bdl.stat.gov.pl>, OZPS.

Rok	2021	2022	2023
gmina Pcim	1,7%	1,7%	1,2%
powiat myślenicki	3,2%	3,3%	3%
województwo małopolskie	5%	4,4%	4,2%
Polska	5,8%	5,2%	5,1%

Bezradność w sprawach opiekuńczo wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego

Powodem trudnej sytuacji mieszkańców Gminy Pcim korzystających z pomocy społecznej są także problemy wynikające z ich bezradności w sprawach opiekuńczo wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego. Ilość rodzin objętych pomocą z tego tytułu na przestrzeni trzech lat była zmienna.

Wykres 16. Liczba rodzin, którym przyznano pomoc z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych w latach 2021-2023. Źródło: dane GOPS Pcim.

Rodzinom przeżywającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo –wychowawczych GOPS zapewnia wsparcie asystenta rodziny. Szczegółowe zadania asystenta określa ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. 2024 poz. 177). Asystent rodziny pracuje z rodziną w oparciu o plan pracy z rodziną. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej zatrudniał w 2021 roku jednego asystenta rodziny, który objął swym wsparciem 5 rodzin, w 2022 roku wsparciem asystenta objętych było 7 rodzin, w 2023 roku asystent rodziny pracował również z 7 rodzinami.

Dzieciom pozbawionym częściowo lub całkowicie opieki rodzicielskiej zapewnia się pieczę

zastępczą, którą organizuje powiat. Rodzinną formą pieczy jest rodzina zastępcza, natomiast instytucjonalną są placówki opiekuńczo – wychowawcze.

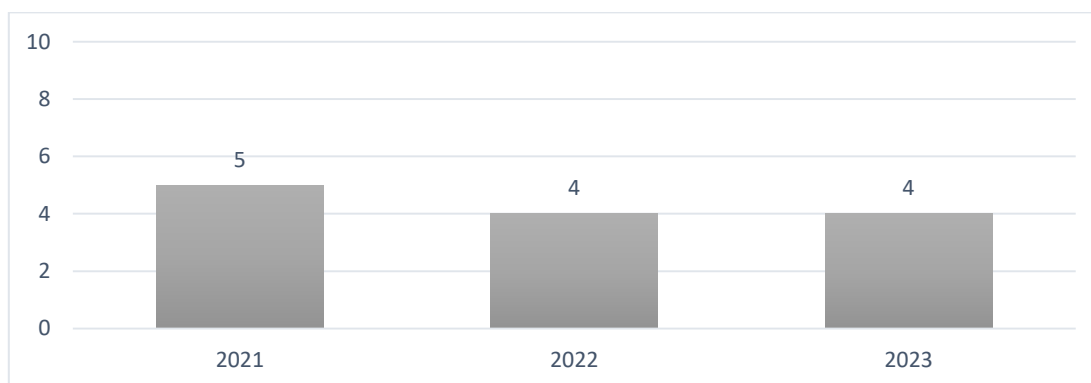
Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Myślenicach przekazało następujące dane:

1. Liczba dzieci umieszczonych w placówkach opiekuńczo wychowawczych:
2021 – 0 (1 dziecko przebywało w Regionalnej Placówce Opiekuńczo-Terapeutycznej)
2022 – 0 (1 dziecko przebywało w Regionalnej Placówce Opiekuńczo-Terapeutycznej, w trakcie roku przeniesione do rodziny zastępczej)
2023 – 0
2. Liczba dzieci zgłoszonych do adopcji:
2021 – 0
2022 – 0
2023 – 0
3. Liczba dzieci adoptowanych:
2021 – 1
2022 – 0
2023 – 0

Alkoholizm

Kolejnym powodem udzielania pomocy w Gminie Pcim są problemy rodzin, w których występuje uzależnienie od alkoholu. Alkoholizm jest jednym z najczęstszych uzależnień. Choroba alkoholowa niszczy rodziny, życie zawodowe, poczucie własnej wartości i zdrowie psychiczne oraz fizyczne. Nadużywanie alkoholu wpływa zarówno na stan zdrowia osoby uzależnionej, ale także powoduje występowanie przestępczości i przemocy. Ilość rodzin objętych pomocą z tego tytułu na przestrzeni trzech lat była na podobnym poziomie.

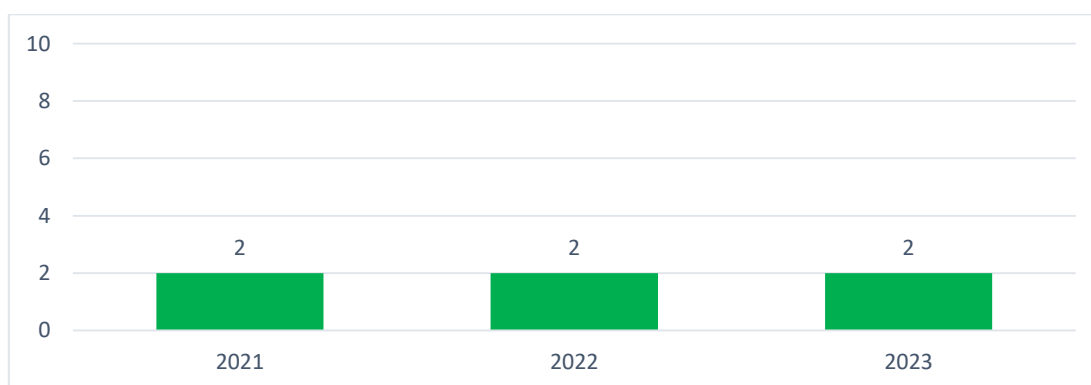
Wykres 17. Liczba rodzin, którym przyznano pomoc z powodu alkoholizmu w latach 2021-2023. Źródło: dane GOPS Pcim.

Sieroctwo

Sieroctwo to nieposiadanie rodziców lub jednego z nich (pólsieroctwo), nieposiadanie żadnych opiekunów. Sieroctwo może być biologiczne – w przypadku śmierci rodziców oraz społeczne – posiadanie rodziców biologicznych, którym odebrano władzę rodzicielską. Rodzice biologiczni pozbawieni władzy rodzicielskiej lub zaniedbujący swoje dziecko mogą otrzymać pomoc w formie wsparcia asystenta rodziny, którego praca będzie polegała na stworzeniu w rodzinie warunków umożliwiających odzyskanie praw rodzicielskich, nauczaniu rodziców sprawowania należytej opieki i wychowywania oraz na wyposażeniu ich w umiejętność podtrzymywania wyuczonej pozytywnej sytuacji w rodzinie.

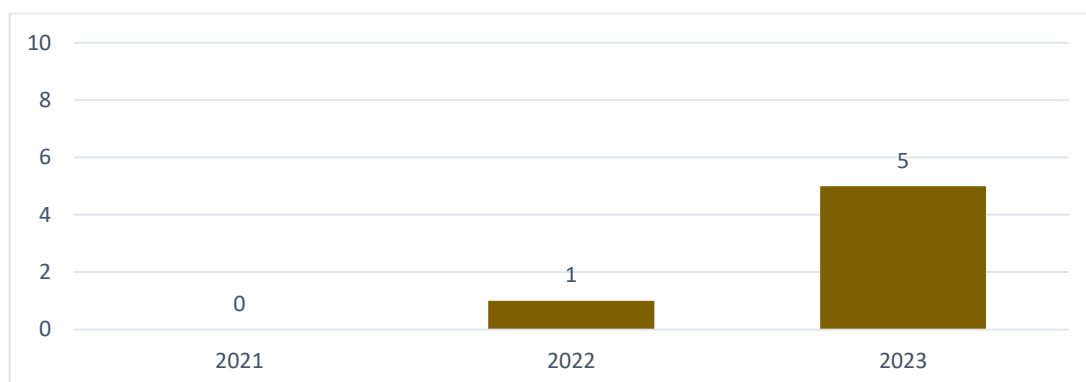
Wykres 18. Liczba rodzin, którym przyznano pomoc z powodu sieroctwa w latach 2021-2023. Źródło: dane GOPS Pcim.

Trudności adaptacyjne po opuszczeniu zakładu karnego

Wśród beneficjentów pomocy społecznej w Gminie Pcim znajdują się rodziny, których członkowie mają problemy wynikające z trudności adaptacyjnych po opuszczeniu zakładu karnego. Działania wobec osób przebywających w zakładach karnych oraz je opuszczających podejmowane są przez instytucje działające w różnych obszarach: sądownictwo, służba więzienna, publiczne służby zatrudnienia, pomoc społeczna oraz sektor pozarządowy. Dla zapewnienia skuteczności wsparcia istotne jest zdiagnozowanie sytuacji tych osób oraz opracowanie modelu współpracy międzyinstytucjonalnej oraz międzysektorowej na rzecz ich wspierania.

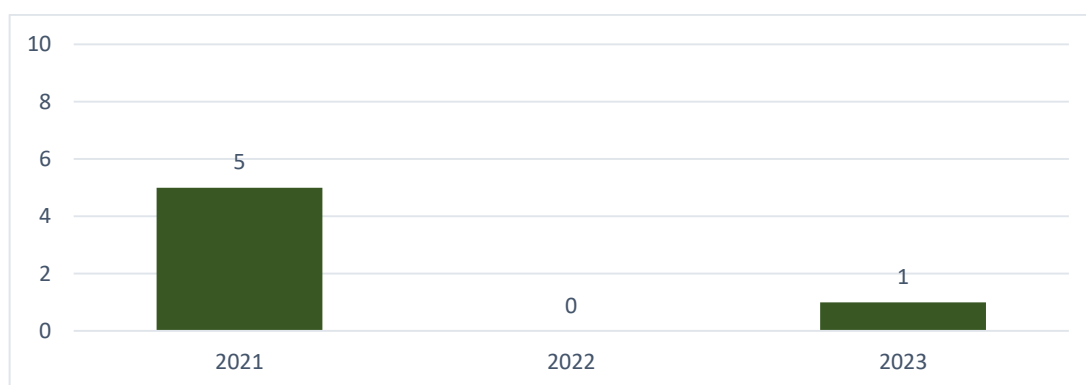
Wykres 19. Liczba rodzin, którym przyznano pomoc z powodu trudności adaptacyjnych po opuszczeniu zakładu karnego w latach 2021-2023. Źródło: dane GOPS Pcim.

Zdarzenie losowe

Zdarzeniem losowym jest splot nieoczekiwanie występujących wydarzeń, które negatywnie wpływają na stan psychiczny lub fizyczny osoby. Zdarzeniem losowym jest także sytuacja, kiedy jedna osoba doznała pewnej szkody na skutek działań wykonanych przez drugą osobę. W związku ze stratami poniesionymi w wypadku zdarzenia losowego osoba lub rodzina poszkodowana może starać się o zasiłek celowy niezależnie od tego, czy korzysta ze świadczeń z pomocy społecznej. W Gminie Pcim pomoc z tego tytułu w 2021 roku uzyskało 5 rodzin, w 2022 roku nie było takich rodzin, a w 2023 roku 1 rodzina.

Wykres 20. Liczba rodzin, którym przyznano pomoc z powodu zdarzenia losowego w latach 2021-2023. Źródło: dane GOPS Pcim.

6.2 Problemy i oczekiwania społeczne mieszkańców na podstawie ankiety

Ankiety ewaluacyjne stanowią nieodłączny element diagnozy problemów społecznych, pojawiających się na terenie Gminy. W badaniu kwestionariuszowym udział wzięły 139 osób (127 kobiet i 12 mężczyzn). Osoby badane reprezentowały następujące kategorie:

Kategorie wiekowe:

- 13-16 lat – 0
- 17-25 lat – 5
- 26-59 lat – 97
- 60 i więcej – 36
- Brak odpowiedzi – 1

Zawód:

- uczeń – 1
- rolnik – 1
- pracownik umysłowy – 74
- pracownik fizyczny – 9
- emeryt/rencista – 32
- bezrobotny – 11
- przedsiębiorca – 4
- inny – 6
- brak – 1

Wykształcenie:

- podstawowe – 2
- zawodowe – 13
- średnie – 31
- policealne – 8
- wyższe – 84

Oprócz przedstawionych danych metryczkowych, respondenci zostali poproszeni w pierwszej części ankiety o wypełnienie poniższej tabeli oceniając skalę wymienionych problemów społecznych występujących w miejscu zamieszkania. Należało zaznaczyć jedną z możliwych odpowiedzi: bardzo poważny, poważny, umiarkowany, znikomy, nie występuje.

Problemy społeczne	Bardzo poważny	Poważny	Umiarkowany	Znikomy	Nie występuje
Bezrobocie	6	12	55	50	16
Ubóstwo	4	13	44	60	18
Alkoholizm	32	43	42	14	8
Narkomania	12	22	34	51	20
Problemy mieszkaniowe	2	11	33	63	30
Zanieczyszczenie środowiska	13	34	57	27	8
Przestępczość	4	14	48	58	15
Starzenie się społeczeństwa	13	42	61	18	5
Przemoc w rodzinie	10	19	55	45	10
Niepełnosprawność	3	22	59	45	10
Bezdomność	6	7	27	44	55
Eurosieroctwo	3	13	26	43	54

Najbardziej istotne problemy, jakie wskazali respondenci (odpowiadając „Bardzo poważny” lub „Poważny”) występujące w miejscu zamieszkania, to:

- Alkoholizm (54%);
- Starzenie się społeczeństwa (40%);
- Zanieczyszczenie środowiska (34%).

Problemy, które według ankietowanych rzadko występują w Gminie Pcim (odpowiedź „Znikomy” lub „Nie występuje”), to:

- Bezdomność (71%);
- Eurosieroctwo (70%);
- Problemy mieszkaniowe (67%);
- Ubóstwo (56%);
- Przestępczość (53%).

Drugą integralną częścią ankiety były pytania odnoszące się do problemów społecznych poszczególnych grup i obszarów, tj. osób z niepełnosprawnością, dzieci i młodzieży, rodzin,

osób starszych, obszar opieki zdrowotnej, edukacji, sportu i kultury. Poniżej przedstawiono i scharakteryzowano szczegółowo odpowiedzi na pytania:

OSOBY Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIĄ

2. Jakie problemy społeczne osób z niepełnosprawnością uważa Pan/Pani za najważniejsze na terenie naszej gminy? *prosimy o zaznaczenie (X) 3 wybranych odpowiedzi*

- a) Brak akceptacji w środowisku (36 wskazań)
- b) Izolacja rodzinna (odrzućenie) (43)
- c) Utrudniony dostęp do świadczeń medycznych (np. do rehabilitacji) (89)
- d) Brak oferty zajęć kulturalnych, edukacyjnych dla osób z niepełnosprawnością (47)
- e) Brak zorganizowanych form spędzania czasu (43)
- f) Ubóstwo i bieda (23)
- g) Bezrobocie (27)
- h) Utrudniony dostęp do usług opiekuńczo-pielęgnacyjnych (29)
- i) Utrudniony dostęp do budynków użyteczności publicznej (37)
- j) Utrudniony dostęp do usług specjalistycznych (28)

DZIECI I MŁODZIEŻ

3. Jakie problemy społeczne dzieci i młodzieży uważa Pan/Pani za najważniejsze na terenie naszej gminy? *prosimy o zaznaczenie (X) 3 wybranych odpowiedzi*

- a) Brak pozytywnych wzorców i autorytetów (40)
- b) Przemoc ze strony rodziców (7)
- c) Przemoc rówieśnicza (50)
- d) Zaniedbania wychowawcze (49)
- e) Zaniedbania socjalne (niedożywienie, higiena) (6)
- f) Używanie alkoholu (52)
- g) Palenie papierosów (49)
- h) Zażywanie narkotyków, dopalaczy (33)
- i) Chuligaństwo i przestępczość (12)
- j) Brak odpowiedniego miejsca na spotkania dla młodzieży (63)
- k) Brak zorganizowanych form spędzania wolnego czasu (40)
- l) Ograniczony dostęp do placówek kulturalnych, sportowych i rekreacyjnych (21)
- m) Bezproduktywne spędzanie czasu wolnego (65)
- n) Problemy psychiczne (np. lęk, depresja) (19)
- o) Inne: brak zaangażowanych nauczycieli, uzależnienie od Internetu.

RODZINY

4. Jakie problemy społeczne rodzin uważa Pan/Pani za najważniejsze na terenie naszej gminy?

prosimy o zaznaczenie (X) 3 wybranych odpowiedzi

- a) Nieporadność życiowa (36)
- b) Ubóstwo (7)
- c) Bezrobocie (8)
- d) Alkoholizm (67)
- e) Przemoc domowa (11)
- f) Bezradność opiekuńczo-wychowawcza (49)
- g) Niedostateczny dostęp do poradnictwa psychologiczno – prawnego (46)
- h) Niski poziom wzajemnej pomocy pomiędzy rodzinami (58)
- i) Zanikanie tradycyjnych form spotkań rodzinnych (78)
- j) Przeniesienie do świata wirtualnego aktywności zawodowej (43)

5. Jakie Pana/i zdaniem są przyczyny bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych?

Można wybrać kilka odpowiedzi.

- a) Ubóstwo (13)
- b) Niski poziom umiejętności wychowawczych (96)
- c) Uzależnienia (79)
- d) Przemoc w rodzinie (27)
- e) Wielodzietność (22)
- f) Niepełnosprawność/długotrwała choroba (32)
- g) Niskie dochody (46)
- h) Niepełna rodzina (54)
- i) Inne: za duże wymagania wobec rodziców/dzieci, płytkie relacje rodziców z dziećmi, pogoń za karierą i pieniędzmi przez rodziców, brak czasu dla dzieci, wzorce internetowe, które prowadzą do błędów wychowawczych, polityka państwa, chaos, brak wartości, nadmierne dążenie do zdobycia pieniędzy, rozpad małżeństw, zacofanie.

SENIORZY

6. Czy uważa Pan/i, że oferta pomocy osobom starszym (opieka, pomoc, wsparcie, usługi opiekuńcze) jest wystarczająca w gminie?

a) tak (16 wskazań) b) raczej tak (59) c) raczej nie (24) d) nie (12) e) trudno powiedzieć (28)

7. Jakie problemy społeczne osób starszych uważa Pan/Pani za najważniejsze na terenie naszej gminy? *prosimy o zaznaczenie (X) 3 wybranych odpowiedzi*

- a) Izolacja społeczna (samotność) (81)
- b) Izolacja rodzinna (odrzućenie) (37)
- c) Niepełnosprawność (33)
- d) Choroby (92)
- e) Niezdolność do samoobsługi (29)
- f) Brak zorganizowanych form wspólnego spędzania czasu (27)
- g) Ubóstwo i bieda (12)
- h) Brak akceptacji w środowisku (8)
- i) Utrudniony dostęp do usług opiekuńczo-pielęgnacyjnych (29)
- j) Utrudniony dostęp do placówek medycznych (44)
- k) Utrudniony dostęp do placówek kulturalnych (13)
- l) Utrudniony dostęp do usług specjalistycznych (28)

8. Jakie są według Pana/i główne potrzeby starszych osób w Państwa środowisku lokalnym?

Można wybrać kilka odpowiedzi.

- a) Pomoc materialna (48)
- b) Wykonywanie ciężkich prac domowych (42)
- c) Dostarczanie gotowych obiadów do miejsca zamieszkania (38)
- d) Prowadzenie aktywizacji społecznej osób starszych, w tym edukacyjnej kulturalnej, sportowej, turystycznej, rekreacyjnej (26)
- e) Usługi opiekuńczo – pielęgnacyjne (69)
- f) Doradztwo i załatwianie spraw urzędowych (68)
- g) Pomoc w wykonywaniu prac domowych (26)
- h) Wsparcie emocjonalne (45)
- i) Programy zdrowotne (36)
- j) Pobyt seniora w domu dziennego pobytu (8-godzinny pobyt od poniedziałku do piątku w placówce zapewniającej posiłki, zajęcia, rehabilitację ruchową, opiekę pielęgniarstwa, miejsce do wypoczynku, towarzystwo innych seniorów) (31)
- k) Możliwość uczestnictwa w klubie seniora (25)
- l) Uczestnictwo w zajęciach edukacyjnych, kulturalnych, sportowo-rekreacyjnych (17)
- m) Usługi specjalistyczne (13)
- n) Inne: brak domu seniora.

OPIEKA ZDROWOTNA

9. Jakie problemy społeczne w obszarze opieki zdrowotnej uważa Pan/Pani za najważniejsze na terenie naszej gminy? *prosimy o zaznaczenie (X) 3 wybranych odpowiedzi*

- a) Utrudniony kontakt z lekarzem rodzinnym (44)
- b) Dłgie oczekiwania w kolejce do lekarza POZ (56)
- c) Dłgie oczekiwania w kolejce do lekarzy specjalistów (106)
- d) Dłgi okres oczekiwania na usługi medyczne (odległe terminy wizyt) (87)
- e) Mała liczba lekarzy specjalistów (70)
- f) Ograniczona liczba wizyt domowych lekarza u osób przewlekle chorych i z niepełnosprawnością (39)
- g) Inne: brak młodych, wykształconych lekarzy. Przeładowana placówka lekarza rodzinnego w Stróży i Pcimiu, brak młodych lekarzy w Trzebuni, brak lekarzy, którzy nie leczą homeopatią.

EDUKACJA

10. Jak Pani/Pan ocenia ofertę w zakresie edukacji w gminie, biorąc pod uwagę jej poziom, jakość, zaspokojenie oczekiwań i potrzeb?

- a) bardzo dobrze (14)   b) dobrze (77)   c) ani dobrze, ani źle (43)   d) źle (5)

11. Jak ocenia Pan/i infrastrukturę edukacyjną w gminie?

- a) bardzo dobrze (15)   b) dobrze (82)   c) ani dobrze, ani źle (36)   d) źle (6)

12. Czy ilość przedszkoli/szkół w gminie jest wystarczająca?

- a) tak (64)   b) nie (29)   c) nie wiem (46)

13. Czy oferta edukacyjna jest przystosowana do osób z niepełnosprawnościami?

- a) tak (38)   b) nie (25)   c) nie wiem (76)

14. Jakie problemy społeczne w obszarze edukacji uważa Pan/Pani za najważniejsze na terenie naszej gminy? *prosimy o zaznaczenie (X) 3 wybranych odpowiedzi*

- a) Brak wykorzystania bazy szkolnej w czasie wolnym od nauki (61)
- b) Niedostateczne wsparcie psychologiczno-pedagogiczne (64)
- c) Brak stołówek szkolnych (22)
- d) Niedostateczna oferta zajęć pozalekcyjnych (70)
- e) Niedostosowana do potrzeb rodziców oferta świetlic szkolnych (21)
- f) Niedostateczna oferta pracy z uczniem zdolnym (37)
- g) Niedostateczny dostęp do placówek wychowania przedszkolnego (26)
- h) Brak żłobków (72)

- i) Inne: Brakuje zajęć z zakresu programowania i informatyki oraz dodatkowych zajęć z języków obcych, drogie obiady dla dzieci szkolnych, przestarzałe metody/sposoby przekazywania wiedzy/nauczania, przepracowani rodzice, którzy nie mają czasu, sił na wychowanie własnych dzieci.

SPORT I KULTURA

15. Czy na terenie gminy jest wystarczająca liczba obiektów rekreacyjnych i sportowych?

- a) tak (52)
- b) nie (56)
- c) nie wiem (31)

16. Czy w gminie organizowane są imprezy/wydarzenia o charakterze kulturalnym?

- a) tak (116)
- b) nie (6)
- c) nie wiem (17)

17. Czy w gminie jest wystarczająca liczba obiektów obsługujących imprezy/wydarzenia kulturalne?

- a) tak (56)
- b) nie (48)
- c) nie wiem (35)

18. Czy organizacje pozarządowe (stowarzyszenia, fundacje, itp.) angażują się społecznie, np. udzielając pomocy potrzebującym lub organizując wydarzenia sportowe i kulturalne?

- a) tak (41)
- b) nie (15)
- c) nie wiem (83)

19. Jakie problemy społeczne w obszarze sportu i kultury uważa Pan/Pani za najważniejsze na terenie naszej gminy? *prosimy o zaznaczenie (X) 3 wybranych odpowiedzi*

- a) Niewykorzystany potencjał wiejskich świetlic - brak systematycznych działań (62)
- b) Nie w pełni wykorzystany potencjał historii i kultury regionu (52)
- c) Niewykorzystany potencjał uzdolnionej i utalentowanej młodzieży (86)
- d) Zbyt mało imprez i wydarzeń środowiskowych (53)
- e) Brak oferty zajęć sportowych dla osób dorosłych (67)
- f) Niedostateczna promocja wydarzeń sportowych, kulturalnych (24)
- g) Brak organizacji pozarządowych inspirujących działalność kulturalną i sportową (30)
- h) Inne: brak obiektu z prawdziwego zdarzenia gdzie mogłyby się odbywać zajęcia i imprezy, brak nowoczesnego budynku GOK, brak funduszy na renowację placów zabaw, doposażenie i system kamer, braki w infrastrukturze sportowej.

PRZEMOC

20. Które z zachowań zaliczyłyby Pan/Pani, jako mające znamiona przemocy? (*można zaznaczyć kilka odpowiedzi*)

- a) Groźby (102)
- b) Popychanie (75)
- c) Bicie (96)

- d) stała krytyka (84)
- e) ograniczanie środków na życie (56)
- f) zabieranie pieniędzy (66)
- g) krzyki, przekleństwa (90)
- h) wyśmiewanie, poniżanie (99)
- i) „ciche dni” (miesiące) (42)
- j) zmuszanie do kontaktów seksualnych (81)
- k) odbieranie ulubionych rzeczy (43)
- l) kopanie (73)
- m) kradzież (58)
- n) plotkowanie (46)
- o) wypisywanie złych rzeczy w Internecie: na Facebooku, na innych portalach społecznościowych (87)
- p) zamieszczanie bez zgody zdjęć w Internecie (69)
- q) składanie seksualnych propozycji (54)
- r) inne, jakie: mało mówi się o tym, że kary i krzyki względem dzieci to też przemoc.

20a. Czy w naszej gminie występuje zjawisko przemocy domowej?

TAK (59)   NIE (14)   NIE WIEM (66)

21. Czy był Pan/Pani ofiarą przemocy?

TAK (8)   NIE (131)

22. Czy zna Pan /Pani w naszej gminie rodzinę, w której stosowana jest przemoc domowa?

TAK (47)   NIE (92)

23. Czy był Pan/Pani świadkiem przemocy domowej?

TAK (24)   NIE (115)

23a. Jeżeli TAK, to: Jakie Pan/Pani podjął działania? (można zaznaczyć kilka odpowiedzi)

- a) udzieliłem/am pomocy ofierze (13)
- b) powiadomiłem/am policję (15)
- c) zgłosiłem/am do Ośrodka Pomocy Społecznej (9)
- d) nie podjąłem żadnych działań (21)
- e) inne: zaoferowałem pomoc.

23b. Jeżeli Tak: to gdzie? (można zaznaczyć kilka odpowiedzi)

- a) w domu (14)
- b) w szkole (7)

- c) na podwórku (14)
- d) w autobusie (9)
- e) w innym miejscu (gdzie?): w rodzinie, u sąsiadów, w sąsiedztwie.

Za najważniejsze problemy społeczne dotyczące Gminę Pcim mieszkańcy uznali:

- wśród osób z niepełnosprawnościami:
  1. Utrudniony dostęp do świadczeń medycznych (np. do rehabilitacji) – 64%;
  2. Brak oferty zajęć kulturalnych, edukacyjnych dla osób z niepełnosprawnością – 33,8%
  3. Izolacja rodzinna (odrzućenie) – 30,9%;
  4. Brak zorganizowanych form spędzania czasu – 30,9%.
- wśród dzieci i młodzieży:
  1. Bezproduktywne spędzanie czasu wolnego – 46,8%;
  2. Brak odpowiedniego miejsca na spotkania dla młodzieży – 45,3%;
  3. Używanie alkoholu – 37,4%.
- wśród rodzin:
  1. Zanikanie tradycyjnych form spotkań rodzinnych – 56,1%;
  2. Alkoholizm – 48,2%;
  3. Niski poziom wzajemnej pomocy pomiędzy rodzinami – 41,7%.

Główne przyczyny bezradności w sprawach opiekuńczo - wychowawczych według ankietowanych to:

1. Niski poziom umiejętności wychowawczych – 69,1%;
  2. Uzależnienia – 56,8%;
  3. Niepełna rodzina – 38,8%.
- wśród osób starszych:
    1. Choroby – 66,2%;
    2. Izolacja społeczna (samotność) – 58,3%;
    3. Utrudniony dostęp do placówek medycznych – 31,7%.

53,9% ankietowanych uznało, że oferta pomocy osobom starszym (opieka, pomoc, wsparcie, usługi opiekuńcze) w gminie jest raczej wystarczająca (wskazania tak i raczej tak). Natomiast 25,9% osób badanych uważa, że oferta pomocy jest niewystarczająca (wskazania nie i raczej nie), 20,1% wskazało na odpowiedź „trudno powiedzieć”. Respondenci wskazywali również na potrzeby osób starszych w środowisku lokalnym. Najczęściej wymieniano:

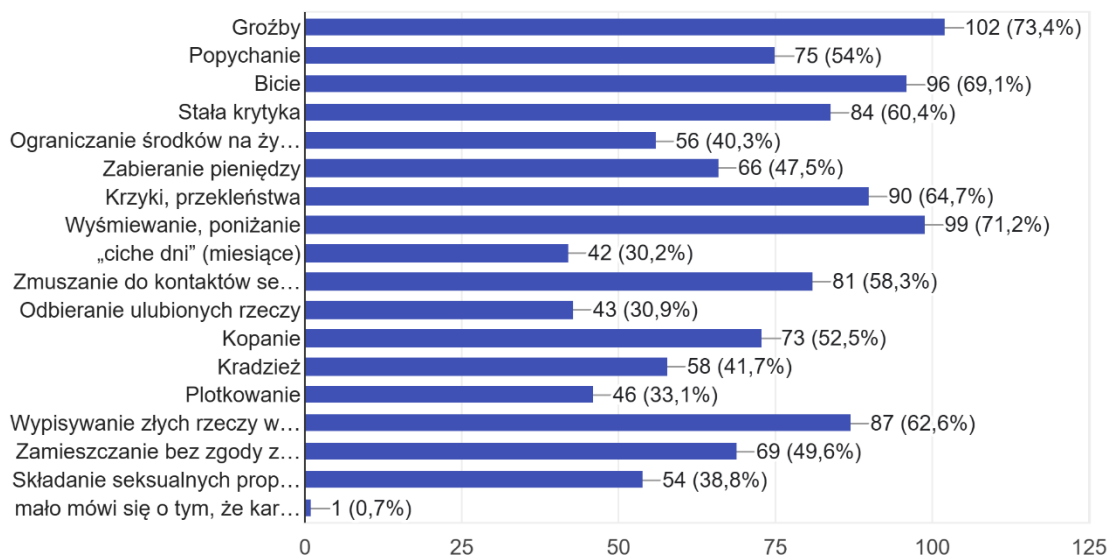
1. Usługi opiekuńczo – pielęgnacyjne – 49,6%;
  2. Doradztwo i załatwianie spraw urzędowych – 48,9%;
  3. Pomoc materialna – 34,5%.
- w obszarze opieki zdrowotnej:
    1. Długie oczekiwania w kolejce do lekarzy specjalistów – 76,3%;
    2. Długi okres oczekiwania na usługi medyczne (odległe terminy wizyt) – 62,6%;
    3. Mała liczba lekarzy specjalistów – 50,4%.
  - w obszarze edukacji:

Ofertę w zakresie edukacji w gminie, biorąc pod uwagę jej poziom, jakość, zaspokojenie oczekiwań i potrzeb 65,5% ankietowanych oceniło dobrze i bardzo dobrze, natomiast tylko 3,6% ankietowanych oceniło źle. 59% badanych oceniło dobrze, a 10,8% bardzo dobrze infrastrukturę edukacyjną w gminie, a 4,3% oceniło źle infrastrukturę edukacyjną w gminie, 25,9% badanych nie miało zdania na ten temat. 46% odpowiedziało, że ilość przedszkoli/szkół jest wystarczająca, natomiast 20,9% uznało ilość placówek za niewystarczającą. Według 27,3% ankietowanych oferta edukacyjna jest przystosowana do osób z niepełnosprawnościami, natomiast 18% uważa, że oferta jest niedostosowana, 54,7% ankietowanych nie posiadało wiedzy na ten temat. Za najważniejsze problemy społeczne w obszarze edukacji ankietowani mieszkańcy uznali:

    1. Brak żłobków – 51,8%;
    2. Niedostateczna oferta zajęć pozalekcyjnych – 50,4%;
    3. Niedostateczne wsparcie psychologiczno-pedagogiczne – 46%.
  - w obszarze sportu i kultury:

Liczba obiektów sportowych i rekreacyjnych na terenie gminy jest wystarczająca według 37,4% respondentów, a 40,3% uważa, że jest niewystarczająca. 83,5% ankietowanych potwierdza, że w gminie są organizowane imprezy/wydarzenia o charakterze kulturalnym, 4,3% badanych uważa, że nie są organizowane tego typu imprezy. Jednocześnie 40,3% badanych uznało, że liczba obiektów obsługujących imprezy/wydarzenia jest wystarczająca, a 34,5% osób uważa, że jest niewystarczająca. Jeśli chodzi o działalność organizacji pozarządowych (stowarzyszenia, fundacje) angażujących się społecznie, 29,5% ankietowanych potwierdziło działalność organizacji pozarządowych, 59,7% respondentów nie posiadało wiedzy w tym zakresie. Główne problemy wskazane przez mieszkańców w ankiecie to:

1. Niewykorzystany potencjał uzdolnionej i utalentowanej młodzieży – 61,9%,
  2. Brak oferty zajęć sportowych dla osób dorosłych – 48,2%;
  3. Niewykorzystany potencjał wiejskich świetlic - brak systematycznych działań – 44,6%.
- Na pytania dotyczące zjawiska przemocy ankietowani odpowiadali następująco. 42,4% spośród respondentów uważa, że w gminie występuje zjawisko przemocy domowej, jednocześnie 5,8% badanych było ofiarą przemocy. 33,8% ankietowanych zna w gminie rodzinę, w której stosowana jest przemoc domowa, a 17,3% było świadkiem przemocy domowej. Zachowania mające znamiona przemocy najczęściej wskazywane przez ankietowanych przedstawione są na poniższym wykresie:

Osoby, które były świadkami przemocy domowej zostały poproszone o wskazanie gdzie przemoc miała miejsce. Najczęściej ankietowani wskazywali na następujące miejsca zaobserwowania przemocy:

1. w domu – 37,8%;
2. na podwórku – 37,8%;
3. w autobusie – 24,3%.

Osoby, które były świadkami przemocy poproszono o wskazanie działań, które podjęli, najczęstsze wskazania to:

1. nie podjąłem/am żadnych działań – 46,7%;
2. powiadomiłem/am policję – 33,3%;
3. udzieliłem/am pomocy ofierze – 28,9%.

Kolejną częścią ankiety były wymienione poniżej zadania, służące rozwiązywaniu problemów społecznych na terenie Gminy. Ankietowani zostali poproszeni o ocenę używając skali od 1 do 10, na ile ważne są poszczególne zadania przez wpisanie jednej cyfry ze skali w kolumnie po prawej stronie za każdym zdaniem. Po uśrednieniu wyników, oceny respondentów przedstawiają się następująco:

1.	Utworzenie punktu pomocy specjalistycznej dla osób uzależnionych	6,7
2.	Likwidacja barier architektonicznych w budynkach użyteczności publicznej	6,1
3.	Umożliwienie dostępu do mieszkań chronionych, lokali socjalnych	5,3
4.	Usługi opiekuńcze dla osób starszych i/lub z niepełnosprawnością	6,6
5.	Stworzenie sieci pomocy sąsiedzkiej	5,7
6.	Założenie grupy wsparcia dla osób z niepełnosprawnością	6,1
7.	Założenie grupy wsparcia dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie	6,6
8.	Organizacja miejsc zakwaterowania dla sprawców przemocy	5,3
9.	Założenie wolontariatu	5,6
10.	Organizowanie kursów i szkoleń dla osób poszukujących pracy	5,6
11.	Zwiększenie dostępu do lekarzy specjalistów	7,2
12.	Pomoc psychologa/terapeuty, profilaktyka uzależnień dla dzieci, młodzieży i dorosłych	7,2
13.	Stypendia dla dzieci z ubogich rodzin	6,2
14.	Zapewnienie dostępu do pedagoga, logopedy i opieki medycznej w szkołach i przedszkolach	7,0
15.	Zwiększenie liczby obiektów sportowo-rekreacyjnych na terenie placówek oświatowych	6,2
16.	Wykorzystanie budynków gminy na nowe inwestycje społeczne	6,4
17.	Zwiększenie liczby imprez sportowych i kulturalnych	5,9
18.	Wydłużenie czasu pracy przedszkoli	5,8
19.	Zwiększenie ofert instytucji wspierających rodzinę	6,2
20.	Szersza oferta pożytecznego spędzania czasu wolnego dla dzieci i młodzieży	7,0
21.	Poprawa bezpieczeństwa mieszkańców	6,7
22.	Poszerzenie oferty o oddział żłobkowy	6,4
23.	Edukacja rodzin	6,2
24.	Zapewnienie specjalistycznych usług opiekuńczych	6,8

25.	Pozyskiwanie środków unijnych na kwestie społeczne	7,0
26.	Utworzenie dziennego domu pomocy społecznej	6,7
27.	Działania na rzecz aktywizacji społeczności gminy / wsi	6,6

Powyższa tabela ilustruje, jak wysoki priorytet przyznali ankietowani konkretnym zadaniom, mającym na celu rozwiązanie różnych problemów społecznych (skala od 1 do 10, ocena średnia grupy). Najwyższe oceny uzyskały:

- 1) Zwiększenie dostępu do lekarzy specjalistów – 7,2;
- 2) Pomoc psychologa/terapeuty, profilaktyka uzależnień dla dzieci, młodzieży i dorosłych – 7,2;
- 3) Zapewnienie dostępu do pedagoga, logopedy i opieki medycznej w szkołach i przedszkolach – 7;
- 4) Szersza oferta pożytecznego spędzania czasu wolnego dla dzieci i młodzieży – 7;
- 5) Pozyskiwanie środków unijnych na kwestie społeczne – 7.

Za zadania o najniższym priorytecie zostały uznane:

- 1) Organizacja miejsc zakwaterowania dla sprawców przemocy – 5,3;
- 2) Umożliwienie dostępu do mieszkań chronionych, lokali socjalnych – 5,3;
- 3) Organizowanie kursów i szkoleń dla osób poszukujących pracy – 5,6;
- 4) Założenie wolontariatu – 5,6;
- 5) Stworzenie sieci pomocy sąsiedzkiej – 5,7. Prawie 30% ankietowanych odczuwa nadal wpływ pandemii Covid-19 na swoje funkcjonowanie. Jako negatywne skutki ankietowani wymienili (wszystkie odpowiedzi):
  - słaba więź między sąsiadami
  - Izolacja kontaktów sąsiedzkich
  - uboższa komunikacja bus
  - choroby, osłabienie
  - izolacja społeczna szeroko rozumiana
  - zawężenie więzi sąsiedzkich
  - zwiększenie dystansu w kontaktach międzyludzkich
  - Momenty zawieszenia. Może to wiek a nie pandemia?
  - pogorszenie jakości oferowanych usług w stosunku do ceny
  - powikłania po przebytych zakażeniach COVID-19
  - pogorszenie się samopoczucia i zdrowia

- osłabienie, choroby, brak kontaktu z otoczeniem
- większa ilość czasu spędzona przed ekranem, przemęczenie
- ludzie zrobili się podejrzliwi i nieufni, częściej przebywają w domach
- bardzo duże braki w nauce
- brak kontaktów międzyludzkich, izolacja społeczeństwa
- mniejsza komunikacja międzyludzka
- depresje, lęk, izolowanie się od innych
- brak odporności
- pogłębiły się problemy zdrowotne
- pogorszenie stanu zdrowia, dolegliwości których wcześniej nie było, większa nerwowość
- pogorszenie się stanu zdrowia
- dolegliwości sercowe
- utrata odporności
- choroby górnych dróg oddechowych
- pogorszenie stanu zdrowia i kondycji fizycznej, złe funkcjonowanie organów
- nawracające infekcje
- izolacja społeczna

Jeśli według Pana/Pani pominęliśmy w ankiecie jakiś ważny problem, to proszę go opisać w tym miejscu (poniżej przedstawione są problemy, wskazane przez ankietowanych):

- problemy komunikacyjne
- zbyt duży wpływ mediów i promowanie postaw materialnych
- Bałagan panujący w wielu miejscach gminy, śmieci, butelki, szkło, przepełnione i nie opróżniane kosze na śmieci, zarośnięte chodniki. Brak aktywizacji osób korzystających z pomocy (darmowe obiady, pomoc socjalna) na rzecz gminy będąc bezrobotnymi mogliby wykonywać proste prace porządkowe na terenie gminy.

Jeśli według Pana/Pani warto podjąć inne zadania, inicjatywy na rzecz integracji społecznej mieszkańców, które nie zostały wcześniej wymienione w ankiecie, to proszę wymienić poniżej (poniżej przedstawione są propozycje, wskazane przez ankietowanych):

- Dofinansować świetlice, dofinansować orliki- zwiększyć czas pracowników na Orliku i utworzyć w każdej miejscowości gminnej kluby, które będą mogły się zmierzyć w gminnych imprezach sportowych, począwszy od starszych po przedszkolaki.

6.3 Analiza SWOT

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none"> - walory krajobrazowe i przyrodnicze, - dobry stan środowiska naturalnego, - rozwinięta baza noclegowa, - liczne atrakcje turystyczne, - dobre warunki do rozwoju rolnictwa, - wystarczająco rozwinięta sieć dróg, - coraz większa popularność odnawialnych źródeł energii wśród mieszkańców i przedsiębiorców, - dobry dostęp do sieci telefonicznych i Internetu, - dostęp do usług podstawowej opieki medycznej na terenie gminy. <p>edukacja, kultura, sport:</p> <ul style="list-style-type: none"> - bogate historia i tradycje lokalne, - miejsca historyczne i obiekty zabytkowe znajdujące się na terenie Gminy, - działalność GOK, GBP, - działalność klubów sportowych. <p>pomoc społeczna:</p> <ul style="list-style-type: none"> - profesjonalna kadra, - dobre rozpoznanie potrzeb środowiska lokalnego, - wysoka jakość usług, - stałe poszukiwanie nowych form pomocy dla klientów, poprzez działania w projektach. <p>organizacje społeczne:</p> <ul style="list-style-type: none"> - działalność organizacji pozarządowych. 	<ul style="list-style-type: none"> - niewystarczająca infrastruktura społeczna, - niedostateczna komunikacja publiczna, - problemy z dostępem do lekarzy specjalistów, - rosnący wskaźnik obciążenia demograficznego, starzenie się społeczności lokalnej - spadająca wartość przyrostu naturalnego. <p>edukacja, kultura, sport:</p> <ul style="list-style-type: none"> - konieczność przeprowadzenia inwestycji w infrastrukturę kultury oraz bazę rekreacyjno-sportową. <p>pomoc społeczna:</p> <ul style="list-style-type: none"> - starzenie się społeczeństwa i pojawiające się problemy związane z koniecznością zapewnienia wsparcia seniorom, - nowe zadania wymagające zabezpieczenia znacznych środków finansowych. <p>organizacje społeczne:</p> <ul style="list-style-type: none"> - niski poziom aktywności mieszkańców gminy.
SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> - dostępność zewnętrznych źródeł finansowania, - rozwój społeczeństwa obywatelskiego, - edukacja środowiska pod kątem uczestnictwa w kulturze i wynikających 	<ul style="list-style-type: none"> - bezradność i bierność rodzin w rozwiązywaniu własnych problemów, - brak zabezpieczenia społecznego na wypadek choroby, starości, - niskie dochody ludności,

<p>z tego korzyści dla rozwoju osobistego i społecznego,</p> <ul style="list-style-type: none"> - dalszy rozwój infrastruktury turystycznej, - wzrost popularności czynnej rekreacji i zdrowego trybu życia, sprzyjający korzystaniu z walorów przyrodniczych i aktywności na świeżym powietrzu, - wsparcie socjalne osób starszych, - programy zdrowotne dla seniorów pozwalające na utrzymanie sprawności intelektualnej i fizycznej, - wzrost świadomości społeczeństwa dotyczący ochrony przyrody. 	<ul style="list-style-type: none"> - wyuczona bezradność, roszczeniowość postaw, - zjawisko starzenia się lokalnej społeczności postępujące na obszarze całego kraju, - niekorzystne trendy demograficzne, - obniżanie wieku inicjacji alkoholowej i narkotykowej oraz wysoki poziom przyzwolenia społecznego do picia w środowisku rodzinnym i rówieśniczym.
---	---

IV PLANOWANIE DZIAŁAŃ

1. Misja i wizja Gminy Pcim

Misja

Gmina Pcim dąży do poprawy jakości życia mieszkańców oraz do przeciwdziałania marginalizacji najsłabszych grup społecznych przy wykorzystaniu aktywności i współpracy organizacji, instytucji i całej społeczności lokalnej.

Wizja rozwoju społecznego Gminy Pcim:

Gmina Pcim dąży do tego, aby być gminą bezpieczną, estetyczną, przyjazną środowisku i mieszkańcom, zabezpieczającą potrzeby rodzin, osób starszych, młodzieży i dzieci dzięki wysoko wyspecjalizowanej kadrze, usługom społecznym oraz rozbudowanej infrastrukturze.

Kluczowym zadaniem władz Gminy Pcim jest zapewnienie wysokiego poziomu życia swoim mieszkańcom, a więc stworzenie możliwości i warunków do rozwoju we wszystkich dziedzinach życia. Na szczególną uwagę zasługują osoby, które z takich czy innych przyczyn samodzielnie nie są w stanie włączyć się w szereg przemian podnoszących warunki życiowe społeczności lokalnej. Specjalistyczne wsparcie tych osób stworzy im szansę do rozwoju, a co za tym idzie przełoży się na spadek patologii społecznych w gminie. Zakres zadań związanych ze sferą społeczną oddziałującą na standard życia mieszkańców jest bardzo szeroki. Wizja rozwoju Gminy zostanie zrealizowana poprzez działania z zakresu: sportu, rekreacji, turystyki,

edukacji, kultury, opieki zdrowotnej i pomocy społecznej.

2. Prognoza zmian w zakresie objętym strategią

Analiza szerokiego spektrum programów rozwoju, których wdrażanie będzie w perspektywie co najmniej najbliższych 10 lat oddziaływać na sytuację w Gminie Pcim, pozwala prognozować, że w tym okresie, pomoc społeczna stanowić będzie fundamentalny element w polityce zarówno państwa polskiego, jak i samorządu lokalnego. Będzie to efekt między innymi wprowadzenia w życie programu „Europa 2020”, w którym wiele uwagi poświęcono poprawie sytuacji w sferze społecznej.

Gmina Pcim, podobnie jak inne samorządy w Polsce, stanie wkrótce przed koniecznością zmierzenia się z nowymi problemami wynikającymi zarówno z uwarunkowań lokalnych, jak wpływu zewnętrznej sytuacji społeczno-polityczno-gospodarczej. Wśród czynników zewnętrznych mających istotny wpływ na sytuację społeczną w Gminie warto wymienić te, które wynikają z niekorzystnych perspektyw demograficznych – starzenie się społeczeństwa, migracji – zwłaszcza ludzi młodych, napływu imigrantów, niekorzystnych zmian w obszarze podstawowych wartości rodzinnych skutkujących rozpadem rodzin, w tym rodzin wielopokoleniowych, oraz innych nieznanymi jeszcze dzisiaj zagrożeń.

Mając na względzie oddziaływania i problemy globalne, lokalna polityka społeczna w Gminie Pcim musi uwzględniać narastający problem starzenia się społeczeństwa, zmiany systemu wartości, zmiany w strukturze rodziny, czy też powiększające się obszary zagrożeń funkcjonowania jednostki i rodziny. Można więc przyjąć, że pomoc społeczna będzie podlegać dużym przemianom zarówno w układzie instytucjonalnym, jak i zadaniowym. Rozwój sytuacji społecznej na terenie Gminy będzie ściśle związany z rozwojem ekonomiczno – społecznym społeczności lokalnej. Uwzględniając przeprowadzoną diagnozę sytuacji społecznej w Gminie Pcim oraz skalę i znaczenie społeczne ujawniających problemów określono cele strategiczne, operacyjne i kierunki działań, które uwzględniają zagrożenia i problemy wynikające z sytuacji zewnętrznej, ale przede wszystkim biorą pod uwagę uwarunkowania lokalne.

Uwzględniając dostępne opracowania analityczne, wyniki ankiet, oraz przeprowadzoną diagnozę lokalnej sytuacji w sferze społecznej sformułowano prognozę przewidywanego rozwoju sytuacji w sferze społecznej.

W układzie celów strategicznych przedstawia się ona następująco:

- **Organizacja kompleksowych działań na rzecz przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu wynikającemu z bezrobocia, ubóstwa, bezdomności i uzależnień.**

prognozuje się:

- potrzeby niesienia pomocy osobom długotrwale pozostającym bez pracy, postępującą dezaktualizację kwalifikacji osób długotrwale bezrobotnych i nieaktywnych zawodowo;
- dalsze rozwarstwienie materialne społeczeństwa;
- utrzymywanie się niedoboru pomocy terapeutycznej dla osób uzależnionych i ich rodzin, rozproszenie i niewystarczający poziom integracji działań pomocowych świadczonych osobom dotkniętym przemocą, utrzymywanie się niewystarczającego poziomu profilaktyki w zakresie rozwiązywania problemów przemocy oraz przeciwdziałania uzależnieniom, utrzymywanie się zapotrzebowania na usługi edukacyjne dotyczące problemu przemocy oraz przeciwdziałania uzależnieniom;
- wystąpienie skutków związanych z epidemią COVID-19: wzrost liczby osób uzależnionych, wzrost bezrobocia, a co za tym idzie wzrost liczby osób doświadczających problemu ubóstwa;

- **Zintegrowany system wspierania rodzin, wspomaganie rozwoju dzieci i młodzieży.**

prognozuje się:

- zwiększającą się liczbę rodzin niepełnych, wymagających wsparcia alimentacyjnego;
- niewystarczający w stosunku do narastających potrzeb poziom funkcjonowania systemu pieczy zastępczej;
- utrzymywanie się potrzeb w zakresie nieodpłatnych usług socjalnych i opiekuńczych świadczonych przez instytucje pomocy społecznej oraz organizacje pozarządowe w stosunku do rodzin;
- występowanie zjawiska niezaradności w prowadzeniu gospodarstwa domowego, w wychowaniu dzieci;
- działania profilaktyczne dotyczące skutków obniżania wieku inicjacji seksualnej oraz spożywania alkoholu i narkotyków;
- wystąpienie skutków związanych z epidemią COVID-19: problemy, zaburzenia i choroby psychiczne związane z lękiem oraz ograniczeniem kontaktów społecznych; problemy z przyswajaniem wiedzy, obniżenie poziomu wiedzy wśród dzieci i młodzieży związane z brakiem możliwości nauki stacjonarnej, wzrost zaburzeń koncentracji, uwagi, wzrost liczby osób uzależnionych w tym od Internetu; wzrost problemów

uzależnień, wzrost problemów związanych z występowaniem różnych form przemocy w rodzinie;

- **Organizacja działań zmierzających do poprawy jakości życia i funkcjonowania w społeczeństwie seniorów i osób z niepełnosprawnością.**

prognozuje się:

- niewystarczająca jakość życia osób z niepełnosprawnością, występowanie sytuacji niepełnego uczestnictwa osób z niepełnosprawnością w życiu społecznym, występowanie stanu niewystarczającej integracji społecznej osób z niepełnosprawnością;
- występowanie istotnego odsetka osób bezrobotnych, dla których niepełnosprawność jest dodatkowym ograniczeniem w dostępie do zatrudnienia;
- utrzymywanie się potrzeb w zakresie usług socjalnych i opiekuńczych w stosunku do osób z niepełnosprawnością i ich rodzin;
- utrzymywanie się potrzeb pomocy względem osób z zaburzeniami psychicznymi oraz ich rodzin;
- występowanie izolacji i wykluczenia z życia społecznego osób starszych;
- pogłębiające się ubóstwo osób starszych;
- wzrastające potrzeby w zakresie usług socjalnych i opiekuńczych w stosunku do osób starszych, zwłaszcza samotnie gospodarujących;
- wystąpienie skutków związanych z epidemią COVID-19: problemy, zaburzenia i choroby psychiczne związane z lękiem oraz ograniczeniem kontaktów społecznych, wzrost wykluczenia osób starszych i z niepełnosprawnością związany z izolacją społeczną;

- **Rozwój aktywności obywatelskiej oraz wzmocnienie potencjału pracowniczego służb społecznych.**

prognozuje się:

- utrzymywanie się zapotrzebowania na nowe lub unowocześnione usługi świadczone przez przygotowane do tego podmioty sektora pozarządowego osobom oraz rodzinom;
- występowanie potrzeb wymagających rozwiązań innowacyjnych dla obszaru polityki społecznej;

- tworzenie szerokich partnerstw lokalnych w celu rozwiązywania problemów społecznych;
- wzrost aktywności społecznej mieszkańców;
- utrzymywanie się rozproszenia inicjatyw i działań prowadzonych przez instytucje publiczne i prywatne;
- wystąpienie skutków związanych z epidemią COVID-19: obniżenie poziomu aktywności społecznej związane z ograniczeniem kontaktów społecznych;

Przedstawione powyżej prognozy pozwalają zdefiniować system działań czyli strategię, która powinna być zrealizowana, aby ograniczyć skutki różnorodnych zagrożeń wynikających zarówno z uwarunkowań zewnętrznych, naturalnych zjawisk biologicznych (np. niepełnosprawności), problemów cywilizacyjnych, jak i niedoskonałości lokalnego systemu polityki społecznej. Proponowana strategia będzie obejmować osiągnięcie celów nastawionych na eliminację zagrożeń oraz poprawę sytuacji, która w czasie opracowywania Strategii została zidentyfikowana jako niekorzystna.

Wprowadzanie zmian społecznych na terenie Gminy Pcim, poprzez realizację celów i zadań strategicznych, zaowocuje ograniczeniem skutków rozpoznanych problemów społecznych, intensyfikację rozwoju społeczno-gospodarczego Gminy oraz poprawą jakości życia mieszkańców. Prognozuje się, że realizowane działania zaktywizują i zachęcą mieszkańców do udziału w rozwiązywaniu problemów dotyczących społeczności lokalną. Wdrożenie strategii spowoduje:

- poprawę bezpieczeństwa socjalnego obywateli oraz poprawę warunków ich życia,
- wzmocnienie kompetencji i potencjału osób, które ubiegają się o zatrudnienie,
- poprawę stanu zdrowia i sprawności fizycznej, w tym szczególnie osób starszych i z niepełnosprawnością,
- poprawę jakości życia osób starszych i z niepełnosprawnością,
- zapewnienie dostępu do usług pielęgnacyjnych i opiekuńczych w środowisku zamieszkania, bez konieczności kierowania mieszkańców do DPS,
- wzmocnienie pozycji rodziny w społeczności lokalnej,
- zmniejszenie zjawiska przemocy w rodzinie,
- zmniejszenie rozmiaru problemu uzależnień w gminie,
- stworzenie dogodnych warunków rozwoju dzieci i młodzieży.

Osiągnięcie prognozowanych zmian będzie możliwe przy zaangażowaniu wszystkich instytucji działających na terenie Gminy, podmiotów społecznych i gospodarczych oraz przedstawicieli społeczności lokalnej.

3. Cele i harmonogram realizacji

Celem strategii są działania długookresowe i długofalowe, polegające na inwestycji w kapitał ludzki, system edukacji, aktywność obywatelską, poprawę sytuacji materialnej, co przekłada się na działania na rzecz poprawy zatrudnienia oraz budowania lokalnego rynku pracy. Kompleksowa pomoc osobom z problemami społecznymi powinna opierać się ponadto na profilaktyce, systematycznym monitorowaniu sytuacji społecznej i wczesnym reagowaniu na dostrzegane deficyty.

Szczegółowa diagnoza i analiza sytuacji społecznej Gminy Pcim połączona z badaniami ankietowymi, pozwoliła wyodrębnić następujące cele strategiczne:

- 1. Organizacja kompleksowych działań na rzecz przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu wynikającemu z bezrobocia, ubóstwa, bezdomności, przemocy i uzależnień.**
- 2. Zintegrowany system wspierania rodzin, wspomaganie rozwoju dzieci i młodzieży.**
- 3. Organizacja działań zmierzających do poprawy jakości życia i funkcjonowania w społeczeństwie seniorów i osób z niepełnosprawnością.**
- 4. Rozwój aktywności obywatelskiej oraz wzmocnienie potencjału pracowniczego służb społecznych.**

Następnie w ramach poszczególnych celów strategicznych wyodrębniono cele operacyjne i kierunki działań.

		Usługi doradztwa zawodowego oraz poradnictwa psychologicznego, spotkania indywidualne, prelekcje, warsztaty grupowe, inne.	GOPS, PUP, JST, NGO	Środki własne i zewnętrzne	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
		Tworzenie podmiotów ekonomii społecznej, w tym przedsiębiorstw społecznych, spółdzielni socjalnych.	JST, NGO	Środki własne i zewnętrzne			x	x	x	x	x	x	x	x
	Rozwijanie gminnego modelu przeciwdziałania i wychodzenia z bezdomności	Systematyczne monitorowanie problemu bezdomności i zabezpieczanie pomocy doraźnej osobom bezdomnym.	GOPS, JST, GKRPA, ZI, Policja, NGO	Środki własne i zewnętrzne	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
		Zapewnienie osobom bezdomnym schronienia, pomocy socjalnej, psychologicznej, reintegracji społecznej i zawodowej, w szczególności przy wykorzystaniu indywidualnych	GOPS, JST, GKRPA, ZI, Policja, NGO	Środki własne i zewnętrzne	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x

		planów wychodzenia z bezdomności.													
Rozbudowa i wzmacnianie systemu przeciwdziałania i rozwiązywania problemów przemocy domowej oraz uzależnień	Rozwijanie systemu pomocy rodzinom z problemem uzależnienia oraz dotkniętych przemocą poprzez kompleksowość i interdyscyplinarność podejmowanych działań.	GOPS, JST, GKRPA, Oświata, ZI, Policja, NGO, Sąd, Prokuratura, służba zdrowia	Środki własne i zewnętrzne	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
	Poradnictwo rodzinne, psychologiczne i prawne dla osób dotkniętych przemocą domową.	GOPS, JST, GKRPA, ZI, NGO	Środki własne i zewnętrzne	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
	Działania korekcyjno-edukacyjne oraz uczestnictwo w programach psychologiczno-terapeutycznych skierowanych do sprawców przemocy domowej.	GOPS, JST, GKRPA, ZI, NGO	Środki własne i zewnętrzne	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
	Podjęcie działań w zakresie edukacji i promowania zdrowego – trzeźwego stylu życia. Promocja	GOPS, JST, GKRPA, Oświata, ZI, Policja, NGO, GOK, GBP, KS	Środki własne i zewnętrzne	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x

		życia bez alkoholu, narkotyków i innych substancji uzależniających.													
		Prowadzenie działań profilaktycznych, skierowanych do dzieci, młodzieży i rodziców mających zarówno charakter edukacyjny jak i dostarczających alternatywnych form spędzania wolnego czasu.	GOPS, JST, GKRPA, Oświata, ZI, Policja, NGO, GOK, GBP, KS	Środki własne i zewnętrzne	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
		Inicjowanie i realizowanie programów profilaktycznych dotyczących zjawiska przemocy (warsztatów, szkoleń) kierowanych do społeczności lokalnej oraz dzieci i młodzieży.	GOPS, JST, GKRPA, Oświata, ZI, Policja, NGO, GOK, GBP, KS	Środki własne i zewnętrzne	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
		Tworzenie grup wsparcia dla rodzin przeżywających sytuacje kryzysowe	GOPS, JST, GKRPA, ZI, NGO	Środki własne i zewnętrzne	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
		Podjęmowanie działań w zakresie dostępności pomocy terapeutycznej i	GOPS, JST, GKRPA, ZI, NGO	Środki własne i zewnętrzne	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x

		rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych oraz członków ich rodzin.														
Zintegrowany system wspierania rodzin, wspomaganie rozwoju dzieci i młodzieży	Wspieranie rodzin w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych	Wspieranie rodzin w zakresie zabezpieczenia potrzeb bytowych.	GOPS, NGO, JST	Środki własne i zewnętrzne	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	
		Podnoszenie kompetencji i kwalifikacji wychowawczych rodziców i opiekunów poprzez działania edukacyjne (organizacja warsztatów, szkoleń).	GOPS, NGO, Oświata, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna	Środki własne i zewnętrzne	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
		Wsparcie rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych poprzez pomoc rodziny wspierającej.	GOPS, NGO, PCPR	Środki własne i zewnętrzne	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
		Prowadzenie grup socjoterapeutycznych dla dzieci z zaburzeniami zachowania. Organizacja zajęć z wczesnego	Oświata, Poradnia Psychologiczno - Pedagogiczna	Środki własne i zewnętrzne	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x

		wspomagania rozwoju.														
		Zapewnienie dostępności do opieki przedszkolnej i żłobka.	NGO, Oświata, JST	Środki własne i zewnętrzne	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	
	Tworzenie warunków dla prawidłowego rozwoju dzieci i młodzieży	Zapewnienie odpowiedniej pomocy socjalnej (ubranie, wyżywienie, wyprawka szkolna itp.) dzieciom z rodzin ubogich.	GOPS, NGO, Oświata, JST	Środki własne i zewnętrzne	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	
		Zapewnienie pomocy psychologicznej, korekcyjno – kompensacyjnej dzieciom przejawiającym trudności w nauce.	GOPS, NGO, Oświata, JST, Poradnia Psychologiczno - Pedagogiczna	Środki własne i zewnętrzne	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	
		Prowadzenie prac z uczniem zdolnym poprzez zajęcia pozalekcyjne, koła zainteresowań, przygotowanie do konkursów, olimpiad	NGO, Oświata	Środki własne i zewnętrzne	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
		Rozwijanie bazy edukacyjnej, służącej realizowaniu zainteresowań oraz zagospodarowaniu czasu wolnego	Oświata, JST, NGO, KS, GOK	Środki własne i zewnętrzne	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x

		dzieciom i młodzieży.													
Popularyzacja aktywnego wypoczynku przez uprawianie sportu i rekreację	Organizacja zawodów sportowych	Oświata, JST, NGO, KS	Środki własne i zewnętrzne	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
	Prowadzenie treningów dla członków klubów sportowych	Oświata, JST, NGO, KS	Środki własne i zewnętrzne	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
	Organizacja wycieczek turystyczno-krajoznawczych	Oświata, JST, NGO, KS	Środki własne i zewnętrzne	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
	Organizacja zajęć sportowych dla mieszkańców gminy	Oświata, JST, NGO, KS	Środki własne i zewnętrzne	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
	Organizacja kampanii promujących aktywny styl życia	Oświata, JST, NGO, KS	Środki własne i zewnętrzne	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
	Zapewnienie pomocy rodzinom z dysfunkcjami w przewyciężaniu trudności	Realizacja działań służących podnoszeniu kompetencji opiekuńczo – wychowawczych rodziców wykazujących braki w tym zakresie.	GOPS, NGO, Oświata, Poradnia Psychologiczno - Pedagogiczna	Środki własne i zewnętrzne	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Intensyfikacja pracy socjalnej.		GOPS	Środki własne i zewnętrzne	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x

		Podejmowanie działań zmierzających do powrotu dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej do rodziny biologicznej.	GOPS, NGO, Policja	Środki własne i zewnętrzne	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	
		Wykorzystanie instytucji asystentów rodziny do pracy nad przywróceniem prawidłowego funkcjonowania rodziny.	GOPS	Środki własne i zewnętrzne	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
		Rozwijanie interdyscyplinarności w działaniach podejmowanych na rzecz wsparcia rodzin.	GOPS, NGO, Oświata, JST, GKRPA, Policja	Środki własne i zewnętrzne	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
	Ochrona i promocja dziedzictwa kulturowego	Organizacja konkursów o tematyce kulturalnej dla dzieci i młodzieży oraz dorosłych mieszkańców gminy	NGO, Oświata, JST, GOK, GBP	Środki własne i zewnętrzne	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
		Rozwijanie wśród mieszkańców gminy, w tym szczególnie dzieci i młodzieży, różnorodnych zainteresowań poprzez organizację warsztatów	NGO, Oświata, JST, GOK, GBP	Środki własne i zewnętrzne	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x

		(Warsztaty taneczne, muzyczne, wokalne, plastyczne, teatralne, fotograficzne, dziennikarskie i inne), kół zainteresowań.													
		Organizacja konkursów o tematyce regionalnej, prezentacja twórców ludowych.	NGO, Oświata, JST, GOK, GBP	Środki własne i zewnętrzne			x	x	x	x	x	x	x	x	x
Organizacja działań zmierzających do poprawy jakości życia i funkcjonowania w społeczeństwie seniorów i osób z niepełnosprawnością	Rozwijanie usług społecznych na rzecz osób starszych	Zapewnienie odpowiedniej do potrzeb ilości i jakości usług opiekuńczych.	GOPS, JST, NGO	Środki własne i zewnętrzne	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
		Zapewnienie osobom starszym potrzebującym całodobowej instytucjonalnej pomocy i miejsc w domach pomocy społecznej.	GOPS, JST, NGO	Środki własne i zewnętrzne	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
		Umożliwienie osobom starszym zamieszkania w mieszkaniach wspomaganych.	GOPS, JST, NGO	Środki własne i zewnętrzne										x	x

		Współpraca z zakładami opieki zdrowotnej i szerzenie potrzeby zwiększenia opieki geriatrycznej.	GOPS, JST, NGO Służba zdrowia	Środki własne i zewnętrzne						X	X	X	X	X	X
		Wspieranie działalności wolontariatu na rzecz osób starszych	GOPS, JST, NGO, Oświata, GOK, GBP	Środki własne i zewnętrzne				X	X	X	X	X	X	X	X
Tworzenie oferty edukacyjnej skierowanej do osób starszych		Opracowywanie i realizacja programów promujących zdrowie wśród seniorów i aktywne spędzanie wolnego czasu.	JST, NGO Służba zdrowia, GOK, GBP	Środki własne i zewnętrzne		X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
		Opracowywanie i realizacja programów edukacyjnych przeciwdziałających wykluczeniu osób starszych w szczególności e-wykluczeniu.	JST, NGO, GOK, GBP	Środki własne i zewnętrzne				X	X	X	X	X	X	X	X
		Wspieranie działalności edukacyjnej dla seniorów.	JST, NGO, GOK, GBP	Środki własne i zewnętrzne			X	X	X	X	X	X	X	X	X
		Wspieranie aktywności społecznej	JST, NGO, GOK, GBP, KS	Środki własne i zewnętrzne	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X

	promującej integrację wewnątrz i między pokoleniową	i rekreacyjnej osób starszych.													
		Opracowywanie i realizacja programów promujących integrację międzypokoleniową.	JST, NGO, GOK, GBP	Środki własne i zewnętrzne					X	X	X	X	X	X	X
Działania na rzecz partycypacji społecznej osób starszych		Budowanie pozytywnego wizerunku starości.	JST, NGO, GOK, GBP	Środki własne i zewnętrzne	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
		Promowanie uczestnictwa osób starszych w organizacjach pozarządowych	GOPS, JST, NGO, GOK, GBP	Środki własne i zewnętrzne	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
Realizacja działań w dziedzinie promocji zdrowia		Prowadzenie kampanii edukacyjnych promujących zdrowy styl życia.	GOPS, NGO, Oświata, służba zdrowia, KS, GOK	Środki własne i zewnętrzne	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
		Opracowywanie i wdrażanie programów profilaktycznych, zdrowotnych przeciwdziałających niepełnosprawności.	NGO, służba zdrowia	Środki własne i zewnętrzne	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
Zwiększenie dostępu osób z niepełnosprawno		Organizacja rehabilitacji	służba zdrowia, NGO	Środki własne i zewnętrzne	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X

Integracja ze środowiskiem osób z niepełnosprawnościami	ścią do usług społecznych, w tym opieki i rehabilitacji	Wspieranie funkcjonowania i tworzenia środowiskowych form pomocy osobom z niepełnosprawnością.	GOPS, JST, NGO, PCPR, służba zdrowia	Środki własne i zewnętrzne	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
		Wspieranie działań ukierunkowanych na aktywizację zawodową i zatrudnianie osób z niepełnosprawnością.	PUP, NGO	Środki własne i zewnętrzne	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
		Umożliwienie osobom z niepełnosprawnością aktywnego udziału w działalności sportowej i kulturalnej.	JST, NGO, GOK, GBP, KS	Środki własne i zewnętrzne	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
		Organizowanie spotkań, konsultacji, konferencji dotyczących problemów osób z niepełnosprawnością.	GOPS, JST, NGO, PCPR	Środki własne i zewnętrzne	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
		Zapewnienie osobom z niepełnosprawnością dostępu do edukacji poprzez realizację kształcenia integracyjnego i specjalnego.	JST, NGO, PCPR	Środki własne i zewnętrzne	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x

		Likwidacja barier m.in. architektonicznych, komunikacyjnych i społecznych, utrudniających osobom z niepełnosprawnością pełne uczestnictwo w życiu społecznym.	JST	Środki własne i zewnętrzne	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
		Wspieranie funkcjonowania mieszkalnictwa wspomaganego dla osób z niepełnosprawnością.	GOPS, JST, NGO, PCPR	Środki własne i zewnętrzne									X	X
Rozwój aktywności obywatelskiej oraz wzmocnienie potencjału pracowniczego służb społecznych	Wspieranie działalności grup obywatelskich i organizacji pozarządowych	Wsparcie organizacji pozarządowych w tym doradztwo prawne, finansowe i lokalowe oraz świadczenie poradnictwa dla organizacji pozarządowych w zakresie pozyskiwania grantów i dotacji, środków finansowych z innych źródeł niż samorządowe	NGO, JST	Środki własne i zewnętrzne	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X

		Zlecenie organizacjom pozarządowym realizacji zadań publicznych.	GOPS, JST	Środki własne i zewnętrzne			x	x	x	x	x	x	x	x
		Zwiększenie koordynacji współdziałania z organizacjami pozarządowymi.	GOPS, NGO, JST	Środki własne i zewnętrzne		x	x	x	x	x	x	x	x	x
		Popularyzacja interdyscyplinarnego modelu pracy.	GOPS, NGO, JST	Środki własne i zewnętrzne	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
		Umożliwianie pracownikom instytucji pomocy społecznej możliwości podnoszenia kwalifikacji i superwizji.	GOPS, NGO, JST	Środki własne i zewnętrzne	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x

Odpowiedzialne za realizację powyższych celów i zadań są wszystkie instytucje i organizacje działające w Gminie Pcim w obszarze polityki społecznej.

4. Ramy finansowe strategii

Każdy podmiot z terenu Gminy będący realizatorem zadań w ramach strategii planuje środki finansowe niezbędne do ich prawidłowej realizacji. Nie stanowią one jedynie części składowej budżetu Gminy, ale także dotacje ze źródeł zewnętrznych, pozyskiwanych samodzielnie przez realizatorów. Źródłem finansowania działań przewidzianych do realizacji w niniejszej Strategii będą:

- budżet Gminy Pcim,
- budżet Wojewody,
- budżet Samorządu Województwa,
- Fundusz Pracy,
- środki z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych,
- środki Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego,
- inne środki.

Prognozy wykorzystane do sporządzenia ram finansowych strategii rozwiązywania problemów społecznych w Gminie Pcim przyjęto w oparciu o procentową strukturę wydatków socjalnych w latach 2022-2023 opracowaną na podstawie oceny zasobów pomocy społecznej za rok 2022 i 2023 przy uwzględnieniu ryzyka finansowego - zmiana przepisów, wzrost wydatków, inflacja. Dla przygotowania niniejszej projekcji, w modułach przyjęto założenia wynikające z prognoz: demograficznej, wydatków na pomoc społeczną, zmiany przepisów w zakresie pomocy społecznej oraz realizacji inwestycji w zakresie polityki społecznej w gminie.

W prognozie na lata 2024-2033 zastosowano średnią wzrostu 2,5% w skali roku wydatków na pomoc społeczną przewidywanego na podstawie danych własnych GOPS w Pcimiu i Banku Danych Lokalnych GUS.

Lp.	rok	Prognoza wydatków finansowych w zakresie pomocy społecznej
1	2024	2 677 650,00
2	2025	2 744 591,00
3	2026	2 813 206,00
4	2027	2 883 536,00
5	2028	2 955 624,00
6	2029	3 029 515,00
7	2030	3 105 253,00

8	2031	3 182 884,00
9	2032	3 262 456,00
10	2033	3 344 018,00

Prognozy wykorzystane do sporządzenia ram finansowych strategii rozwiązywania problemów społecznych w Gminie Pcim przyjęto w oparciu o procentową strukturę wydatków na politykę edukacyjną, kulturalną i wsparcie działalności organizacji pozarządowych w latach 2022-2023 opracowaną na podstawie oceny wydatków za rok 2022 i 2023 przy uwzględnieniu ryzyka finansowego - zmiana przepisów, wzrost wydatków, inflacja.

Lp.	rok	Prognoza wydatków finansowych w zakresie polityki edukacyjnej	Prognoza wydatków finansowych w zakresie polityki kulturalnej	Prognoza wydatków finansowych w zakresie wsparcia organizacji pozarządowych
1	2024	35 815 760,00	1 475 000,00	636 030,00
2	2025	36 711 154,00	1 511 875,00	651 931,00
3	2026	37 628 933,00	1 549 672,00	668 229,00
4	2027	38 569 656,00	1 588 413,00	684 935,00
5	2028	39 533 898,00	1 628 124,00	702 058,00
6	2029	40 522 245,00	1 668 827,00	719 610,00
7	2030	41 535 301,00	1 710 548,00	737 600,00
8	2031	42 573 684,00	1 753 311,00	756 040,00
9	2032	43 638 026,00	1 797 144,00	774 941,00
10	2033	44 728 977,00	1 842 073,00	794 314,00

5. Programy

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Pcim na lata 2025–2034 będzie realizowana w obszarze pomocy społecznej w szczególności poprzez poniżej wymienione programy:

- Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Pcim,
- Program Współpracy Gminy Pcim z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o

wolontariacie,

- Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie.

V. MONITORING I EWALUACJA STRATEGII

1. System monitorowania strategii.

Monitoringiem i ewaluacją objęte będą postępy w realizacji Strategii na dwóch poziomach: poszczególnych kierunków działań oraz celów operacyjnych i strategicznych. Zarządzanie realizacją strategii należy do GOPS w Pcimiu. Monitoring prowadzony będzie przez zespół oceniający powołany zarządzeniem Wójta Gminy Pcim, a w jego skład wejdą m.in. przedstawiciele podmiotów realizujących strategię i współpracujących w jej realizacji. Poziom osiągnięcia każdego celu operacyjnego, poszczególnych zadań i projektów będzie mierzony raz na trzy lata poczynając od 2028 roku.

Istotny element systemu monitorowania stanowić będzie sporządzanie sprawozdania z planu realizacyjnego wraz ze wskazaniem zadań zrealizowanych, zrealizowanych częściowo i nierozpoczętych oraz identyfikacją przyczyn problemów i prezentacją propozycji ich przezwyciężenia.

Wskaźnikami oceny monitorowania celów strategicznych i szczegółowych Strategii będą przykładowo:

Cele operacyjne	Kierunki działań	Wskaźniki
Podejmowanie działań służących ograniczeniu skali długotrwałego bezrobocia i ubóstwa	Tworzenie i realizacja partnerskich programów przeciwdziałania ubóstwu i długotrwałemu bezrobociu.	- liczba programów dot. przeciwdziałania ubóstwu i bezrobociu - liczba osób uczestniczących w ww. programach
	Integracja i intensyfikacja działań z zakresu pomocy społecznej i instytucji rynku pracy służących aktywizacji beneficjentów pomocy społecznej, np. prac społecznie	- liczba zaktywizowanych beneficjentów pomocy społecznej - liczba osób skierowanych do prac społecznie użytecznych, interwencyjnych,

	użytecznych, staży zawodowych, prac interwencyjnych.	- liczba zorganizowanych staży zawodowych
	Prowadzenie kursów i szkoleń zawodowych dla osób dorosłych.	liczba szkoleń
	Usługi doradztwa zawodowego oraz poradnictwa psychologicznego, spotkania indywidualne, prelekcje, warsztaty grupowe, inne.	- liczba godzin poradnictwa zawodowego - liczba przeprowadzonych warsztatów grupowych
	Tworzenie podmiotów ekonomii społecznej, w tym przedsiębiorstw społecznych, spółdzielni socjalnych.	- liczba utworzonych PES, w tym spółdzielni socjalnych
Rozwijanie gminnego modelu przeciwdziałania i wychodzenia z bezdomności	Systematyczne monitorowanie problemu bezdomności i zabezpieczanie pomocy doraźnej osobom bezdomnym.	- liczba osób bezdomnych na terenie gminy - liczba osób bezdomnych, którym udzielono pomocy doraźnej
	Zapewnienie osobom bezdomnym schronienia, pomocy socjalnej, psychologicznej, reintegracji społecznej i zawodowej, w szczególności przy wykorzystaniu indywidualnych planów wychodzenia z bezdomności.	- liczba osób bezdomnych, którym zapewniono schronienie, pomoc socjalną, psychologiczną - liczba osób bezdomnych, które uczestniczyły w reintegracji społecznej i zawodowej - liczba osób które realizowały indywidualne plany wychodzenia z bezdomności
Rozbudowa i wzmacnianie systemu przeciwdziałania i rozwiązywania problemów przemocy domowej uzależnień	Rozwijanie systemu pomocy rodzinom z problemem uzależnienia oraz dotkniętych przemocą poprzez kompleksowość i interdyscyplinarność podejmowanych działań.	- liczba podjętych działań przez ZI i grupy robocze, GKRPA - liczba osób objętych pomocą
	Poradnictwo rodzinne, psychologiczne i prawne dla osób dotkniętych przemocą domową.	- liczba specjalistów zaangażowanych w świadczenie porad - liczba osób objętych poradnictwem
	Działania korekcyjno-edukacyjne oraz uczestnictwo w programach psychologiczno-	- liczba osób skierowanych do wsparcia

	<p>terapeutycznych skierowanych do sprawców przemocy domowej.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - liczba osób objętych wsparciem - liczba osób, które zakończyły wsparcie - liczba osób – sprawców przemocy, którzy po zakończeniu wsparcia nie stosują przemocy
	<p>Podjęcie działań w zakresie edukacji i promowania zdrowego – trzeźwego stylu życia. Promocja życia bez alkoholu, narkotyków i innych substancji uzależniających.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - liczba i rodzaj przeprowadzonych działań edukacyjnych - liczba osób uczestniczących w programach edukacyjnych
	<p>Prowadzenie działań profilaktycznych, skierowanych do dzieci, młodzieży i rodziców mających zarówno charakter edukacyjny jak i dostarczających alternatywnych form spędzania wolnego czasu.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - liczba przeprowadzonych działań profilaktycznych - liczba uczestników biorących udział w działaniach edukacyjnych
	<p>Inicjowanie i realizowanie programów profilaktycznych dotyczących zjawiska przemocy (warsztatów, szkoleń) kierowanych do społeczności lokalnej oraz dzieci i młodzieży.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - liczba realizowanych programów - liczba osób objętych warsztatami, szkoleniami
	<p>Tworzenie grup wsparcia dla rodzin przeżywających sytuacje kryzysowe</p>	<ul style="list-style-type: none"> - liczba utworzonych grup wsparcia
	<p>Podjęcie działań w zakresie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych oraz członków ich rodzin.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - liczba udzielonych porad - liczba osób, które korzystały z pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej
<p>Wspieranie rodzin w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych</p>	<p>Wspieranie rodzin w zakresie zabezpieczenia potrzeb bytowych.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - liczba rodzin objętych wsparciem
	<p>Podnoszenie kompetencji i kwalifikacji wychowawczych rodziców i opiekunów poprzez działania edukacyjne (organizacja warsztatów, szkoleń).</p>	<ul style="list-style-type: none"> - liczba warsztatów, szkoleń - liczba uczestników
	<p>Wsparcie rodziny przeżywającej trudności</p>	<ul style="list-style-type: none"> - liczba rodzin objętych wsparciem

	w wypełnianiu funkcji opiekuńczo- wychowawczych poprzez pomoc rodziny wspierającej.	
	Prowadzenie grup socjoterapeutycznych dla dzieci z zaburzeniami zachowania.	- liczba funkcjonujących grup, - liczba dzieci uczestniczących w spotkaniach grup socjoterapeutycznych
	Zapewnienie dostępności do opieki przedszkolnej i żłobka.	- liczba dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym - liczba dostępnych miejsc w przedszkolach - utworzenie żłobka
Tworzenie warunków dla prawidłowego rozwoju dzieci i młodzieży	Zapewnienie odpowiedniej pomocy socjalnej (ubranie, wyżywienie, wyprawka szkolna itp.) dzieciom z rodzin ubogich.	- liczba dzieci z rodzin ubogich, które otrzymały wsparcie
	Zapewnienie pomocy psychologicznej, korekcyjno – kompensacyjnej dzieciom przejawiającym trudności w nauce.	- liczba dzieci objętych pomocą psychologiczną - liczba godzin zajęć korekcyjno - kompensacyjnych
	Prowadzenie prac z uczniem zdolnym poprzez zajęcia pozalekcyjne, koła zainteresowań, przygotowanie do konkursów, olimpiad	- liczba godzin zajęć pozalekcyjnych - liczba uczniów biorących udział w zajęciach pozalekcyjnych
	Rozwijanie bazy edukacyjnej, służącej realizowaniu zainteresowań oraz zagospodarowaniu czasu wolnego dzieciom i młodzieży.	- ilość i rodzaj przeprowadzonych modernizacji, zakupionych sprzętów i pomocy dydaktycznych
Popularyzacja aktywnego wypoczynku przez uprawianie sportu i rekreację	Organizacja zawodów sportowych.	- liczba zorganizowanych zawodów sportowych
	Prowadzenie treningów dla członków klubów sportowych	- liczba osób biorących udział w treningach
	Organizacja wycieczek turystyczno-krajoznawczych	- liczba zorganizowanych wycieczek - liczba osób uczestniczących w wycieczkach
	Organizacja zajęć sportowych dla mieszkańców gminy	- liczba zorganizowanych zajęć sportowych - liczba osób uczestniczących w zajęciach sportowych

	Organizacja kampanii promujących aktywny styl życia	- liczba zorganizowanych kampanii promocyjnych
Zapewnienie pomocy rodzinom z dysfunkcjami w przewyciężaniu trudności	Realizacja działań służących podnoszeniu kompetencji opiekuńczo – wychowawczych rodziców wykazujących braki w tym zakresie.	- liczba działań służących podnoszeniu kompetencji opiekuńczo – wychowawczych - liczba rodziców biorących udział w ww. działaniach
	Intensyfikacja pracy socjalnej.	- liczba rodzin objętych pracą socjalną
	Podjęmowanie działań zmierzających do powrotu dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej do rodziny biologicznej.	- liczba dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej, które powróciły do rodziny biologicznej
	Wykorzystanie instytucji asystentów rodziny do pracy nad przywróceniem prawidłowego funkcjonowania rodziny.	- liczba asystentów udzielających wsparcia - liczba osób/rodzin korzystających z wsparcia asystenta rodziny
	Rozwijanie interdyscyplinarności w działaniach podejmowanych na rzecz wsparcia rodzin.	- liczba podejmowanych działań
Ochrona i promocja dziedzictwa kulturowego	Organizacja konkursów o tematyce kulturalnej dla dzieci i młodzieży oraz dorosłych mieszkańców gminy.	- liczba zorganizowanych konkursów - liczba dzieci, młodzieży i dorosłych biorących udział w konkursach
	Rozwijanie wśród mieszkańców gminy, w tym szczególnie dzieci i młodzieży, różnorodnych zainteresowań poprzez organizację warsztatów (Warsztaty taneczne, muzyczne, wokalne, plastyczne, teatralne, fotograficzne, dziennikarskie i inne), kół zainteresowań.	- liczba zorganizowanych warsztatów - liczba dzieci i młodzieży uczestniczących w poszczególnych warsztatach
	Organizacja konkursów o tematyce regionalnej, prezentacja twórców ludowych.	- liczba konkursów - liczba spotkań, prezentacji twórców ludowych
Rozwijanie usług społecznych na rzecz osób starszych	Zapewnienie odpowiedniej do potrzeb ilości i jakości usług opiekuńczych.	- liczba świadczonych usług opiekuńczych - liczba beneficjentów usług opiekuńczych
	Zapewnienie osobom starszym potrzebującym całodobowej	- ilość dostępnych miejsc w DPS

	instytucjonalnej pomocy i miejsc w domach pomocy społecznej.	
	Umożliwienie osobom starszym zamieszkania w mieszkaniach wspomaganych.	- liczba osób starszych zamieszkałych w mieszkaniach wspomaganych
	Współpraca z zakładami opieki zdrowotnej i szerzenie potrzeby zwiększenia opieki geriatrycznej.	- liczba i rodzaj podjętej współpracy w zakresie zwiększenia opieki geriatrycznej
	Wspieranie działalności wolontariatu na rzecz osób starszych	- liczba wolontariuszy działających na rzecz osób starszych
Tworzenie oferty edukacyjnej skierowanej do osób starszych	Opracowywanie i realizacja programów promujących zdrowie wśród seniorów i aktywne spędzanie wolnego czasu.	- liczba programów - liczba osób uczestniczących w programie
	Opracowywanie i realizacja programów edukacyjnych przeciwdziałających wykluczeniu osób starszych w szczególności e-wykluczeniu.	- liczba programów edukacyjnych przeciwdziałających wykluczeniu osób starszych - liczba osób uczestniczących w programie
	Wspieranie działalności edukacyjnej dla seniorów	- liczba i rodzaj udzielonego wsparcia
Wspieranie aktywności społecznej promującej integrację wewnątrz i między pokoleniową	Wsparcie i promocja aktywności kulturalnej, fizycznej i rekreacyjnej osób starszych.	- liczba działań promujących aktywność kulturalną, fizyczną i rekreacyjną osób starszych
	Opracowywanie i realizacja programów promujących integrację międzypokoleniową	- liczba opracowanych programów promujących integrację międzypokoleniową
Działania na rzecz partycypacji społecznej osób starszych	Budowanie pozytywnego wizerunku starości.	- liczba przeprowadzonych kampanii dot. budowania pozytywnego wizerunku starości
	Promowanie uczestnictwa osób starszych w organizacjach pozarządowych	- liczba akcji promocyjnych - liczba osób starszych w organizacjach pozarządowych

Realizacja działań w dziedzinie promocji zdrowia	Prowadzenie kampanii edukacyjnych promujących zdrowy styl życia.	- liczba przeprowadzonych kampanii
	Opracowywanie i wdrażanie programów profilaktycznych, zdrowotnych przeciwdziałających niepełnosprawności.	- liczba programów - liczba osób uczestniczących w programie
Zwiększenie dostępu osób z niepełnosprawnością do usług społecznych, w tym opieki i rehabilitacji	Organizacja rehabilitacji	- liczba osób korzystających z rehabilitacji
	Wspieranie funkcjonowania i tworzenia środowiskowych form pomocy osobom z niepełnosprawnością.	- liczba działań wspierających
Integracja ze środowiskiem osób z niepełnosprawnością	Wspieranie działań ukierunkowanych na aktywizację zawodową i zatrudnianie osób z niepełnosprawnością.	- liczba działań wspierających
	Umożliwienie osobom z niepełnosprawnością aktywnego udziału w działalności sportowej i kulturalnej.	- liczba działań wspierających
	Organizowanie spotkań, konsultacji, konferencji dotyczących problemów osób z niepełnosprawnością.	- liczba zorganizowanych spotkań, konsultacji, konferencji dotyczących problemów osób z niepełnosprawnością
	Zapewnienie osobom z niepełnosprawnością dostępu do edukacji poprzez realizację kształcenia integracyjnego i specjalnego.	- liczba osób z niepełnosprawnością objętych kształceniem integracyjnym i specjalnym
	Likwidacja barier m.in. architektonicznych, komunikacyjnych i społecznych, utrudniających osobom z niepełnosprawnością pełne uczestnictwo w życiu społecznym.	- liczba zlikwidowanych barier
	Wspieranie funkcjonowania mieszkalnictwa wspomaganego dla osób z niepełnosprawnością.	- liczba i rodzaj udzielonego wsparcia
Wspieranie działalności grup obywatelskich i organizacji pozarządowych	Wsparcie organizacji pozarządowych w tym doradztwo prawne, finansowe i lokalowe oraz świadczenie poradnictwa dla organizacji pozarządowych w zakresie	- liczba udzielonego wsparcia

	pozyskiwania grantów i dotacji, środków finansowych z innych źródeł niż samorządowe	
	Zlecenie organizacjom pozarządowym realizacji zadań publicznych.	- liczba zleconych zadań
	Zwiększenie koordynacji współdziałania z organizacjami pozarządowymi.	- liczba wspólnych działań
	Popularyzacja interdyscyplinarnego modelu pracy.	- liczba podejmowanych działań
	Umożliwianie pracownikom instytucji pomocy społecznej możliwości podnoszenia kwalifikacji i superwizji.	- liczba pracowników uczestniczących w kursach i szkoleniach podnoszących kwalifikacje

2. Ewaluacja strategii

Ewaluacja strategii będzie to systematyczna i obiektywna ocena zaplanowania, wdrożenia i rezultatów strategii. Celem ewaluacji GSRPS jest określenie adekwatności i stopnia osiągnięcia celów, efektywności, skuteczności, wpływu i trwałości.

Ewaluacja stanowić będzie ocenę przedsięwzięć w kontekście ich wyniku, wpływu, oraz potrzeb, które miały zaspokajać. W tym ujęciu celem ewaluacji będzie weryfikacja osiągnięć danego przedsięwzięcia w realizacji do zaplanowanych oczekiwań oraz wykorzystanie uzyskanych w ten sposób informacji i doświadczeń przy projektowaniu i planowaniu podobnych działań w przyszłości. Rekomendacje i wnioski formułowane będą w oparciu o określone standardy i kryteria.

- osiągnięcie celów operacyjnych może być przedstawione poprzez produkty (np. dostarczenie określonej liczby szkoleń dla osób długotrwale bezrobotnych);
- realizacja celów szczegółowych/zadań może być przedstawiona poprzez rezultaty (np. osiągnięcia poprawy – w wyniku zrealizowanych szkoleń – w zakresie możliwości zatrudnienia osób długotrwale bezrobotnych);
- realizacja celów ogólnych/strategiczných może być przedstawiona poprzez wyniki oddziaływania strategii (np.: ograniczenia bezrobocia wśród osób wcześniej długotrwale bezrobotnych);

Ewaluacja ocenić będzie wszystkie elementy logiki interwencji strategii - zarówno dla poziomu działań, produktów, rezultatów i oddziaływań, jak i na poziomie wszystkich rodzajów celów danej interwencji.

Zasadniczym celem ewaluacji będzie stałe doskonalenie skuteczności i efektywności interwencji publicznej, rozumiane w kategoriach pozytywnych efektów społecznych lub gospodarczych związanych bezpośrednio z realizacją danej strategii. Celem ewaluacji będzie przede wszystkim uzyskanie niezależnej opinii na temat rzeczywistych lub potencjalnych sukcesów strategii oraz czynników, które przyczyniły się do osiągnięcia danych rezultatów. Jednym z celów ewaluacji jest również wymiar edukacyjny, to analiza mechanizmów działania strategii, próba identyfikacji dobrych praktyk w zarządzaniu strategią i ich upowszechnienie czy też analiza popełnionych błędów celem ich uniknięcia w przyszłości.

Kryteria ewaluacji

Jednym z ważnych elementów etapu planowania ewaluacji będzie podjęcie decyzji w jaki sposób ma być dokonana ocena, jakie kryteria ewaluacji powinny być zastosowane do określonego badania. Główne kryteria ewaluacji:

- trafność
- efektywność
- skuteczność
- oddziaływanie/użyteczność
- trwałość.

Proces ewaluacji

Ewaluacja strategii jest procesem wieloetapowym, na który składa się: planowanie, projektowanie, realizacja, raportowanie, wykorzystanie wyników ewaluacji.

Planowanie ewaluacji GSRPS obejmie następujące etapy:

- określenie celu (lub celów): zdefiniowanie problemów oraz podstawowych kryteriów ewaluacji, dzięki czemu otrzymamy odpowiedź na pytanie: po co przeprowadzamy ewaluację;
- wyznaczenie czasu badania: etapu w cyklu realizacji strategii, który będzie podlegał ewaluacji i wstępnego harmonogramu ewaluacji (rozpoczęcia, zakończenia, terminu dostarczenia raportu z ewaluacji);
- wskazanie zakresu: przedmiotowego (strategii poddanej ewaluacji lub innych obszarów interwencji czy zagadnień horyzontalnych); czasowego; terytorialnego oraz określenie zasobów potrzebnych do realizacji badania;

- wybór odbiorców: w zależności od sprecyzowania grup docelowych strategii czy innych zainteresowanych stron;
- identyfikacja dostępnych danych wyjściowych, czyli dokumentów programowych, raportów z monitoringu strategii, danych statystycznych, wyników wcześniejszych ewaluacji.

Załączniki

Ankieta - Wypracowanie Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Pcim

Szanowni Mieszkańcy Gminy

Opracowana na potrzeby naszej gminy **Strategia** sprecyzuje i zweryfikuje najważniejsze problemy społeczne, a także określi sposoby ich rozwiązywania. Aby trafnie określić cele i zadania do realizacji potrzebna jest współpraca całej społeczności gminy. Prosimy o poważne potraktowanie ankiety i przemyślane odpowiedzi na zawarte w niej pytania.

Uwaga! Ankieta jest anonimowa!

Metryczka (proszę wstawić X przy wybranej odpowiedzi):

Płeć: Kobieta Mężczyzna

Wiek: 13 – 16 17 – 25 26 – 59 60 i więcej

Zawód: uczeń rolnik przedsiębiorca pracownik umysłowy
pracownik fizyczny emeryt/rencista bezrobotny inny (jaki?) .....

Wykształcenie:

podstawowe zawodowe średnie policealne wyższe

1. Jak ocenia Pan/i istotność wymienionych problemów społecznych w swoim miejscu zamieszkania? Proszę wybrać jedną odpowiedź przy każdym z zagadnień.

Problemy społeczne	Bardzo poważny	Poważny	Umiarkowany	Znikomy	Nie występuje
Bezrobocie					
Ubóstwo					
Alkoholizm					
Narkomania					
Problemy mieszkaniowe					
Zanieczyszczenie środowiska					
Przestępczość					
Starzenie się społeczeństwa					
Przemoc w rodzinie					
Niepelnosprawność					

Bezdomność					
Eurosieroctwo					

OSOBY NIEPEŁNOSPRAWNE

2. Jakie problemy osób z niepełnosprawnością uważa Pan/Pani za najważniejsze na terenie naszej gminy? *prosimy o zaznaczenie (X) 3 wybranych odpowiedzi*

- Brak akceptacji w środowisku
- Izolacja rodzinna (odrzućenie)
- Utrudniony dostęp do świadczeń medycznych (np. do rehabilitacji)
- Brak oferty zajęć kulturalnych, edukacyjnych dla osób z niepełnosprawnością
- Brak zorganizowanych form spędzania czasu
- Ubóstwo i bieda
- Bezrobocie
- Utrudniony dostęp do usług opiekuńczo-pielęgnacyjnych
- Utrudniony dostęp do budynków użyteczności publicznej
- Utrudniony dostęp do usług specjalistycznych
- Inne (jakie?) .....

DZIECI I MŁODZIEŻ

3. Jakie problemy dzieci i młodzieży uważa Pan/Pani za najważniejsze na terenie naszej gminy? *prosimy o zaznaczenie (X) 3 wybranych odpowiedzi*

- Brak pozytywnych wzorców i autorytetów
- Przemoc ze strony rodziców
- Przemoc rówieśnicza
- Zaniedbania wychowawcze
- Zaniedbania socjalne (niedożywienie, higiena)
- Używanie alkoholu
- Palenie papierosów
- Zażywanie narkotyków, dopalaczy
- Chuligaństwo i przestępczość
- Brak odpowiedniego miejsca na spotkania dla młodzieży,
- Brak zorganizowanych form spędzania wolnego czasu
- Ograniczony dostęp do placówek kulturalnych, sportowych i rekreacyjnych,
- Bezproduktywne spędzanie czasu wolnego
- Problemy psychiczne (np. lęk, depresja)
- Inne (jakie?) .....

RODZINY

4. Jakie problemy rodzin uważa Pan/Pani za najważniejsze na terenie naszej gminy? *prosimy o zaznaczenie (X) 3 wybranych odpowiedzi*

- Nieporadność życiowa
- Ubóstwo
- Bezrobocie
- Alkoholizm

- Przemoc domowa
  - Bezradność opiekuńczo-wychowawcza
  - Niedostateczny dostęp do poradnictwa psychologiczno - prawnego
  - Niski poziom wzajemnej pomocy pomiędzy rodzinami
  - Zanikanie tradycyjnych form spotkań rodzinnych
  - Przeniesienie do świata wirtualnego aktywności zawodowej
  - Inne (jakie?) .....
5. Jakże Pana/i zdaniem są przyczyny bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych?
Można wybrać kilka odpowiedzi.

- Ubóstwo
- Niski poziom umiejętności wychowawczych
- Uzależnienia
- Przemoc w rodzinie
- Wielodzietność
- Niepełnosprawność/długotrwała choroba
- Niskie dochody
- Niepełna rodzina
- Inne, jakie?.....

SENIORZY

6. Czy uważa Pan/i, że oferta pomocy osobom starszym (opieka, pomoc, wsparcie, usługi opiekuńcze) jest wystarczająca w gminie?

- a) tak   b) raczej tak   c) raczej nie   d) nie   e) trudno powiedzieć

7. Jakże problemy osób starszych uważa Pan/Pani za najważniejsze na terenie naszej gminy?
prosimy o zaznaczenie (X) 3 wybranych odpowiedzi

- Izolacja społeczna (samotność)
- Izolacja rodzinna (odrzućenie)
- Niepełnosprawność
- Choroby
- Niezdolność do samoobsługi
- Brak zorganizowanych form wspólnego spędzania czasu
- Ubóstwo i bieda
- Brak akceptacji w środowisku
- Utrudniony dostęp do usług opiekuńczo-pielęgnacyjnych
- Utrudniony dostęp do placówek medycznych
- Utrudniony dostęp do placówek kulturalnych
- Utrudniony dostęp do usług specjalistycznych
- Inne (jakie?) .....

8. Jakże są według Pana/i główne potrzeby starszych osób w Państwa środowisku lokalnym?
Można wybrać kilka odpowiedzi.

- Pomoc materialna
- Wykonywanie ciężkich prac domowych
- Dostarczanie gotowych obiadów do miejsca zamieszkania
- Prowadzenie aktywizacji społecznej osób starszych, w tym edukacyjnej kulturalnej, sportowej, turystycznej, rekreacyjnej
- Usługi opiekuńczo - pielęgnacyjne

- Doradztwo i załatwianie spraw urzędowych
- Pomoc w wykonywaniu prac domowych
- Wsparcie emocjonalne
- Programy zdrowotne
- Pobyt seniora w domu dziennego pobytu (8-godzinny pobyt od poniedziałku do piątku w placówce zapewniającej posiłki, zajęcia, rehabilitację ruchową, opiekę pielęgniarską, miejsce do wypoczynku, towarzystwo innych seniorów)
- Możliwość uczestnictwa w klubie seniora
- Uczestnictwo w zajęciach edukacyjnych, kulturalnych, sportowo-rekreacyjnych
- Usługi specjalistyczne
- Inne, jakie?.....

OPIEKA ZDROWOTNA

9. Jakie problemy w obszarze opieki zdrowotnej uważa Pan/Pani za najważniejsze na terenie naszej gminy? *prosimy o zaznaczenie (X) 3 wybranych odpowiedzi*

- Utrudniony kontakt z lekarzem rodzinnym
- Długie oczekiwania w kolejce do lekarza POZ
- Długie oczekiwania w kolejce do lekarzy specjalistów
- Długi okres oczekiwania na usługi medyczne (odległe terminy wizyt)
- Mała liczba lekarzy specjalistów
- Ograniczona liczba wizyt domowych lekarza u osób przewlekle chorych i z niepełnosprawnością
- Inne (jakie?) .....

EDUKACJA

10. Jak Pani/Pan ocenia ofertę w zakresie edukacji w gminie, biorąc pod uwagę jej poziom, jakość, zaspokojenie oczekiwań i potrzeb?

a) bardzo dobrze   b) dobrze   c) ani dobrze, ani źle   d) źle

11. Jak ocenia Pan/i infrastrukturę edukacyjną w gminie?

a) bardzo dobrze   b) dobrze   c) ani dobrze, ani źle   d) źle

12. Czy ilość przedszkoli/szkół w gminie jest wystarczająca?

a) tak   b) nie   c) nie wiem

13. Czy oferta edukacyjna jest przystosowana do osób z niepełnosprawnościami?

a) tak   b) nie   c) nie wiem

14. Jakie problemy w obszarze edukacji uważa Pan/Pani za najważniejsze na terenie naszej gminy? *prosimy o zaznaczenie (X) 3 wybranych odpowiedzi*

- Brak wykorzystania bazy szkolnej w czasie wolnym od nauki
- Niedostateczne wsparcie psychologiczno-pedagogiczne
- Brak stołówek szkolnych
- Niedostateczna oferta zajęć pozalekcyjnych
- Niedostosowana do potrzeb rodziców oferta świetlic szkolnych
- Niedostateczna oferta pracy z uczniem zdolnym
- Niedostateczny dostęp do placówek wychowania przedszkolnego
- Brak żłobków
- Inne (jakie?) .....

SPORT I KULTURA

15. Czy na terenie gminy jest wystarczająca liczba obiektów rekreacyjnych i sportowych?
a) tak   b) nie   c) nie wiem
16. Czy w gminie organizowane są imprezy/wydarzenia o charakterze kulturalnym?
a) tak   b) nie   c) nie wiem
17. Czy w gminie jest wystarczająca liczba obiektów obsługujących imprezy/wydarzenia kulturalne?
a) tak   b) nie   c) nie wiem
18. Czy organizacje pozarządowe (stowarzyszenia, fundacje, itp.) angażują się społecznie, np. udzielając pomocy potrzebującym lub organizując wydarzenia sportowe i kulturalne?
a) tak   b) nie   c) nie wiem
19. Jakie problemy społeczne w obszarze sportu i kultury uważa Pan/Pani za najważniejsze na terenie naszej gminy? *prosimy o zaznaczenie (X) 3 wybranych odpowiedzi*
- Niewykorzystany potencjał wiejskich świetlic - brak systematycznych działań
  - Nie w pełni wykorzystany potencjał historii i kultury regionu
  - Niewykorzystany potencjał uzdolnionej i utalentowanej młodzieży
  - Zbyt mało imprez i wydarzeń środowiskowych
  - Brak oferty zajęć sportowych dla osób dorosłych
  - Niedostateczna promocja wydarzeń sportowych, kulturalnych
  - Brak organizacji pozarządowych inspirujących działalność kulturalną i sportową
  - Inne (jakie?) .....

PRZEMOC

20. Które z zachowań zaliczyłby Pan/Pani, jako mające znamiona przemocy? (*można zaznaczyć kilka odpowiedzi*)
- groźby
  - popychanie
  - bicie
  - stała krytyka
  - ograniczanie środków na życie
  - zabieranie pieniędzy
  - krzyki, przekleństwa
  - wyśmiewanie, poniżanie
  - „ciche dni” (miesiące)
  - zmuszanie do kontaktów seksualnych
  - odbieranie ulubionych rzeczy
  - kopanie
  - kradzież
  - plotkowanie
  - wypisywanie złych rzeczy w Internecie: na Facebooku, na innych portalach społecznościowych
  - zamieszczanie bez zgody zdjęć w Internecie
  - składanie seksualnych propozycji
  - inne, jakie?.....
- 20a. Czy w naszej gminie występuje zjawisko przemocy domowej?
TAK   NIE   NIE WIEM
21. Czy był Pan/Pani ofiarą przemocy?
TAK   NIE

22. Czy zna Pan /Pani w naszej gminie rodzinę, w której stosowana jest przemoc domowa?

TAK NIE

23. Czy był Pan/Pani świadkiem przemocy domowej?

TAK NIE

23a. Jeżeli TAK, to: Jakie Pan/Pani podjął działania? (można zaznaczyć kilka odpowiedzi)

 udzieliłem/am pomocy ofierze powiadomiłem/am policję zgłosiłem/am do Ośrodka Pomocy Społecznej inne, jakie?..... nie podjąłem żadnych działań

23b. Jeżeli Tak: to gdzie? (można zaznaczyć kilka odpowiedzi)

 w domu w szkole na podwórku w autobusie w innym miejscu (gdzie?).....

PROPOZYCJE DZIAŁAŃ

24. Poniżej są wymienione zadania, służące rozwiązywaniu problemów społecznych na terenie gminy. Proszę używając skali od 1 do 10 ocenić, na ile ważne są poszczególne zadania przez wpisanie jednej z cyfr ze skali w kolumnie po prawej stronie za każdym zadaniem.

1-----2-----3-----4-----5-----6-----7-----8-----9-----10

mało ważne

bardzo

ważne

1	Utworzenie punktu pomocy specjalistycznej dla osób uzależnionych	
2	Likwidacja barier architektonicznych w budynkach użyteczności publicznej	
3	Umożliwienie dostępu do mieszkań chronionych, lokali socjalnych	
4	Usługi opiekuńcze dla osób starszych i/lub z niepełnosprawnością	
5	Stworzenie sieci pomocy sąsiedzkiej	
6	Założenie grupy wsparcia dla osób z niepełnosprawnością	
7	Założenie grupy wsparcia dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie	
8	Organizacja miejsc zakwaterowania dla sprawców przemocy	
9	Założenie wolontariatu	
10	Organizowanie kursów i szkoleń dla osób poszukujących pracy	
11	Zwiększenie dostępu do lekarzy specjalistów	
12	Pomoc psychologa/terapeuty, profilaktyka uzależnień dla dzieci, młodzieży i dorosłych	
13	Stypendia dla dzieci z ubogich rodzin	
14	Zapewnienie dostępu do pedagoga, logopedy i opieki medycznej w szkołach i przedszkolach	
15	Zwiększenie liczby obiektów sportowo-rekreacyjnych na terenie placówek oświatowych	
16	Wykorzystanie budynków gminy na nowe inwestycje społeczne	
17	Zwiększenie liczby imprez sportowych i kulturalnych	
18	Wydłużenie czasu pracy przedszkoli	
19	Zwiększenie ofert instytucji wspierających rodzinę	

20	Szersza oferta pożytecznego spędzania czasu wolnego dla dzieci i młodzieży	
21	Poprawa bezpieczeństwa mieszkańców	
22	Poszerzenie oferty o oddział żłobkowy	
23	Edukacja rodzin	
24	Zapewnienie specjalistycznych usług opiekuńczych	
25	Pozyskiwanie środków unijnych na kwestie społeczne	
26	Utworzenie dziennego domu pomocy społecznej	
27	Działania na rzecz aktywizacji społeczności gminy / wsi	

25. Czy odczuwa Pan/Pani wpływ pandemii COVID-19 na swoje codzienne funkcjonowanie?
25a. Jeśli tak, to jaki?

Jeśli według Pana/Pani pominęliśmy w ankiecie jakiś ważny problem, to proszę go opisać w tym miejscu:

.....
.....

Jeśli według Pana/Pani warto podjąć inne zadania, inicjatywy na rzecz integracji społecznej mieszkańców, które nie zostały wcześniej wymienione w ankiecie, to proszę wymienić poniżej

.....
.....DZIĘKUJEMY!

Wykaz skrótów

GKRPA – Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

GSRPS – Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych

GUS – Główny Urząd Statystyczny

JST – jednostka samorządu terytorialnego

KS – Klub sportowy

GOPS – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej

NGO – ang. *Non-Governmental Organization* – organizacja pozarządowa

NZOZ – Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej

OSP – Ochotnicza Straż Pożarna

PUP – Powiatowy Urząd Pracy

PCPR – Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie

Spis wykresów i tabel

Wykres 1. Udział respondentów ankiety w podziale na płeć. Źródło: opracowanie własne na podstawie analizy ankiet.	14
Wykres 2. Udział respondentów wg wieku. Źródło: opracowanie własne na podstawie analizy ankiet.	14
Wykres 3. Podział respondentów wg statusu zawodowego. Źródło: opracowanie własne na podstawie analizy ankiet.	15
Wykres 4. Podział respondentów wg poziomu wykształcenia. Źródło: opracowanie własne na podstawie analizy ankiet.	15
Wykres 5. Przedsiębiorstwa z terenu Gminy Pcim. Podział według rodzajów działalności PKD 2007. Źródło: dane GUS https://bdl.stat.gov.pl/	18
Wykres 6. Ludność w podziale na płeć. Źródło: UG Pcim.....	19
Wykres 7. Ruch naturalny ludności w Gminie Pcim w latach 2021-2023. Źródło: UG Pcim.	20
Wykres 8. Migracje ludności na terenie Gminy Pcim w latach 2021-2023. Źródło: UG Pcim.	20
Wykres 9. Liczba rodzin objętych działaniami procedury NK w latach 2021-2023. Źródło: Dane GOPS Pcim.	53
Wykres 10. Liczba rodzin, którym przyznano pomoc z powodu ubóstwa w latach 2021-2023. Źródło: dane GOPS Pcim.	60
Wykres 11. Liczba rodzin, którym przyznano pomoc z powodu bezdomności w latach 2021-2023. Źródło: GOPS w Pcimiu.	60
Wykres 12. Liczba rodzin, którym przyznano pomoc z powodu długotrwałej lub ciężkiej choroby w latach 2021-2023. Źródło: dane GOPS Pcim.	61
Wykres 13. Liczba rodzin, którym przyznano pomoc z powodu potrzeby ochrony macierzyństwa w latach 2021-2023. Źródło: dane GOPS Pcim.	61
Wykres 14. Liczba rodzin, którym przyznano pomoc z powodu niepełnosprawności w latach 2021-2023. Źródło: GOPS Pcim.	62
Wykres 15. Liczba rodzin, którym przyznano pomoc z powodu bezrobocia w latach 2021-2023. Źródło: dane GOPS Pcim.	62
Wykres 16. Liczba rodzin, którym przyznano pomoc z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo- wychowawczych w latach 2021-2023. Źródło: dane GOPS Pcim.....	64
Wykres 17. Liczba rodzin, którym przyznano pomoc z powodu alkoholizmu w latach 2021-2023. Źródło: dane GOPS Pcim.....	65

Wykres 18. Liczba rodzin, którym przyznano pomoc z powodu sieroctwa w latach 2021-2023. Źródło: dane GOPS Pcim.....	66
Wykres 19. Liczba rodzin, którym przyznano pomoc z powodu trudności adaptacyjnych po opuszczeniu zakładu karnego w latach 2021-2023. Źródło: dane GOPS Pcim.	67
Wykres 20. Liczba rodzin, którym przyznano pomoc z powodu zdarzenia losowego w latach 2021-2023. Źródło: dane GOPS Pcim.....	67
Tabela 1. Podmioty gospodarki narodowej – wskaźniki. Źródło: dane GUS https://bdl.stat.gov.pl/	18
Tabela 2. Demografia Gminy Pcim. Źródło: UG Pcim.....	19
Tabela 3. Struktura zamieszkałej ludności. Dane UG Pcim.	20
Tabela 4. Zasoby mieszkaniowe w Gminie Pcim. Źródło: dane GUS https://bdl.stat.gov.pl/ . 22	
Tabela 5. Charakterystyka placówek oświatowych. Źródło: Dane instytucji.	23
Tabela 6. Liczba wydanych orzeczeń przez Poradnie P-P dla dzieci i młodzieży z terenu gminy Pcim. Źródło: Dane Poradnia Pedagogiczno-Psychologiczna w Myślenicach.....	33
Tabela 7. Liczba rodzin w gminie korzystających w 2023 roku z pomocy społecznej z podziałem na wsie. Źródło: Sprawozdanie z działalności GOPS za 2023 rok.....	42
Tabela 8. Dane o korzystających z pomocy i wsparcia. Źródło: dane GOPS Pcim.....	42
Tabela 9. Rzeczywista liczba rodzin i osób objętych pomocą społeczną. Źródło: dane GOPS Pcim.....	43
Tabela 10. Liczba osób korzystających ze świadczeń na podstawie wydanych decyzji. Źródło: OZPS Gminy Pcim.....	43
Tabela 11. Liczba rodzin objętych pracą socjalną ogółem w latach 2021-2023. Źródło: dane GOPS Pcim.	44
Tabela 12. Wydatki na zasiłki rodzinne 2021-2023. Źródło: Dane GOPS w Pcimiu.....	45
Tabela 13. Informacje na temat rodzin i osób korzystających ze świadczenia z funduszu alimentacyjnego za IV kwartał . Źródło: dane GOPS Pcim.....	45
Tabela 14. Świadczenia przyznane w zakresie realizacji programu wieloletniego „Posiłek w szkole i w domu”. Źródło: Dane GOPS w Pcimiu.	46
Tabela 15. Liczba odnotowanych zdarzeń na terenie gminy Pcim w latach 2021-2023. Źródło: Komenda Powiatowa Policji w Myślenicach.....	53
Tabela 16. Działania profilaktyczne w latach 2021-2023. Źródło: KPP w Myślenicach Wydział Prewencji.....	54

Tabela 17. Powody przyznawania świadczeń z pomocy społecznej w latach 2021-2023 Źródło: dane GOPS Pcim.	59
Tabela 18. Liczba wydanych orzeczeń dla mieszkańców gminy Pcim w latach 2021- 2023. Źródło: Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Myślenicach.	62
Tabela 19. Liczba osób korzystających z pomocy społecznej w postaci zasiłku okresowego z tytułu bezrobocia. Źródło: dane GOPS Pcim.	63
Tabela 20. Bezrobocie w Gminie Pcim w latach 2021-2023. Źródło: https://bdl.stat.gov.pl	63
Tabela 21. Liczba osób bezrobotnych oraz liczba długotrwale bezrobotnych w 2023 roku na poziomie powiatu, województwa i kraju. Źródło: OZPS Gminy Pcim.	63
Tabela 22. Stopa bezrobocia w powiecie myślenickim, województwie małopolskim oraz kraju w latach 2021-2023. Źródło: GUS https://bdl.stat.gov.pl , OZPS.	64
Rysunek 1. Umieszczenie gminy Pcim w powiecie myślenickim i województwie małopolskim. Źródło: https://www.gminy.pl	16